ބަހުގެ ހަވަ

ދިވެހިބަހާއި ތާރީޚަށް ޚިދުމަތްކުރާ ޤައުމީ މަރުކަޒު

بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިބަހާއި ތާރީޚަށް ޚިދުމަތްކުރާ ޤައުމީ މަރުކަޒު
މާލެ،

އެސްރީ ވަޒީރުކަން ހިންގެވުން ފަދައިން ބަހުގެ ހަރަކާތަކީ، ދިވެހި
ބަހުގެ ހަރަކާތް އުނގެނުމާއި ދިރާސާކުރުމަށް ނަގާފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކެވެ. އެއީ
ވަރަށް ބަޔަކު ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދާއި ހަރަކާތް ހިންގުމުގެ އަސާސް ޖެހިގެން
ކަމެއް ޖެހިފައިވުން ދަރަށް ފަރަގު ކުރެވޭނެ ގޮތްތަކެއް އެކަށައަޅައި ތަރައްޤީ ކުރުމުގެ
މަގުފަހި ކޮށްދިނުމުގައި މުހިއްމު ދައުރެއް އަދާކުރެވޭނެއެވެ. ނަމަވެސް ދަރިވަރުންނަށް ދިނުން
ދިރާސާކުރެވޭނެ މަޢުލޫމާތު ލިޔެވިފައިވާ ފޮތްތަކުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންވެއެވެ. އަދި
ކުރުން މިއަދަށް ދިވެހިބަހުގެ ޢިލްމީ ދިރާސާކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެން
އައިސްކަމާ އެކުގައި، އިސްލާމީ ތަރުޖަމާ ކުރުމަށް ފަސޭހަވާނެ ގޮތްތަކެއް ބޭނުންވެއެވެ.
އަދި ބަހުގެ ޤަވާޢިދު މިފަދަ ގޮތަކަށް ދިރާސާކުރުމަށް ބޭނުންވެއެވެ. މިފޮތަ
ލިޔުއްވި ބޭފުޅާ ބަހުގެ ގަވާއިދު ދިރާސާ ކުރެއްވުމަށް ބޭނުންވާ ބަސްތައް ބަޔާން
ކުރެއްވުމުގައި ތަޖުރިބާއިން ކުރިއަށް ގެންދެވީ ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދާއި ބަސް ބޭނުން
ކުރެއްވުމެވެ. މިފޮތުގައި ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދާއި ބަސް ބޭނުން
ކިޔަވައިދިނުމާއި ކިޔަވާ ހަރަކާތުގައި ބޭނުން ކުރުމަށް ބޭނުން ވާ ފަދަ ބަސްތައް
ހިފޭނެ ފޮތްތަކެއް ކަމުގައި ހަމަޖެހޭނެވެ.

މިއީ ސަރުކާރުގެ ދެންނެވުމުގެ ސިފައިގައި ނުހުންނަ
ތުރި ފޮތެއްކަމުގައި ވިޔަސް މިއީ ނުހަނު ގިނަ ކަންކަމެއް ހާމަކޮށްދޭ ފޮތެކެވެ.
ބައްލަވާނެ ފޮތެއް ދުރުނުވާނެ. ވަކި ހާލަތެއްގައި ބަލާނަމަ ހިސާބުން ބަލައިލެވޭ
އަދި ދުރު ދުވަސްތަކުގައި ފާހަގަކުރެވޭ ކަންތައް. ބަދަލު ވެއްޖެ ސަބަބުން މިފޮތުގައި
ބުނެވޭ ދުވަސް ހިތަދު ބަދަލުވާ ވަކި ފޮތަކުން ވަނީ ވަކިކޮށް ބަޔާންކޮށްފައެވެ.
މިކަން ދުވަސްތަކުގެ ބޭނުން ހިފާ ފޮތުގެ ދުވަސް ބުނުމުގެ
މަޤްޞަދު ފުރިހަމަވީއެވެ.

6 ރަބީޢުލްއައްވަލު 1414
24 އޯގަސްޓު 1993

ޢަބްދުﷲ ހަމީދު
ދިވެހިބަހާއި ތާރީޚަށް ޚިދުމަތްކުރާ ޤައުމީ މަރުކަޒުގެ
ރައީސް

ނަންއިތުރު

ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުން ނަންއިތުރަކީ ، ނަމަކަށް
އިތުރު ސިފައެއް ނުވަތަ އިތުރުބާވަތެއް ގެނެސްދޭ ކަލިމަތަކަށެވެ. މިސާލު،
އާއި މީހެއްކަން ނުވަތަ އެއްޗެއްކަން ތަފާތުކޮށްދޭ ބަޔާން
އިތުރު ސިފައެއް ނުވަތަ ބާވަތެއް ގެނެސްދޭ ކަލިމަ ، ނަންއިތުރެވެ.

ބަސް މިހެން ބަހާލެވިފައިވާ ، ނަންއިތުރު ބައްޓަންވާގޮތް ބަހާލެވިފައިވޭ
ތިން ބައިގޮތަކަށެވެ. އެބައިގޮތް ބަހާލެވިފައިވަނީ ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދާ
އެއްގޮތް ބަދަލުވާ ، ބައްޓަން ތަފާތުވާ އަދި ، ބަހުގެ އެކި ބައިތަކާ ގުޅިގެން
އޭގެ އެއްކޮށް ބަދަލުވާ ގޮތާ ހަމައަށް ތަފާތުވާ ގޮތްތަކުގެ ވާހަކަ
ގެންދެވޭނެއެވެ.

މިސާލު: ١- ސަލާމްވެފައިވާ ނަންއިތުރުތަކުގެ ބާވަތްތަކެއް
ދެކެވިދާނެ ވަރަށް ބޮޑުމިން ، މިޒާތުގެ ނަންއިތުރުތަކާއި ސަލާމްވެ
ފައިވާ އަދި ބަދަލުވެ ، ބެހިގެންދާ ނަމުގެ ނަންނަމަށް. އެފަދަ
ބަސްތައް މިޒާތުގެ ނަންއިތުރު ބަދަލުވުމަށް ބޭނުންކުރެވޭ ނުކުތާއެވެ.
ނަންއިތުރު ބަލައިގެން ބައްޓަންވާގޮތް ދޭހަވާނެ ބޭނުމެއް ނުވަތަ ބަލާނަމަ
ނަންއިތުރަށް ، ސަލާމްވެފައިވާ ބާވަތްތަކެއް ދެކެވިދާނެއެވެ.

2 - ބޮޑު މާނަ ދެއްވާ ސަލާމްބަހުން ނިމިގެން ނަގާފައިވާ ބަސްތަކުގެ

ވިމާދާޔަށް ގެއްލުން ލިބުނެވެ. މިޒުމުރައިގައި ސިފަފުޅުގައި ސަރުކާރުން ކަނޑައެޅި
ނަމަވެސް ސިފަ ކަރުދާސްތަކުން އޮތުމީ ވިމާދާޔަށެވެ. އެހެންކަމުން ކަނޑައެޅު
ގޮތަކީ ބޮޑެތި ގޮތްތަކުން ސަރުބަރުން ސަރުކާރުގެ ވަރަށް ގިނަ ވިމާދާޔަށް ގެއްލުން
ލިބުނެވެ. މިއީވެ.

3. މިއީ، އާސިފައިންގެ ސަރުކާރުން ކަނޑައެޅި
ގޮތެވެ. މިޒުމުރައިގައި ނަންއިސްމު ބޭނުން ކުރެވޭފައި މިވަރަށް ބޮޑުގޮ ހަދާ
އެއްގޮތަކަށް ނޫނެވެ. ކަނޑައެޅުގޮތަކީ، މިއީ ސިފައިންގެ އާސަރުކާރުން
ކަނޑައެޅި ގޮތެވެ. މިއީވެ.

ނަންއިސްމު ސިފަކުރާ ނަމަކީ، ގިނަ ނަމެއްނަމަ، ނަންއިސްމު
އެހެން ގޮތަކަށް ބަދަލުވެއެވެ. މިސާލަކަށް:

1. <u>ކުޑަ</u> ޖަޒީރާއެއް
<u>ކުޑި</u> ޖަޒީރާތައް
2. <u>ބޮޑު</u> ކަމެއް
<u>ބޮޑި</u> ކަންތައް
3. <u>އެއް</u>ޗެއް
<u>ހުރި</u>ތަކެތި
<u>ހުރި</u>އެއްޗެހި
4. <u>ވެއްޓިފައިއޮތް</u> އަނބު
<u>ވެޓިފައިހުރި</u> އަނބުތައް

ކަންއިތުރު

ކަންއިތުރަކީ ކަމަކަށް އިތުރުސިފައެއް ނުވަތަ ބާވަތެއް ގެނެސްދޭ ބަސްބަޔެވެ. ހިނދު، ހިނދާ ، ހިސާބުން ނުވަތަ ހިނގައިފާނެ ކަމަކަށް އިތުރު ސިފައެއް ނުވަތަ ބާވަތެއް ގެނެސްދީ ކަންތައް ކުރުމުގެ ނުވަތަ ކަމުގެ ތެރޭގައި ކަން-އިތުރެވެ.

މިސާލު: ރީތިކޮށްލިޔުއްވި ، ރަނގަޅަށް ދަސްކުރާށެވެ، ކުރިން އަވަހަށް ދޫކުރާށެވެ، މާތްކަމުގައި ބަހައްޓައިގެން.

ކަންއިތުރު އުފެދިފައި ހުންނަނީ ގިނައިން ބަދަލުވެ ނަންއިތުރުގެ ފަހަތުން "ކޮށް" ނުވަތަ "އަށް" އިތުރުކޮށްގެންނެވެ.

މިސާލު:	ނަމަ:	ކަމަ:
	ފަސް	ފަސްކޮށް
	ރީތި	ރީތިކޮށް
	ހިތްވަރު	ހިތްވަރާއެކު

އެހެނިހެން ކަންއިތުރުތަކެއް ކަންއިތުރު އުފެދިފައި ނުހުރެއެވެ. މިގޮތަށް ކަންއިތުރު އުފެދިފައި ހުންނަ ކަމުގެ ފަހަރެއް، މިހާރު، ގެން، ފަހު ، މިއަދު އަދިވެސް އިތުރުކޮށްގެންނެވެ.

މިސާލު: ދުވަހުން ދުވަހަށް ވަރަށް ބޮޑުވޭ ، ކާނާ ގަނޑަކުން ގެނުވަ ގެންގޮސްފި ، ހިނގައިފައި އަވަހަށް ބޮޑުވޭ.

ކަންއިތުރުގެ ތަފާތުގައި ހިމެނޭ އަނެއްބާވަތަކީ ކަން ވަންތަކަން ދައްކާ
ކަންއިތުރެވެ.

މިސާލު: ދުވެދުވެ ވަރަށް ބަރަބަރަށް ، އަވަހަށް އަސަރުވާގޮތަށް ނުވި،
ހިނިހިނި ބަހައްޓައި ގޮސްފައިވޭ.

ނަންއިތުރުން ކަންއިތުރު ހެދުން

ކަންއިތުރަކީ ، ކަމަކަށް އިތުރުކުރުވާ ބަހެވެ. ނުވަތަ ބަޔާންކޮށް
ދެއްކޭ ބަހެކެވެ. އަނެއްކަމަކުން ހިނގި ، ހިނގާ ، ހިނގާނެ ނުވަތަ
ހިނގައިފައިވާ ކަމަކަށް އިތުރުކުރެވޭ ނުވަތަ ބަޔާންކޮށް ދެއްކޭ ބަހެއް
ކަމުގައި ކަންއިތުރު ހެދޭ.

މިގޮތުގައިން މިފަދަ ބަދަލުވާގޮތް ކުރިމަތިލާ ބަހަކީ ، ބަދަލު
ނަންއިތުރުން ކަންއިތުރު ހެދުމުގެ ގޮތްތަކެވެ. މިގޮތުގައި ، ވަރަށް ގިނަ
އިތުރުކުރުމުން ކަންއިތުރު ހެދެނީ ގެނައުމުން ބަލާ އިތުރުކުރުމާ ބަދަލުވާ
ށް(ސިފަ ދައްކާ) އިތުރުކުރުމާ ބަދަލުވެގެންވެ.

މިސާލުތަކެއް:

1. ކުޑަ - ކުޑަކޮށް ، ބޮޑު - ބޮޑުކޮށް
2. ކުޑަ - ކުޑައަށް ، ބޮޑު - ބޮޑަށް
3. މަދު - މަދުން ، ފަސް - ފަހުން

މެދުރިން ވަޑުއިގަތުގެ މިސާލަކަށް ބަލައިލާއިރު ، އަބަދުވެސް އެކަމު
ނަމުގެ ސުވާލުން ޖާގަ ބޭނުންކުރެވޭ ކަންތައްތަކާއި ، އަބަދުވެސް ސުރުހުން
ޖާގަ ބޭނުންކުރެވޭ ކަންތައްތައް އެބަހުރިކަން އަލުންވިދާޅުވެ.

އިތުރު ބަޔަށް މިސާލު:

ސުޅަ - ސުޅައަން ހުރި ދަރިފުޅު

ބޮޅު - ބޮޅަން ހުރިމީހާ

އިތުރު- އިތުރަން ހުރި އެއްޗެހި

މެދު - މެދަން އޮތް ފަޅުރަށް

މަދު - މަދުން ދިޔާ ތަކެތި

ވަސް - ވަހުން ސުވާރު ކަސްތޫރި

ފަސް - ފަހުން ބުނަން ހުރި ގާތަކަ

މަޅު - މަޅުން ދިބޭގެން ފާން ނުކުތަކަށް

އެހެންނަމަވެސް ، މެދުންހުރި ސުއާލަ ، އިތުރުންހުރި ތަކެތި ، މިގޮތަށް
ބޭނުން ކުރުމުގެ ރަނގަޅެއް ނޫނެވެ.

އަދަދު ބަޔާންކުރާ ނަންއިތުރުތަކާއި،
ވަނަ ބަޔާންކުރާ ނަންއިތުރު

އަދަދު ބަޔާންކުރާ ނަންއިތުރު

ދެނަމުގެ އެކުވެގެން ގޮތިވަރު ކޮށްނަ ނަންނަމުގެ އަދަދުބަޔާންކުރާ
ނަންއިތުރު ގެނެވިދާނީ މިގޮތްގޮތަށް.

١- ވަކިވަކިން އެންމެނަމުގެ ކުރިއަށް

މިސާލަކަށް:

ފިރިހެން ތިންމާ.

٢- ދެނަން އިސްވެސް ކޮންގޮތް އެނަމުގެ ކުރިއަށް

މިސާލަކަށް:

ތިންމާ ފިރިހެން

٣- މިބާވަތުގެ ނަމުގެ ކުރިއަށް

މިސާލަކަށް:

ތިން ފިރިހެނުންމާ

٤- ބާވަތް ބަޔާންކުރާމީހާ ވަކިނަމާއި އެނަމުގެކުރިއަށް

މިސާލަކަށް:

ފިރިހެނުންގެ ތިންމާ

މިއީ ހައްޕާފަސް ބޭނުންކޮށް އެކި ގޮތްގޮތަށް.

ވަނަ ބަޔާންކުރާ ނަންބަރުތައް

ދުނިޔަމަތުގެ މާނަޔަށް ނަންބަރުނަން ބޭނުން ކުރެވޭނެ ހުރިގޮތުން ބަސްބަހުގެ ތެރޭގައި އެބަސްތަކީ ހަތަރުވަނަ ދަރަޖަ ބަސްބަހުގެ ރިވެތިކަން ވަނަ ބަޔާންކުރާ ނަންބަރުތައް ގެނައުމަކީ ބަހުގެ ހަމަޔަށް ބަލާފައި އެންމެ ނަންބަރު ކަމެވެ. މިސާލު، އެބަހުގެ ބަހަށް، ހުރިހާ ނަމްބަރު ދަރަޖަ ތިޔަމެހެން ބަސްބަހެވެ.

މިސާލަކަށް: އެތަން ހަވަނަ ދުވަސް ސިއްރުގެ ބަރުދަނުގައި ހަވަނަ އެތަން ދުވަސް.

ޤުރުބާނީ 35 ވަނަ މަޤާމް ސިއްރުގެ ބަރުދަނުގައި 35 ވަނަ ޤުރުބާނީ މަޤާމް.

މަސްވެރިންގެ 6 ވަނަ ދުވަސް ސިއްރުގެ ބަރުދަނުގައި 6 ވަނަ މަސްވެރިންގެ ދުވަސް.

ސަނާ، ނަހާރު، ލައިލު، ޝަހުރު

ސަނާ ، މިބަހުގެ މާނައަކީ ، ނަހާރު ، ނަހާރުވާވެ. ނަހާރުގެ މާނައަކީ، ސަނާ މިބަހުގެ އަސްލުކަމެވެ. ލައިލު މިބަހުގެ މާނައަކީ ، ރޭ ، ނުވަތަ ރޭގަނޑެވެ، ދުވާލު، ނަހާރު ވަގުތުގެ ލައިލުކަމެވެ. ޝަހުރުގެ މާނައަކީ ، މިހާރު ވަގުތެއްގެ އަހަރެވެ.

މިމަހިގަނޑުގެ ވިސްނާއިރު، ހުސްބުރު މިހެނެވެ، ހަޖު މިހާރު
ބުނެވޭން ނުވާނެއެވެ. ހުދުބުރު އެއްކަލަކު ހަޖު އެއްކަލަށް، ބުނެވޭން ނުވާނެ
އެވެ. މިހާރު، ހަޖު މިހާރުވާނީ ގައިން ނުވާރިކުރީމާއެވެ. ހަޖު އެއްކަލަކުން
ވާނީ ތާރީޚުން ސަފުހުން އެއްކަލަކުވެ. ސިފަކޮށް ރިވިސްކޮށް މިހެއްނަމަ
ބަހަންވާނީ ހުދުބުރު މިހާރު އެވެ. އެއްކަލަކު ގޮތްގަނޑާއި، ބަޔަށްވާއި، ނުވަ
ރިވި ނުކުންނަމަ، ބުނަންވާނީ ހުދުބުރު އެއްކަލަކު އެވެ. ނުވަތަ ކުރަ ހުދުބުރު
އެއްކަލަ އެވެ.

އެހެންކަމުން:

– އެޅިއުން ވަރަށް ހަޖު އެވެ. އެގޮތް ފަހަޖު އެވެ. ދިހަހަށް
ހައްދާފަސް ހަޖު ގޮތް ގޮތް ވެ. މިދަންތާނގައި ހަޖު ބުނުން ކުރެވޭނެ، ބަހުގެ
ހަމައެއް ނުނުވެ. ރަނގަޅުގޮތަކީ، އެޅިއުން ވަރަށް ހުދުބުރުވެ. އެގޮތް
ފަހުދުބުރުވެ. ދިހަހަށް ހައްދާފަސް ހުދުބުރު ގޮތް ގޮތް ވެ.

ތަފާސްކޮށްލާފައި އަދަދު ބުނުން

ތަފާސްކޮށްލާފައި އަދަދު ބުނުމުގައި ދިހަވަރު ގޮތް ގޮތް ވެ. އެއީ، އެކަތި
ދުއިހަތު، ދުވިސްދިހުން، ދިސްހަދަރު ފަސް ދިހުން، ހަތްކަދިހުން، ހަތްހ
ހަތްދިހުން، ނުވަފަރަކަށް ދިހުން، ދިހަފަރަކަށް ދިހުން ، މިގޮތަށެވެ.
ދިހަހަކަން ފުރިގެން ވަރުކަރު ހުނުނަ އަދަދު ދަކަގެ ތަރުއިން ސިފަކުރުމަށް ކަނަތު
ނިޔަލި ހުނުނަ އަދަދު ދަކަގެ ފަހަރަން، އަހަރު، އިތުރު ކަރުވާނެއެވެ. ބަދަލު

ވެގެން އަންނަތައިރު "ހަކަތް" މިހެން އޮވެއެވެ. އެއީ "ފަހުން ސަމާސް"،
"ފަހުން ސަމާސް ހަކަތް" މިގޮތަށެވެ. އިސްތިރިކަށް އަދަދުތަކުގެ ނަމުން އަދަދު ތަކާ
ފަހަތުން "ވަރަކަށް" އިތުރުކުރެވެއެވެ. ދިހަވަރަކަށް، އަށާރަ ވަރަކަށް،
މިގޮތަށެވެ. ސަތޭކައާ ހަމަޔަށްދާން ސަތޭކަ އެއްކައި، ދުއިސައްތަ އެއްކައި
ހާހެއް ދާހާހެއްކައި މިގޮތަށް ކިޔައެވެ. މިއީ އާއްމު ގޮތެއްގައި ކިޔައިއުޅޭ
ގޮތެވެކެވެ. ވިހި ބައިތާއާކީ ވިއްސަކަށް މިގޮތަށެވެ.

އޭގެން، މީގެން

މީގެން އުނގޮ ނަގައިފައި އޭގެން ދުއި ނަގާށެވެ.

މިޒުމުލައިގައި މިވާ، ގެން، އެއީ ދިރުއުވާކަށްވެސް ، ކިޔައި
އުވާކަށްވެސް ތަނަވަސްކަމެއް ނުދެއެވެ. އެއީ ކުރުކޮށްކިޔެވެ. ތަނަވަސްކޮށްކިޔުމަކީ:
ހ. މިއިން އުނގޮ ނަގައިފައި އެއިން ދުއި ނަގާށެވެ!
ށ. މިތަކުން އުނގޮ ނަގައިފައި އެތަކުން ދުއި ނަގާށެވެ!
ނ. މިގޮތުރައިން އުނގޮ ނަގާފައި އެގޮތުރައިން ދުއި ނަގާށެވެ!

މިއީ ހައްޔާވެސް ، ހަދަ ގެނެގެނެވެ. މީގެން، އޭގެން، މިއީ ކުރު
ބަސްބަހެވެ.

ވާހަކަދައްކާއުރުގައި މިއިން މިބަސް މީން މިހެން ބޭނުންކުރެން
އޮވެއެވެ. އެއިން، އޭން މިހެން ބޭނުންކުރެ އޮވެއެވެ.

ދުއްވުމާ، ބުއްވުމާ

ވާހަކަ ދެއްކުމުގައިވެސް ، ލިޔުމުގައިވެސް މިދެ ބަސް ތަފާތުކޮށް
ނުދޭ. މިހެން، ދުއްވައި، މިބަސް ބޭނުންވާ ތަނުގައި ބުއްވައި ބޭނުންކުރާތަން
ފެނެއެވެ. ދުއްވާ ބަސް ބޭނުންކުރަނީ ސައިކަލް، ދުއްވައިފި ނުވަތަ ދުއްވާލި
ނަމަ، ދުއްވައިލައްވާ ދުއްވާނެއެވެ.

ބުއްވައި، މިބަސްބުނާ އެއްޗަކީ ބުއްވުން ބޭނުންކުރާ ފުޅު، އެއްޗެހި،
ބުއްވާ ބާވަތްތަކެއް، ދުއްވަނީ ނުވަތަ ބުއްވާ، ބުއްވައިލައި ބޭނުންކުރާތަން،
ބުއްވައިލައި ބުއްވާ، ބުއްވައިލި ނަމަ، މިޔަކަށް ބޭނުންކުރާށެވެ.

އަދިވެސް އެކަމަކު ބުނެލި ބަސްބަސް އެބަހުރިއެވެ. "ތިޔަކުދިންނަށް
އަޅުގަނޑު ބުއްވާ ސައިކަލް ، ބިރުގަތް ދުއްވައި ސައިކަލް ބުނެލިއިން" މި
ބަސްބުނަނީ ގޮތުން ބުއްވަން ބޭނުންކުރާ "ތިޔަކުދިންނަށް އަޅުގަނޑު
ބުއްވާ ބުނެލިއިން، ބިރުގަތް ދުއްވައި ސައިކަލް ބުނެލިއިން" މިހެންނެވެ.

ދިވެހިބަހުން ނަން ބުނުމުގައި

ބަހުރުވަ ބުނެފައިވާ ފަރާތުގެ ތިބޭގޮތް ދިމާކުރުމާއި ބަސް

އުފެއްދުމުގައި، ބަސް ކުރިއެރުވުމުގެ ބައިގައި ނުހަނު ބޮޑަށް ކަމުދާނެ. މިގޮތުން ބަސް އުފެއްދުމުގައި ނުވަތަ ނަންނަންހެދުމުގައި ޖުމްލައިސްކުރާ ބޮޑަށް ކަމުދާނެ މިގޮތުން އަނބަރު މުސްތަޤުބަލުގައި އެބަހުއްޖެ. އެމުސްތަޤުބަލަކުން ސަރަހައްދުތަކުން ދިރޭން ނަންހެދުމުގައި، ކޮންމެހެން ބޮޑަށް ކަމުދާނެ.

ދިވެހިބަހުން ނަގަން ހުރިވައްތަރުގެ އެންމެ ގާއިމު ގޮތްތަކަކީ:

1- ތަކެތީން ހިފާ ބޭނުމާ ގުޅުވައިގެން.

2. މައިއަސްލަކުން ނިސްބަތްކޮށްގެން.

3. ހުރިހައި އަސްލަކަށް އަދިގައި ނިސްބަތްކޮށްގެން.

4. ބޭރުބަސްތަކުގެ ނަންތަކުން ތަރުޖަމާކޮށްގެން.

5. ބޭރުބަސް ބަހަށް ބަދަލުގެނެސްގެން.

މި ހަމަތަކުން ހެދިފައިހުރި ބަސްބަހުގެ ނުވަތަ ނަންނަމުގެ ބައެއް މިސާލު:

1- ތަކެތީން ހިފާ ބޭނުމާ ގުޅުވައިގެން:

ހ- ފެންތާށި (ފެންއަޅަން ބޭނުންކުރާ އެއްޗި)

މަސްވަޅި (މަސްކަނޑަން ބޭނުންކުރާ ވަޅި)

ށ- ފުރާޅި (ތަކެތި ފުރޮޅަން ބޭނުންކުރާ އެއްޗި)

ވަޅުދަމި (އުނދުގު ވަޅައިގެން ދަމާ ފަތިކަނޑު)

2- މައިއަސްލަކުން ނިސްބަތްކޮށްގެން:

ކުކުޅުކާރި (ކުކުޅާ ގުޅުވާ ކާރި)

ބަކަރިކާރި (ބަކަރިއާ ޖެހިގެން ގުޅުވާ ކާރި)

3- ހުރިހާ އަސްލަކަށް އަދިގައި ނިސްބަތްކޮށްގެން:

ދުނިޔަކޭރި (އަންހެންދުރުންގާ ފިރިހެންދުރުނިޔާވަރިވާރޭ)

ގެރާރޭ (އަންހެންގަރަގާ ފިރިހެންގަރާ ދާރަޔިވާރޭ)

4- ބާރުބަސްބަހުގެ ނަންތައް ތަރުޖަމާކޮށްގެން:

ހ. ފަރަންސޭސިކުރުޒު

ޑޮބައިހަލަ

ފައިގެ ބަނދަރު

ށ. { އަޖުގަތޯކާ / ބައިހުޑާ }

5- ބާރުބަސްބަހެއް ބަދަލުވެގެންސްގެން:

ތާރީޚާ، ޖާނަރާ، ބިސްކޯދު.

ނޯޓް: ދަރިވަރިޔާ މިސާލުތަކުގެ ދޭހައިން 1 ގޮސް. އާއި 4 ގޮސް. ގަޔާ ހުރި މިސާލުތަކުން ލިޔެވާނާއިރު، މިގޮތަށް ނަންހުރުގައި ނިޔަ- ނިވުނުކަމާ ވާކަމުގެ ބާރުން ކަންފަރިވާކަން ފާހަގަކުރެވޭނެ. ކަމުގެ އެހެން ބަޔާކަށުން މިބާބުގެ ނަން ހުރިފައިވާ ނުހުނެއެވެ.

- { ފުރަނި / ވަނާދުރި } ނިވުނިވުނުކަމުން ހުރިފައިވާ ދަނަން
- { އަޖުގަތޯކާ / ބައިހުޑާ } ވާކަމުން ހުރިފައިވާ ދަނަން

ޗީޒު ނުވަތަ ވަޅުދުބާރު

ޗަމާއިޔަށް ނިޒާމު ބަޔަކުވާ ، ނުވަތަ އޮސްޓިނަމަށް ހިމެނޭ ،

ވަސްތުސަރު ، ޕްރޮޓީން ، ވަޅުދުރު ޗީޒު ފަދަ ނުކުންނަމާ ، ކަލާ ގުޅުވާ އިނގި

ބާކުން ކަރުވެރި ، އަތުވެއްޖެ ، ހިނގައްޖެ ، މިގޮތަށް.

މިސާލަކަށް: ވަޅުދުރު އަތުވެއްޖެ ، ޗީޒު ހިނގައްޖެ. މިއޮވެ.

ނަމަވެސް ، އެމަނަ އޮސްޓިނަމެއްގައި ހިމެނޭ ވަކިމީހަކަށް ކަމެއްނުވާ

ގޮތަށް ވާހަކަދައްކާލުން ، ވާހަކަދައްކަށްވެރި ، ނުވަތަ ތިއްބެން ވާހީ

އެމީހެއްގެ ފެށުވަރާ ގުޅޭ ގޮތުންނެވެ.

މިސާލަކަށް: "ސިޓީގެ ދޮރުބާށަށް ވަޅުދުރެއް އިންނެވި އަށް

ހިނގައްޖެއެވެ. މިވަޅުދުރުގެ ވެރިއެއްގެ ގޮތުން ވަގަށްގެންނެވީ ، އެމަނިކު

ހުރުމަ ސަރުކާރުގެ ބާރުހިންނަ ސުލްޠާނާގެ ޖާނާބާ އަޑުވާސްޓާ

އާޖިނަތުޖެހިފައެވެ." މިގޮތަށް.

އެނބުރިއައުން ، އަނބުރާއައުން

އެނބުރިއައުމަ ބުނެވޭ ، މިހެންނާ ގުޅުވައިގެންނެވެ.

މިސާލަކަށް: އައިސް އެނބުރިއައުމެއްވީއެވެ. މިއަހަރު ވަގު

ދެބަޔަކު ގެސްޓުގައި އެނބުރި އަތުވެއްޖެއެވެ.

"އަނބުރާ އަތުވެއްޖެއެވެ." މިބަސް ބޭނުންކުރަނީ، ދަތުރު ކުރާ އެއްޗެއްސާ ގުޅުވައިގެންނެވެ.

މިސާލަކަށް: ބޯޓުބައްލަމެއް އަނބުރާ އަތުވެއްޖެ އެވެ.
ދަސްވަރީ، ފެންވަރުސްފަތުގެން އަނބުރާ އަތުވެއްޖެއެވެ. "ހާމިދާގެ" ބޯޓު ސިލްސިލާ ނުހުރެ ފިރުކަމުގައި ތަނުވަސްދެކެން ގެސްޓުގައި އަނބުރާ އަތުވެއްޖެއެވެ.
އަނބުރި ދިޔުންވެސް ބޭނުންކުރެވޭނީ ހަމަ މިގޮތަށެވެ.

ގޮތުގައި، ކަމުގައި

ގޮތް، ކަމަކީ، މިދެބަސް މާނަކުރެވޭނީ އެކަށީގެންވާ ތަނަކަށެވެ. ކަންތައް ދެބަސް ބަދަލުވާގޮތް ބޭނުންކުރާ ގޮތުގައި ތަފާތެއް ހުރި ދެބަސް.

ގޮތް، މިބަސް ބޭއްވުގޮއްސައި ބޭނުންކުރެވޭ މިކަމުގެ ދެކޮޅުން ފަހަރަކަށް އެކުވެވޭއެވެ.
މިސާލަކަށް: މަސްވެރިކަމުގައި ބައިވެރިވެއެވެ. އެކުވެރި ބައިވެރި ކަމުގެ އެވެ. އެކުވެރިކަމުގައި ތިބިމީހުން މިހާރު ކޮބައިހޭ؟

ކަމުގައި، މިބަސް ބޭއްވުގޮއްސައި ބޭނުންކުރާ އެހެނީ

އެއްކިބައްސާ ގުޅުވައިގެންނެވެ.

މިސާލަކަށް: އަނދުނަކައިރީގައި ހުރި ގޮނޑި، ފޮށިކައިރީގައި އޮތް ބަރު،

މިގޮތަށެވެ.

ދޫނުގައި

މިއީފަސް އިސްވެދިޔަ ދުވަހާ ވަރަށް އެއްގޮތް މާނައެއް ދޭހަވާ

ބަހެކެވެ. ނަމަވެސް ބޭނުންކުރެވެނީ ވަކިވަކިގޮތަށް ބަހުގެ ބޭނުންތަކެވެ.

ނުވަތަ ދަށު ބޭނުން ގެތަކެވެ. ނުވަތަ ކައިރިއަށް ބޭނުން މާނައިގައެވެ.

މިސާލަކަށް: ކަރުދޫނުގައި ތަށްޓެއް ދޮގޮތުގައެވެ. ގަސްދޫނުގައި

އޮތް އަނބު ކޮބައި ހުރީތޯ؟ އެކަމަ ގަދޫނުގެ ކާށިގައި ދޫނިދޫނު ހިނގައިގައެވެ.

އަނދުރުކަނދޫނުގައި އޮތް ނަގޮނނުގައި މީހާ ވަލުދޫނުގައި އޮބައްތެވެ.

ލުގެން

ދުވެހިބަހުގެ ގޮތާއިދުގައިވާ ގޮތުން މިއީ ގުޅުން ދެކުރެވޭތަން ހާމަކުރެވެ.

މިބަސް ބޭނުންކުރާ އެއްގޮތަކީ ، ކިބައިން ، ފަރާތުން ، ފުރުން މިތަނުން ހާމަ

ބޭނުން ކުރާ ތަނުގައި ހުނދެވެ.

މިސާލަކަށް: ތިޔަވާހަކަ އަހާލުގެން އަހަރެވެ.

ކުރީން މިބަސް ބޭނުންކުރަނީ އަންނަގޮތަކީ، އެކަމީ އަންނަނީއެއްޗާ އަޅާބަލާލުމަށެވެ.

މިސާލަކަށް: މިއަދާ ދިމާކޮށް ކުރީން ކޮޅީ ކޮންދުވަހެއްތޯ؟

ގަޑިއިރު، ބައިގަޑިއިރު

ގަޑިއިރުގެ މާނައަކީ، އެއީ ހިނދުކޮޅެކެވެ. ނުވަތަ، އެއީ ވަގުތުކޮޅެކެވެ. މިބަސް ޖުމްލައިގައި ބޭނުންކުރާއިރު ބައިބައިކޮށް ވިދާޅުވެ މިވަނީއެވެ.

މިސާލަކަށް: ފިރިމީހާގެ ގަޑިއިރު، ދުވަހުގެ ގަޑިއިރު......

ވަގުތު ދެއްކުމުގައި މިބަސް ހޭދަކުރެ، މިގޮތަށް ބޭނުންކުރެވެއެވެ.

އަޅަކަށް ގަޑިއިރުގެ މާނައަކީ، ގޮތުގައި ސުވާލުކުރާ އެއްޗެއް، މިއެވެ. ވަގުތުކޮޅެއްނަމަ (އަޅަކަށް ގަޑިއިރުނަމަ) އެއީ މާނައަކީ، އެއީ ވަގުތުކޮޅެކެވެ. އެއީ ހިނދުކޮޅެކެވެ.

މިބަސް ބޭނުންކުރާ އިބާރާތް، 2 ޖަހާ އަޅަކަށް ގަޑިއިރު، 3.45 އަޅަކަށް ގަޑިއިރު، 3.30 އަޅަކަށް ގަޑިއިރު، މިހެންނެވެ. ވަކިކޮށް ދެއްކުމުގައި އަޅަކަށް ގަޑިއިރު މިގޮތަށް ބޭނުންކުރެވެއެވެ.

3.45 ގަޑިއިރު މިގޮތަށް މިބަސް ބޭނުންކުރުމުގައި، ކުރީގެ ގޮތް ނުނެވެ. ސަމާލުވާށެ އެއީ، ތިންޖަހަތު 45 މިނެޓް ގަޑިއިރު ވެފައިނުވާތީ މިގޮތް

ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ.

ހަމައެކަނި، މިބަހުގެ ކުރިއަށް އާއްމުގޮތެއްގައި ، އާއްމު ކުރުމުގެ އަސާސަކަމުގައިވާ، އެއްރެ، މިބަސް ވަނީއެވެ. މިސާލަކަށް: ދޮގުހެދީއެއްހަމައިރު، ބައިގަޑިއިރު ހަމައިރު. އެއްޗޭ ހުރެވުނީ ، އަހަރެން ކުރަހަމައިރު، ބޭނުންކުރެވުނުގޮތަކީ އެބަހުގެ ކުރިއަށް އާއްމުކޮށް ކުރިމަތީގެ އަސާސެއް ނުވަނީއެވެ. މިސާލަކަށް: ދޮގެއް ސާލިހު ނުހަޔަކަށް ހަމައިރު، ބިންގަނޑު ބައި ނުހަޔަކަށް ހަމައިރު.

ބަހެއްގެކުރި ފެށުން ނުވަތަ ގަހުން ވަކިކުރުމުންޖަހައިދޭ ގޮތް

ވަނަވަރަށް އަބަދުވެސް ކަމެއް، ކަސްބުގައި އާދައިގެ ކިބައި، ކުރުމަށް ކަމެއް، މިކަހަލަ ބަހެއްގެ ކުރިއަށް ނުވަތަ ވަކިކުރުމުން ދިރާސާކުރުމަށް ބާރުއަޅާފައި، ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ވާނަމަ ބަހުގެ މިފަދަ ފަރަގު އެނގޭނެ ގޮތް، ދޭހަވާ ގޮތަށް ބަލާފައި މިވަނީއެވެ.

ޓިންނަކީ	ކަނަޑަކީ	އަޅަކީ	ކޮންނަކީ
ކާ	ބަނދުކުރި	ކުރުނދަ	ކަމުޙަތަ
ދަރި	ތަރި	ހިޔަނި	ހިއްތަ
އަނބު	ކުރި	ކާޅި	ދަނޑިއަތުޗި

ދިމާއަށް

މިބަސް ، ދިމާލަށް މިގޮތަށް ބޭނުންކުރެވޭ ، ރީތިގޮތެއް ނުދެވެ. މިބަސް ބޭނުންކުރަން އޮވެނީ ، ދިމާއަށް، ނުވަތަ ދިމާއަށް މިއިން ގޮތަކަށެވެ. މިސާލަކަށް:

"ދިމާއަށް ކުރިމަތިވުން ބޮޑުދަތިކަމެއް ނަމަ އާސާނުކަމެކޭ
ދިމާކޮށްލަން ބުނުން ފަސޭހަ ނަމަވެސް ހުރިހާކަމެއް އޮތީ!"

- މުހައްމަދު ޖަމީލް -

"އަސްދިމާ މުއިވީރާ   ވަޅު ކަނޑާލާ ހުރަ ފާއަވާ
ގަނޑާ ނަރުދުމުގެ   ގަނޑުނުނަރާ ބަލިގާ"

(ދިވެހި ބަސް ނަމިވަރުގެ ހަމަހުރުބަސް)

ދުވުން، މުދު

ދުވުން ބޭނުންކުރެވެން އޮވެނީ ، ދުވުކުރާމަކާ ބެހޭގޮތުންނެވެ.
މިސާލަކަށް: އަދުގެއުމުގެ ދުވުދުގައި، ދުވަދިރިންގެ ދުވުދުގައި .
ރާސްތިލާމަތީ އަތްދިރިކާއެ ދުވުދު، އިތުރު ދިރާގާ ދުވުދު މިހުންނެވެ.

މުދު މިބަސް ދުވުމަކަށް ބޭނުންކުރެވެއެވެ.

ހ. ދެމުދުރުގެ މަހަ ދަރަނިކުރުމަށް ފެނުނެވެ. މިސާލު: އަދިމިންގެ ގެދޮރުވައި،
އަދުރުނަށް ގެދޮރުވައި.

ށ. ދަރަދާރުން ފުރަތަމަ ހިނގަމުން ފާހަގަ ކުރުމަށް ބޭރުގެ ފަރާތުން ދަނަށް ދިޔައިރު: މިސާލު:
ބަހުރުވަ ތަރުހީބުދުގެ ގެދޮރުވައި، އިސްލާމްދީނުގެ ގެދޮރުވައި.

ނ. މިހާރު ނަމަވެ އިހުސާނާ ނަމަވެ ކަމުގައި މާދުރުތަކުން ފުރަތަމަ ދަނޑުތަކުން ފާހަގަކޮށްފައިވާއިރު:
މިސާލު: އަމިއްލަ މުދާ، އަހަރެމެންގެ މުދާ، އެންމެ ގާތުގައި މުދާ.

ކެރި، ފެރި

މިއީ ބަހެއް ނަންނަމުން ނަންތަކެތި ކުރުމުގެ ބާރުނުވާތީ އުޅޭ
ދަބަސް. ހިމަނުއްވައި، ބައިތަރުވެރި، މިފަދަ ގޮތުގަ ކޮށްފައި. މިހެން ބަހަނި ކަނ
ކޮށްފަ ބަހުގެ ފާޅުގައި ތަފާތު، މިހާ ނަމަވެ ސިފަކުރުވުމަށް، ނަމަވެ
ދައްކަނީ މިއެވެ.

މިސާލު: ހިމަނުއްވެރި: ކަނޑުވެރިކަން ދަނޑުވެރި، ބައިތަރުވެރި.
އިސްވެރި: އިސްވެރިޔާ (އިސްވެރިމީހާ)
މަސައްކަތްވެރި: މަސައްކަތްތެރިވުމާ، ހިމަނުއްވެރިކަން-
ތެރިވުމާ، ކަމަށްޓަކައި.
ދިރާސާކުރުވެރި: ދިރާސާކުރުގެ ސިފަތެރިވުމާ.
ދިފާއުވެރި: ދިފާއުގެ ސިފަތެރިވުމާ.

މިބަސް ބަހުގެ ނަމަވެ ހިމަނުއްވެރިޔާ، އިސްވެރިޔާ، މަސައްކަތްވެރިޔާ،

މިޒްސާކިންތުރާ، މިޒްޙަރަކާތުރާ މިއެވެ. މިބަސްތަކަށް ދެވަނަ ނަމަކަށް ކިޔަނީ
ހިނގަމުންދާއަކުރު، އަކުރުދެމުން، މިގޮތަށް ބަހަށްވާއެވެ.

ދެލި، ފޮޅި، ބަސްބަހާ ގުޅުންހުރިގޮތް

ލިޔެކިޔުމުގައި ނަންބަރުތައް ހުރިގޮތުން ބޭނުންކުރެވޭ ދެލި، ފޮޅި،
މިތަކެތި، ބަސްބަހާ ގުޅުންހުރި ހަމަ ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.

ބަސްއުފެއްދުމުގައި ދެލި، މިބަސް ގުޅުމުގައި ހުންނަނީ، ސޫކުންކުރަނީ
ނިމުމުގައި ހުންނަ ބަސްބަހާއެވެ.

މިސާލަކަށް: ހިފުމަދެލި، މިޒްޙަބުދެލި.

ބަސްއުފެއްދުމުގައި، ފޮޅި، މިބަސް ގުޅުމުގައި ހުންނަނީ، ސޫކުންކުރަނީ
ނިމުމުގައި ހުންނަ ބަސްބަހާއެވެ.

މިސާލަކަށް: އަގުފޮޅި، ހިމުމުފޮޅި.

ބަހުގެ ފަހަތަށް އަކުރުގުޅޭއިރު
އަންނަ ބައެއް ބަދަލު

އިން ، އަށް ، އާ ، އެއް ، އަކު ، އަޔީ ، ފަދަ އަކުރުތަކެއް ނަމުގެ ފަހަތަށް އައިސްގުޅޭއިރު ، ނަމުގެ ފަހުއަކުރާއި އެއަކުރުގެ ފިލިއާއި އަދި އަކުރަށް ބަދަލުއާދެއެވެ.

މިފަހަރު ބަދަލުވާނީ މީގެތެރެއިން ހަމައެކަނި "އެއް" މިއަކުރު ނަމުގެ ފަހަތަށް އައުމުން އަންނަ ބަދަލުގެ މައްސަލަތަކެވެ. މިބަދަލު އަންނަނީ، ގެއް [illegible] އޮންނަގޮތަކާއި ، ނަމުގެ ފަހުއަކުރުގައި ފިލިއާ ގޮތަކާއި، [illegible] ބަދަލުވެގެން ދާގޮތް އެނގެއެވެ. މީގެ ބައެއް މިސާލު ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.

މާ، ގާ، ފަދަ ބަސްބަސް އާބާފިލިއިން ނިމިފައިވާ ބަސްތަކުގެ ބަހުގެ [illegible] މަލު، ގަލު، [illegible] އެފަދަ ބަސްބަހާ "އެއް" ގުޅާއިރު ލާމަކަށް ބަދަލުވެއެވެ. މިސާލު: މާ، މަލެއް؛ ގާ، ގަލެއް.

ބަހެއް އޯބޯފިލިއިން ނިމިފައިވާނަމަ، ފަހުއަކުރު ލާމަކަށް ބަދަލު ވެއެވެ. މިސާލު: ބޯ، ބޮލެއް؛ ކޯ، ކޮލެއް.

އޯބޯފިލިން ނިމިފައިވާ، ހާމަކަން ބަދަލުކުރާ ބަސްބަސް ފެސް
ކުރެއެވެ. މިފަދަ ބަސްބަހަށް ، ބަދަލުވުމަކާނުލާ އެކަތި އެކުލެވޭ ގޮތަށް ބަސް ބަސް ހުރެއެވެ.
މިސާލު: ކޯދިއޯ، ކޯދިއޯއެއް : އޮބޯ، އޮބޯއެއް.

ބަޔެއް އޫބޫފިލިން ނިމިފައިވާނަމަ، އެއަކުރު ބަދަލުވެގެން ބަދަލު
ވެއެވެ. މިސާލު: ދޫ، ދޫއެއް : މޫ، މޫނެއް.

އެދި އޫބޫފިލިން ނިމިފައިވާ ހާމަކަން ބަދަލުކުރާ ނަންނަންފަސް
ކުރެއެވެ. މިފަދަ ނަންނަމަކަށް ، ނަންނަމަކަށް "އެއް" ދެއް ނަންނަމުގެ.
މިސާލު: ހިލޫ، ހިލޫއެއް : ވާދީ، ވާދީއެއް.

އާބާފިލިން ނިމިފައިވާ ބައެއް ބަސްބަހުގެ ފަހަށް އަލިފުސުކުނެއް ޖެހިގެން
ބަދަލުވެއެވެ. މިސާލު: ބޯކިބާ، ބޯކިބައެއް : މަޖާ، މަޖައެއް.

ހަމައެކަނި، އާބާފިލިން ނިމިފައިވާނަމަ ބައެއް ބަސްބަސް
ބަދަލުކުރާ ބަދަލުނުވާ "އެއް" އިތުރުކުރެވޭގޮތަށް ހެދެއެވެ. މިސާލު:
ކަރުނަބާ، ކަރުނަބައެއް : ނާ، ނާއެއް : ފައިސާ، ފައިސާއެއް. މަޖާ، މަޖައެއް.

އުބުފިލިން ނިމިފައިވާ ނަމަވާ "އެއް" ގުޅުނަމަ އަކުރު ނުޖެހެއެވެ.
އޭގެ ބަދަލުގައި ނިމުނު އަކުރަށް ބަދަލުވެއެވެ. މިސާލު: ބާޣީ، ބާޣީއެއް :
ކަނދު، ކަނދެއް : ކުކުޅު، ކުކުޅެއް.

ބަހުގެ ފުރަތަމަށް "އިން" އަންނައިރު

ގެންނަންޖެހޭ ބައެއް ބަދަލު

ބަސް	ޖިއަންޓިވްގޮތް	ނަކިރާ ފުރުނުގޮތް	ގެނެވިފައިވާ ބަދަލު
1. އަސާ ވަންނާ	އަސައިން ވަންނައިން	އަސާއިން ވަންނާއިން	އަސާގެ އެއްވިލި ކަނޑުފައި ވަންނާ ، ހަމަ އެއްގޮތަކަށް
2. އަލި	އަލިން، އަލީން	—	"އިން"ގެ އަލިފު ކަނޑުފައި
3. ރިޔާދު	ރިޔާދުން	ރިޔާދުއިން	ދުގެ ބަދަލުގައި ތަކުރާރުން އަލިފު ކަނޑުފައި
4. ހަނދު	ހަނދުން	ހަނދުއިން	ބަހުގެ އެއްވިލި ކަނޑުފައި، ގަބުލުކުރާ އަކުރުގެ އަލިފުއެކުވިފައިވާ ގޮތުން ފުރަތަން ބަދަލުވެފައި
5. ބަޑި މާމުއި	ބަޑިން މާމުއިން	ބަޑިއިން މާމުއިއިން	ދެބަސްގަވެސް އަލިފު ކަނޑުފައި
6. ފަޔިރު ވާރު	ފަޔިރުން ވާރުން	ފަޔިރުއިން ވާރުއިން	"އިން"ގެ އަލިފު ކަނޑުފައި "

ބަސް	ދިޔައިންވީގޮތް	ކުރިޔަށްގެންދާގޮތް	ގެންގުޅުއްވާ ބަދަލު
7. މަރާ	މަރާއިން	—	"އިން" ހަރަކާތްގޮތް
ގޮވާ	ގޮވާއިން	—	
މަރު	މަރުން	—	ފަހުއަކުރަށް ވިއްދަން އިތުރުވެ،
ގޮވާ	ގޮވާން	—	އަރިހުގައި ހިފަ
8. ކުރި	ކުރިއިން	ކުރިން	ފަހުއަކުރުގެ ވިދި ކަށަވަރުކަން
ފުރަތަ	ފުރަތަބައިން	ފުރަތަބައިން	ބަދަލުވެފައި، "އިން" ހަރަކާތްގޮތް

ވާން، ދާން

މިދެބަސް ބޭނުންކުރެވެނީ، އަންނަނިވި ކަމެއްގައި ކަމާއި ހަމަ ހުރިގޮތް ފާހަގަކުރުމަށް ބަހަކަށް "ވާން" ފަދަގޮތް ގޮތުގައި ދިރުވާ ބާނައިގެން ދެއްކެވުމަށް.

"ވާން" އިތުރުކުރެވިފައި ހުންނަނީ، ނަމުގެ ބަހަކަށް ދާ ކަމެއް ގުޅިގެން "ދި" މިއަކުރަށް ހިއްސާ ބަސްބަހުގެ ގޮތުގައެވެ.

މިސާލު: ކަރަށް، ކަރަށްވާން؛ ދިމާލު، ދިމާވާން.

"ދާން" މިބަސް ދިމާކުރުވާފައި، ނަމުގެބަހަށް ދާ ކަމެއް ގުޅިގެން

ކޮމާން "ޗް" އަށް ނިމޭ ބަސްބަހުގެ ފަހަތުގައެވެ.

މިސާލު: ފިޔަވިއްޖެ - ފިޔަވިޔަސް ؛ އެނބުރިއްޖެ - އެނބުރިޔަސް.

ހުރުން، އިސްތުން، ކޮމާން

ހުރުން

- މިތަނުގައި ބޭނުންކުރެވޭނީ:

ހ. މީހަކުންނެވެ. މިސާލު: އަލީބަކަރު ހުންނަނީ މިތަނުގަވެ.

ށ. އަމިއްލަ ބަހުގެ މައްސަލަ ބަޔަކު ހުންނަ ތަނެއް ކިޔާފައެވެ. މިސާލު:

ފާރި ހުރީ ގޭތެރޭ މަތީގައެވެ.

ނ. އިންސާނާގެ ކިބައިގައި މައްސަލަ ސިފަވެގެންނެވެ. މިސާލު:

އިތުރުކަމެއް ބިނެވުނުވުރެ ހާލުގައިވުން ހުރީ މިހާރެވެ.

ރ. އެއްބަލަދުވަހެއް ތިބެއަށްދުވަހު އެއްކިބައި ހުރިކަމުގެ އެކިއެކި ބައިބައިގެ

ތަކެތި އެއްޗެހިގެން އަހަރުމެންކަން ވަޒަނަށްޓާ އިތުރުވެސް މިބަސް

ބޭނުންކުރެވެއެވެ. މިސާލު: އިއްތިހާދުގައި ހުރީ ޖާގައި

އަރުވާލާފައި މާލެ ވިއްސަ ފަރުމާގާ އޮތްއެވެ.

އިސްތުން

- މިތަނުގައި ބޭނުންކުރެވޭނީ:

ހ. އަންހެނުންނަށެވެ. މިސާލު: ސުޢާދަށް ބުނީ މިހާރު އިންނަނީ
މިރަހަދު ނުނިކެވެ.

ށ. ދިޔާ އެއްޗެހީގެ ތަރުތީބުން އިންސާނުންނާއި ، ދުވަހު ހުރިހާ
ދިޔާ ތަކެއްޗާއި ، ހަރަކާތްތަކުން ގިނަވުމުގެ ހުރިހާ ދިޔާ
ތަކެއްޗަށެވެ. މިސާލު: އަނބިމީހާގެ ބޮޑުކަމުގެ އަޑު އިންނެވެ.
ފާރުގައި ހުރީ ފޮތުގެ ހެއްދެވެ؟
ދިޔާ ބައެއް ތަކެއްޗަށް ނިސްބަތްވާ ގޮތުން ވާހަކަ ދެއްކުމުގައި
އިންޑުގެ ބަދަލުގައި "އެތީން" ބޭނުން ކުރެވެއެވެ. މިސާލު:
ފޮތުގައި ނަމުގެ ތަނުގައި އަބައްޔެވެ. ފަރިވިލާގައި ފޮތުގެ
އަބައްޔެވެ.

ނ. ބަސްގަނޑުގައި އަނގައިގެ ގަހުން ވަކިކުރެ ހުންނަހިސާ އާދޭ
ތަކެތިން އެކައްޗަކުން އިސްތިރާތަކުން ވާހަކަ ދެއްކުމުގައި ވެސް
"އިސްން" ބޭނުން ކުރެވެއެވެ. މިސާލު: އުޅޭ ހަދަބަނޑާކުރެވެ.

ރ. ކޮންމެ ތަނުގެ ވާހަކައެވެ. މިސާލު: އާނާ އަނަށް ކޮންސެ
މިހާރު އިންނަހެ؟

އަމުރު

● މިޒާޖު ބަދަލުކުރުމަށް:

ހ. އަންނައް ކޮއްގެ ބަދަލުގައި އެވާ ތަކެއްޗަކަށެވެ. މިސާލު: ގޮތުގައިތޯ
އެހެރީވެއެވެ.

ށ. ދިޔާ އެއްޗެހީގެ ތަރުތީބުން ، ހަރަކާތް ފަހަރު ބަހައިގެން އެއް
ތަކެއްޗަށެވެ. މިސާލު: ގޮތުގައި ބަނދުފަޅެވެ.

ސ: ފައި ނުހުންނަ ތަކެއް ކަމެއްވެ. މިސާލު: ހަރުފުއާޚިރި ފިޔަވަތުގެ
ދިޔަގެއެވެ. އަހަރެމެންގެ ބޭރުގައިވާ ތަކެތިފަސް ބަންދުން
ނަމަ، އާންނަދި އެވެ. އެއްގުނުދަ ހުންނަދި އެވެ.
މިސާލު: 1 - ފޮތިއާޚި ބަންދުން ބޭއްވާލައެވެ.
2 - ފޮތިހުރި އަނދުނުމައްކަބަ އުދާލައެވެ.

އިތުރު މިސާލުތަކެއް

- މިއީ ފަހުގައި އާތް އާދޭސްކުރާ އަދަދުއް ނުނުވެ.

މިދުވަހުގައި މިވާ އާޒު، އާދޭސްކުރަން ބަދަލުވެ ދިނަނަމަކަށްވާލާއަކަ
ފުން ބަހުންނަކުރަން ފާނި، އާޚި މިބަހެއް ނުނުވެ. ހުރި، މިބަހެވެ. މިފަދަ
އަކަހުރި ނަމުއް، ދިނަނަމަކަން ބަދަލުވިމާ، އަނަމަކާ ގުޅުގެން އާޚިރުން، ހުރުން،
އިސްތިން ބަހުރުކުރުވާގޮތް ތަފާތު ވެއެވެ.

މިވާ މިސާލުތަކުގެ ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

ބަސް	އާޚިރުން	ހުރުން	އިސްތިން
ގޮތެއް (އަކަލީ)	އާޚިރެވެ.		
ގޮތްތަކެއް (ޖިނަ)		ހުއްޓެވެ.	
ގަދަގައި މިހުރުއް (އަކަލީ)			އިސްތެވެ.
ގަދަގައި ފަރުސާވިސް މިހުރުސް (އަދަދާއްކާ)			އިސްތެވެ.

ބަސް	އާދޭސް	ހުކުން	އިސްތުން
ގަޑުގައި މިރުސް (ދިނަ)		ހުއްޓެވ.	
ވަޑުގައި ދޫނިޔެއް (އުމަރީ)	އާދޭހެވ.		
ވަޑުގައި ބާރަދޫނި (އަދަދާއެއް)	އާދޭހެވ.		
ވަޑުގައި ދޫނިފަހަރު (ދިނަ)		ހުއްޓެވ.	

މިތާވަލަށް ވިސްނާއިރު ، މިބާވަތުގެ އުނަގެނި ނަންނަމާ ، އަދަދު ބަދަލުވާ ނަންނަމާ ގުޅިގެން އިސްތުން ، ހުކުން، އާދޭސް އަންނަނީ ތާވަލު އެއްގޮތަކަށްވެ. މިސާލަކަށް : ގަޑުގައި ބަރުބަޔާ ހުންނާނެއެވ. ނަމަވެސް މިހާރު ހަރުވެވަޑައިގެ ދޫނިފަ. ދޫނި އާދޭ ވަޑައިގަތެވ.

ގަސްތުރާއަށް އަންނަ ބަދަލާ ގުޅިގެން

ހުކުން، އިސްތުން، އާދޭސް

މިބަސް ބަހުން އަންނަ ބަދަލުތައް

ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުން ޙަރަކާތުގައި ނުވަތަ ތަރުތީބުގައި ފިރިހެނުން ދިރިއުޅުމުން ބޭނުންކުރާ އުޖޫރަ ހުކުން މިބަހެވ.

މިސާލަކަށް: ދަނޑުމުރާގެ ހުޅީ ނަލަފަތުގަދައެވެ. އަދި ފަތުގެ ހުޅުނަރިޔާ ދަރާޔަ ގަދައެވެ.

ހަމައެކަނި ރަށްރަށުގައި ނުވަތަ ތަނެއްގައި އަންހެނަކު ދިރިއުޅުމަކީ ބޭނުންކުރެން އުނދަގޫ ، އިނގުން މިބައެވެ.

މިސާލަކަށް: އައިސްފުރު ދިޔުނާދީ ކަނދުބޮޑުގަދައެވެ. ހަދިފަ އިންނަދީ ގާޑުދާގަދައެވެ.

އިތުރު ހަދައިފުން

ކުލާހުގައި އިނީ އޮންނަ ކުއްޖެކެވެ. ކުލާހުގައި ތިބީ 12 ކުދިންނެވެ. މިކުދިކުދިން ފިސްނާވާލާއިރު، އިނގިލީގެ ޖަހާކަތަކަން ވިދާނީ ތިޔޯރުވެ. ހަމަ ގޮތަކަށް ހިސާބުގެ ޖަހާކަތަކެއްފަށް ތިބީނު މިބައިސް ބޭނުންކުރެވޭއެވެ.

ދަރަޖާގައި ކުޑަކުދީ އަނގަ ކުއްޖެކެވެ. ދަރަޖާގައި ކުޑަކުދި ތިބީ 22 ކުދިންނެވެ.

މިގޮތުގެ އިތުރަށް ކަނޑުފަޅާއެއް އަނގަތައް ބަދަލު ގޮތްގޮތްދެފަހު، އިންގުން ، ހުރިހާ ، ބަދަލުކުރެއެވެ.

މިސާލަކަށް: މިތަނުގެ ހޯސްޓްގެ ޖުމްލައިގައި އިންނަދީ ގަތުކުރު ފަހީރުވެ. ވަކިތަ ހުރިހާގައި ވަޒަނގެން އަބަ އިންނަދީއެވެ.

މިދިގުސާފު ބޯފޮއިފަދި އިރިސާ އިސްމަތްވެ. އެއީ މިދުރަކަމި ވެސް

ޢާއްމުގޮތެއްގައި އިތުރުން އިނދިރޭން ކުރެވެނީ ދަމަހަރުވާތީއެވެ.

އެމްބަސީތަކުގައި ކުރިމަތީ ކަރުދާސް ތަކަށްވަރު އިންސާނީ އެވެ. ހިނބަދުވާހަކަ ނުވަތަ ހުރިހާހިސާބެއް ގިނައިން ވަރަށްގިނަ އެކަތިގެން ތަކާ އިންސާނީއެވެ.

ހަޖިމައުނީ ސުވާލުކުރެވޭ.   (ކަންހުނަރު އޮޅުމެއް)

ކޮންމެހެނދުނު ގަސްތަކަށް ފެންދެނީއެވެ.   ("   ދުރުގެން)

މާސަލަތް އަހަރެންގެ އަތްފޮތަކީ ބޮޑުފޮތެކެވެ.   (ކަންހުނަރު އޮޅުމެއް)

އަހަރެމެން ފެންފޮދުވާލީއެވެ.   ("   ދުރުގެން)

ދަރިވަރު އިރު ކޮޅުވީ.   ("   އިންގިރޭސި)

ބަހުގެ ހަމަތަކަށް މިގޮތަށް އޮޅުމެއް، ގަސްތަކަށް ފެންދެނީ ދުވަހުގެ ކޮންމެ ހެނދުނުވެސް ކޮންމެހެނދުނު ކަރުގެސްރަށްތަކުގައި "ގަސްތަކަށް ފެންދެނީ ކޮންމެ ހެނދުނު" ބޭނުން ނުކުރެވޭނެއެވެ.

ހަޖިމަ ސުވާލުކުރެވޭ އެކަށް ކަރުގެސްރަށްތަކުގައި ، ހަޖިމަ އިރު ސުވާލުކުރެވޭ، ބޭނުން ނުކުރެވޭނެއެވެ. މާސަ އަހަރެންގެ އަތްފޮތަކީ ބޮޑުފޮތެކެކަށް އެކަށީގެން ވިދާޅުވަކަށް ވާތީ، "މާސަލަ އަހަރެންގެ އަތްފޮތަކީ ބޮޑުފޮތެކެވެ" ބޭނުން ނުކުރެވޭނެއެވެ. މިބަސް ބަސް ބަހުން ކުރިއަށް، ކަންހުނަރު ބަލައިގެން އަހަރެމެން ބަދަލުކުރެވޭނެ އެބަސް ބަސް ބަހުން ކުރިއަށް ގެނެވޭ ސަމާލުކަން ދިނުމަށް ކަންތައް ބޭނުމެވެ.

ބާއްވައިފައި އޮންނަ - ބަހައްޓައިފައިވުންނަ

- މޭޒުމަތީގައި ބާއްވައިފައި އޮންނަ ސާޢަތުފަދަ ތަކެތި

މި އިބާރާތުގައި ސާޢަތުފަދަ ތަކެއްޗާ ބެހޭގޮތުން އެންމެ އެއްގޮތަކަށް ނޫނު-
ކަން ދޭހަވެއެވެ. ދިވެހިބަހުން ޓީވީތަކެއްހާވުރު ބޮޑު އެއްޗެއް ބާއްވާފައި އޮންނާނެ
ބަހައްޓާފެވެ.

މިސާލަކަށް: މޭޒުމަތީގައި ބާއްވައިފައި އޮތީ ދަނޑިއެއް ، މޭޒުމަތީގައި
ބަހައްޓައިފައި ހުރީ ދަނޑިތަކެއް ، ބޮޑު މޭޒުމަތީގައި ބާއްވައިފައި އޮތީ ބޮތަލް ، ބޮޑު މޭޒުމަތީގައި
ބަހައްޓައިފައި ހުރީ ބޮތަލްތަކެއް .

ދަޢުވަތުން އެއިބާރާތުގެ ތަފާތުވާގޮތަށް ، މޭޒުމަތީގައި ބަހައް-
ޓައިފައި ހުންނަ ސާޢަތުފަދަ ތަކެތި ، މިއެވެ.

ބަހައްޓުން

މިބަސް ބޭނުންކުރެވޭ ، ހުރުން ، މިބަސް ދެބަސްފަދަހަރުގެ
ބާރުނުވާ ކަންތައްތަކަށް ބަލައިގެން ހުވާރެވެ. ކުރުވީމާ މާނައިގައެވެ.

١- މިބަހަށް އިނގިރޭސިންނާ ފުދިގެން ބޭނުންކުރާނަމަ، މާނައަކީ ކަރަންޓް (ހުންނަހާދިން ހުރުވުން) ބޭރުޖެހުން. މިސާލަކަށް: ބަލި ގަޔަށް ބޭރުޖެހިއްޖެ!

2- އޭއިރު ޤައުމެއް އަމިއްލަ ބާރުގެ ވެރިކަމެއް ބޭރުވެރިންނާ ހުރިހާ އެއްޗެހި ނަމަ އޭއިރު ތަރުތީބުން ހުރިހާ ގޮތަކުން ހުރިހާ ހުރިހެން ހުރުމެވެ. (ބޭރުޖެހުމެވެ) މިސާލަކަށް: ހަތަރަފާތު ބަޔަކު ބާރުގަދަވި ހިނގާ ބޭރު ފާރާތަކުން އިހުގައެވެ.

3- އަންހެނުން ގާތުގައި ހުރިހާ ފިރިހެނުން ނަމަ ހުއްޓުން ހުރިހާ ހުރުމެއް ހުރުވުމެވެ. (ބޭރުޖެހުމެއްވެ.) މިސާލަކަށް: އަލިފާނު ފާޅު ވަރުގަދަ ބާރުގަދަވި އެބަހުރުޖެހެވެ.

4- އިނގިރޭސިންގެ ބަހަކުގައި ހުރިހާ ވައްޓަފާޅު ގަނޑަށް ހުރިހާ ގޮތް ހުރުމެއްވެ. މިސާލަކަށް: އާދައިން ދަރިވެ ބޭރުޖެހުނެވެ.

ބޯންދުން

މިބަސް ބޭނުންކުރާނީ "އިނދުން" މިބަސް ދެވަނަ ފަރާތަށް ބާރުވާ ގޮތުގައި ބޭރުވާ ކަމަކަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތަށެވެ. ކުރުވުމުގެ މާނައިގައެވެ.

١- މިބަސް ބޭނުންކުރާނީ އިނގިރޭސިންނަމަ، ބޭނު

ބަހެއްގައި އިސްތިރީގެން އިސްނަގާނެތީ ހުރުމަކުނެވެ.

މިސާލު: އަހަރެން މިއަދު އައީ، ފިޔަތަކުގައި ބައިސްކަލުގައެވެ.

2- އަސްލު ހުސްނުވަތު ބައިދުވާގޮތް ބަހެއްގައި ބަޔާއްޖެހުމަކުންވެސް

މިރާޖޭ ބޭނުންކުރެވެއެވެ.

މިސާލު: މިދަރިވަރު ކަރުދާސް ބޭނުމަށް ދޮށަށްކަނޑާ ގެގައެވެ.

3- އިސްތިސްނާކުރެވޭ ދުވަހު ހުސްކަ ނުވަތަ ކަމަކުވެއްޖެނަމަ ވީނަ

ވައި ހުސްކަ ދިރާސާކުރާނަމަ ބައިދުވާ ގޮތްވެސް ބޭނުމުން ބޭނުންކުރެވެއެވެ.

މިސާލު: ފައިދުމަކުން ބައިސްކަލުގައި އިނީ ފޫޅުއެއްގައެވެ.

ފޮތްގަނޑުމަތީ މާތަނަކު ބައިސްކަލުގައި އިންނާނެ.

ބޭއްވުން

މިބަސް ބޭނުންކުރެވޭނީ "އެކުން" މިބަސް ދެވަނަ ފަރާތަށް ބަދަލުވާގޮތުގައެވެ.

ބާރުނުވާ ކަންތައްތަކުން ބައިދުވާ ގޮތުން. ކުރުވުމުގެ މާނައިގައެވެ.

1- އިސްތިސްނާކުރާ ގުޅުވައިގެން މިބަސް ބޭނުންކުރާ އުޅޭނީ،

އަންނައަށް އިރުޝާދުގެ މަޖިލިސް ނުވަތަ އެންގުމަކަށް އެކުވެރިކަމަށް ބަހެއްގައި

ލިޔުމުން އިސްނަގާނެތީ ހުރުމަކުނެވެ.

މިސާލު: އައިސް އަލިފާނުގެކުރުގަ ނުދެން އެހެރީގައި ބައްޕަގެވެ.

2. ހަމިއްލަބަހުގެ މައްޗަށް ބޭރަފުގުޅުގަ އެއްޗަކަށް ނަމަ
އެއްޗެއް އާދައިގެ ނުނުނަގެން ގަނޑުކުރަނަ ކިޔުމުގެ ހިތުގައިވެ.

މިސާލު: މާލޭ ހަވީރު އުއްޖުން ބާރުވެއްޖެ.

ބޮޑަރި ހަރަކާތުމަތީގައި ބަނޑުވުން ބާރުވެއްޖެ.

3. ދިރުންތަކާއި ގުޅުންހުރި ހަރަކާތްތަކުގައި ޖަހަލާގަނޑުވުމާ އެއްކޮށް-
ސަރުވިސް ބާރުވުން ބާރުވުމަކަށްވެ.

މިސާލު: ދިރާގުގެ ގުޅުންތަކުގައި ބަނދުވުން ބާރުވެއްޖެ.

ބަހުރުވުން، ބާރުހުރުން، ބާރުވުން، މިބަސްބަހުގެ އިތުރު މިސާލުތައް:

ހ. މިއަދު އާއްމުބަހަށް، ދިހަހަތް މާލޭގައި ހަހަރުން ބާރުވިއްޖެ.

ށ. ގަދަވުމުގައި ހިރިދަނޑު ފާރުގައި ވަރުގަދަވުމުގައި ބާރުވެއްޖެ.

ނ. އެމަރުކުގައި އިންސާނުން ގިރިގުޅުންތަކުގައި ބާރުވީއެވެ.

ބަދިއްބުން، ބޭދިއްބުން

އިންސާން، މިމަސްދަރު، ސަރުކާރާއި ގާނޫނުގައި ބާރުހުރުމުގެ ވާހަކަ
އަންނަނީ، ބާރުހުރުން، މިގޮތަށް ބަދަލުވެއެވެ. ސަބަބަކީ ގޮތުގައި ޗަމާން
ތަކަށް ބަދަލުވާގޮތް މިބަސް އަންނަނީ، ބަދިންދަވެ، ބަދިންދަނޑު،
ބަދިންދަނީ، މިގޮތަށް ބަދަލުވެއެވެ.

މިސާލަކަށް: ހަރަކާތް މިއަދު ފަސްދުވަހު ބަދިންދަވެއެވެ.

އެކަކަށްވުރެ ގިނަމީހުންނަށްނަމަ ، މިކަން އަދި އެހެން ގޮތަކަށް ބަދަލުވެއެވެ. އެއީ ބައިމީހުންބުނާގޮތެވެ.

މިސާލަކަށް: އަހަރެން މިއަދު ޒުވާނުންނާ ބައްދަލުކުރީ ކަމާލާ، ހުސޭނާ ދުވިހުން ބައިމީހުންބައިވާފައެވެ.

އިސްވެދިޔަ ޤާނޫނުގައި ދުވިހުން ބައިމީހުންބައިވަނީ މިގޮތަށް ބޭފުޅުންނަށްކިޔުމަށް ބޭނުންކުރެވެއެވެ. ބައިމީހުންބުނުން، މިބަހުން "ބޭފުޅާގާ" މިގޮތަކަށް ބޭފުޅުން ދުވަހުކުރެވެއެވެ. އެކަން އެނގޭނީ ޖަމާއަތަކަށް އެކަކަށްބަދަލުކޮށްގެން ނެތެވެ. މިސާލަކަށް: ބޭފުޅަކަށް، ބޭފުޅާއާ، ބޭފުޅަކަށް.

އެހެންކަމުން ދިވެހިބަހުގައި ބައިމީހުންނާއި ވާހަކަދައްކާއިރު، ބައިމީހުންބުނާ، ބައިމީހުންނާއި، ބައިމީހުންނަށް.

ކުރުވުމީ ކުރުވުން

ދިވެހިބަހުގެ ކަމެއް ގެނައުބަދަލުތަކުގެ ތެރެއިން އަނެކަކު ލައްވައި ކަން ކުރުވުމުގެ މާނަ ދޭހަކޮށްދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ ގޮތް ބަދަލުވުން ހިމެނެއެވެ.

މިސާލު: ކޮށްދީ — ކުރުވައިދީ

ބުނެދީ — ބުނުވައިދީ

ކުޅެދީ — ކުޅުވައިދީ

މިގޮތަށް ބަދަލުވެގެންދާ ބާރުއެރުވުމާ ބަހެއް ބަސްތަކުން
އުމުރު އަންގައިދޭ ބާވަތުގެ ބަސް، ބާރުއެރުވުމުގެ ބަސް ބެހެން ހުރިއެވެ.

މިސާލު: ނަނަދިނީ – ނަނައްޖަދިނީ
އަތުވެއްޖެ – ބައްލަދިނީ
ކަދިނީ – ކައްވަދިނީ
ބަލަދިނީ – ބައްލަދިނީ

ޢަދަދީގޮތް

އަދާދީ ނަމުގައިންސާނީ މިދެއަކުރުގައި ސިފަކުރާ ބަސްތަކުގެ ޢަދަދު
ބުނެދޭ ސިފަކުރުވެގެން ފިޔަވަޅުތަކެއް ހިފޭއެވެ. އެވަރަކަށް ބަނޑުބަސް
ބުނެދޭ ސިފަކުރުވެގެން ޢަދަދު ބޮޑުވާ ނަމަ، ބަނޑުބަސް ބޭނުންވެއެވެ.

މިސާލަކަށް:
ގަހެއް އެއްގަހެއް ބަނޑުބަސް ދެގަސް ފިންޏެއް ތިންގަސް ހަތަރުގަހެއް ބޭނުންވެއެވެ.

އެއްބަސް ބަނޑުބަސް މިދިސިފަކުރާ ގޮތަކަށް "އަދަދަށް" "ބަސްތަކެއް" "ގިނަބަސް"
މިއަދަދުބަސް ބަނޑުބަސް ބޭނުންވެއެވެ.

މިސިފަކުރާ ގޮތަށް "އަރާމު" މިއަދަދުބަސް ބަދަލުވުން ބުނާ
ގޮތުގެ އިތުރު މިސާލުތަކެއް:

ނ. ސިފަކުރުން	އ. ސިފަކުރުން
ބިއަސް އަވަދިރީ	އެއްކޮޅެއް އާދަނުނަ
ދިހަސް މީހާ	ގޮތެއް ވަރަދިރި
ގެއަސް ނުފެނާ	އަދިއެއް ނުފެނޭ
ވަރަސް ވަދު	އެކެއް ވަދު

މިއަކުރުން ކޮންމެ ނަވިއަކީ ސިފަކުރަނާ އަދިވެސް ކަނޑައެޅިފައިވާ ސިއްނޫއީ
ފުސްނޫނު ސިއްޔާރުކުރެވޭ.

ފުސްނޫނު

ފުސްނޫނަކީ ، ސިއްކާއިރު ނުލަހަސް އަކުރުގައި ސިއްނޫޖެހޭ ބަސްބަސް
ވަކިކޮށް ދޭހަވާ ގޮތަށް ބޭނުންކުރާ ނިޝާނެކެވެ. މިއަކުރު ބޭނުންކުރާތަން ދިރުން ހުރުމުން،
ސިއްނޫއީ ގޮތް އޮވެގެން ސަޅިކަމަށް ތަފާތުވެއެވެ. މިހެންވެ، ފުސްނޫނު އަކުރަކީ
ކޮށްފަރަކަށް ބެލުނަސް ސިއްނޫއީ ފުސްނޫނާ އެއްގޮތެވެ. އާއްމުގޮތެއްގައި ފުސްނޫނު
އަކުރަކީ ބޭރުގައި މިއަކުރުތަކުގެ ކުރިއަށްވެ.

މިސާލު: ހަނދި ބަނޑިޔާ
ތޮނދި ކަނދު
އަނގުނުން ވަނދު

ނަމަވުން

ނަމަވުމަކީ ، ދިރުހިބަދަނުގެ، ކަމެއް، ބައިވަރު ބަވަތްތަކުގެ ތެރެއިން

އެއްބައެއްވެ. މި، ކަން، ދަރުބާރުކިއު، ކަމެއް ހިނދީ ހިނދުކަމެއް ނުވަތަ

ކަމެއް ހިނގައިދިޔަ ހިނގާނުކަމެވެ. ނަމަވުމަކުން ބާރުކުރާ ކަމުގެ ބަސްބަޔާ،

ނަމަ، ނަމަކަ، ވިއްކާ، ބޭ، ދާ، ނާ، ވިއްޔާ، ދާ، މިއެވެ.

މިސާލު:

ހ. ކަރަހަގަނޑު މަސައްކަތްކުރަނީ (ވާސްވިސް) ވާސްވިޔެވެ.

ށ. މަކަން ދަރުބަރީ އަސާރަށް އާދަބަރީއެވެ.

ނ. ބަސްއެއްދާ ކަރަހަގަނޑުވާއެވެ.

ރ. ކަމުގެ ކުރަނޑީ ކުރަނޑުވަރީ ކަރަހަގަނޑެވެ.

ބ. އަހަރެން ނުބަރީނަމަކަ ނުރަހަގަރީގެވެ.

ޅ. އިރާދަކުރެއްވީ (ވިއްޔާ) ދީބީ ގަދަވާ ސަލާމަތުން ނުކުމެވެ.

ހިނދީ ހިނދުކަމުގެ ބައެއް މިސާލު:

1. ދާނީދާ ނުދާނީ.
2. ނުކުރާނީ ނުދާނީ އެވެ.
3. ވަރުގަދަ ކަމުގެ ދުވަހުގެ ސަލާމަތުގެވެ.

ހިނގައިދިޔަ ހިނގާނުކަމުގެ ބައެއް މިސާލު:

1. އިރާދަކުރެއްވީ މަދަރުވާސް އަހަރެންނެވެ.

2. ބުނިނަމަ (އަދިއްސް) އަދިގޮތް.

3. މަސައްކަތްކުރިމާ ކާމިޔާބުވާނެއެވެ.

4. ޔަނަމާތު ޔަކާކުރަންޏާ ޔަނަފުޒު ދިވެހްއެވެ.

5. އަޅުގަނޑު ހިއްޔާ ކަނޑުއް ދުސްއެވެ.

އިތުރު ބަޔާން

އިސްތިލާހާ މިސާލުތަކެއްކަން ދޭހަވާ ފަދައިން، އާ، ނީ، ނަމަ، މާ، މިއީ ނަމަވުމުގެ ބަދަލުގަ ގެނެސް ބޭނުންކުރެވޭ ބަހެއް ބަސްބަހެވެ. އެގޮތް އިތުރު ދެބަސްމިސާލު ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.

ނާ	ނަމަ	ޔާ
ދަންނާ	ދާނަމަ	ދަނިފިއްޔާ
ނުކުރަންނާ	ނުކުރާނަމަ	ނުކުރަނިފިއްޔާ
ކޮށްނުދެއްވަންނާ	ކޮށްނުދެއްވާނަމަ	ކޮށްނުދެއްވަނިފިއްޔާ

މިއާދެބަސް ފުރަތަމަބައިގައި އޮވާ "ފިއްޔާ" އެގޮތަށް ބޭނުންކުރެވޭފަދަ އެވެ. ނަމަވުމުގެ މިގޮތަކުން އަދިގޮތް "ފިއްޔާ" ކަނަޑަދުވޭގޮތަށް ބޭނުން ކުރެވުމުން އެބަދައެވެ. އެގޮތުގެ ބަހެއް މިސާލު އެގޮތަށް ކަނަޑަދުވޭ އެކަ ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.

ކަނަޑަދުވޭ	ކުރުވޭ
ހުންނަންނާ	ހުރިފިއްޔާ

ހަނަގަދުގޮތް	ކުރުގޮތް
ނުދަކަންނިސާ	ނުދެކިއްޔާ
ނުބުނަންނިސާ	ނުބުނެކިއްޔާ

ގޮވައިގެން އައުން، ހިފައިގެން އައުން

ގޮވައިގެން އައުމަކީ އެކުވެރިގެ މީހަކުގެ ބާރުން ކުރާ ބަހެކެވެ.
މިސާލަކަށް: އާދަމް ގޮވައިގެން އައިސް ބަލާބޮޑުވެއްޖެ އަންހެނާ
އާދަމާ އެކުގައެވެ. ބަލައިލިއަސް މިހާރު އެކުވެނީ ގެނައުމާ ދިމާކުރެވޭނެތެވެ.

މިއީ މުޅިން ހަމަ އެކަހެރި ގޮތެއް ދުވަހު މިސާލެއް ނުކުރެވޭނެ ގޮތް
ބުނެދެވޭނެއެވެ.

މިސާލެއްގައި ހިފައި މިގޮތަށް ދިޔަމީހާ ދުވަސް ވީހިސާބަކީ ބާރު
ކުރާގޮތެވެ މިސާލަކީ: ގަބުލުކުރެވުނު ގޮވައިގެން އައުމުގެ ދުވަހެކެވެ.
ކުރުގޮތުން ގޮވައިގެން ހިނގާ ކަންތައްތަކެވެ. މިއީ ހަމަ ހިފައިގެން ބަދަލު ގެނ
ގެންދެވެ. މިއިން ކަންތައް ގެނައުމުގެ ބަޔަކަށް ގެނައުމާ ގުޅޭ ގޮވައިގެން އަންނަ
ބަޔަކީ ހިނގާހިނގާ ދިޔަބަލާ ނުވަތަ އެކުގައި އައުން ލެއްވުމެވެ.

ނަމަވެސް މިހާރު އާންމުކޮށް އަޅުންހިފައިގެން އަންނަން ބޭނުންކުރަ

ބުނުއްވާށެވެ، ހިތައިގެން އަނބުރާލި ކަމުގައެވެ. ނިޔަތްދަރަޖައާއި ދާވަދަރު ދެރަނަވާއް
ނުރެވޭ ވަގުއްލާވާ ގޮތުގައެވެ. ބުނުއްވާށެވެ، ހިތައިގެން އަނބުރާލި ކަމުގައެވެ.

ކޮށްޖެހުނު ތަނައިގެން ނުލާފަ އުސޫލުތަކައިގެން ނަގާފައެވެ. މިހާރު ނުލާފަ
ޖެހިގެންވާ ގޮތުގެ ބުނެލާނެ ހިތައިގެން އަނބުރާލިއޭ ނުބުނާނެއެވެ. ބުނާށާ،
ކޮށްޖެހުނު ތަނައިގެން ނުލާފަ އުސޫލުތަކައިގެން އަނބުރާލި ކަމުގައެވެ.

އަވައިޔޫނުން، އަވުވައިޔޫނުން، އަވައިބުވުން

- އެއީ މާލެއަށް ސަރުކާރުގެ ޙުކުމެކެވެ. އެމީހުންނާ އަހަރެމެންނާ އަވުވައިޔޫނުންގެ ވާހަކަ ނުދެނެވެ.

މިއީ އަވުވައިޔޫނުން ބާރުން ކުރިމަތިލާ ވައްތަރެއް ނުވެއެވެ. މިހާރު އަވުވައި
ޔޫނުމަށް ހުރިހާ ގޮތްތަކުގެ ދުވަސްތަކުގައި ވަރަށް ގާތުގައި ފުރުސަތު ކަމެއް
ވާހަކަ ދައްކަނީވެ. ތަޢާރަފް ކުރެވުނެވެ. މިސާލަކަށް ބައެއް ތަނުގައި ބާރުން ބުނެ އުޅުނީ،
އަވައިބުނުވުމެވެ. އެގޮތުން ތިޔާގައި، އެކަމަކު އަނބުރާލީ ނުލާފަ ދެއްކިދާން އަނބުރާލާ،
އެކަށް އަނބުރާލާ ނިކުމެބޭނުންކަން ބަލާށެވެ.

ކަމާއި ބަލައިން މިސާލު ބުނެދީގައި އެމީހުންނާ އަހަރެމެންނާ އަވައި
ޔޫނުކަން ނުބުނުނު މިހެންނެއް ނުބުނޭނެއެވެ. މިހާރު އަވައިޔޫނުމުގެ
މާނައަކީ، ދުނިޔައިގާ ނުލާފައި އެގޮތް ސިފަކުރުމުގެ ކަމާބެހޭ ކަމެވެ.

ވީމާ، މިޖުމުލަތަކުގެ ތަރުތީބުވާނީ:

✓ އެދި މާމުއްސަސާއިން ބަލައިގަތް. އެމީހުންނާ ބައްދަލުކުރެއްވި ބައެއް މަޤާމުތަކަށް ނެންގެވުނު، މިއަދު. ނަމަވެސް އެމީހުންނާ ބައްދަލުކުރެއްވި ސިޔާސީ ބޭފުޅުން ނެރެނީ
ނަންނެންގެވުނު، މިއަދު.

އޮތް، އޮންނަ

● އަރިފުށް ސްކޫލް ދެވަނަ އުތުރުން. ރާގައި މިއިންނަނީ
މިމަސައްކަތުގައި ބައިވެރިވާން އެދިލައި.

މިޖުމުލަތަކުގައި ބޭނުންކުރަންޖެހޭ ހަރުފުތައް ނުބައި ހަނދާން
ހަދައިނުލާށެވެ. އެއްނަމަވެސް އަތުރާލުން ތަރުތީބުވާނީ:

✓ އަރިފުށް ސްކޫލް ދެވަނަ އުތުރު. ރާގައި މިއިންނަނީ މިމަސައްކަތު
ގައި ބައިވެރިވާން އެދިލައި.

ވާހަކަތަކުގައި އަދަބީ ޒީނަތް ބޭނުންކުރަން

ވާހަކަތަކުގައި އަދަބީ ޒީނަތް ބޭނުންކުރަން ނޭގޭ މިސާލެއް.

ހ- ފަހުއަކުރުގައި އާބާފިލިޔާ އަމުރުކުރުމަށް ހިއްވައި، ނިމުނުކަމުގެ
ވާފަދަ ކަމުދުވާކަން ދަނޑާބަރު ބަސްތަކުގައެވެ. މިސާލު: ކަނޑައި، ފަހައި،
ގޮވައި.

ގޮވައިލުމް

މިސާލު:

1- އަމުރު: ކިޔާ! ލިޔާ! އޮށާ! (އާބާފިލިޔާ އަމުރު)

ނިމުނުކަން: ކިޔައި، ލިޔައި، އޮށައި (އަލިބައިވެއްޓުން ނެތިގެން)

2- އަމުރު: ބަލާ! ހަދާ! އަޅާ! (އާބާފިލިޔާ އަމުރު)

ނިމުނުކަން: ބަލައި، ހަދައި، އަޅައި (އަލިބައިވެރިޔާ)

ށ- މިބަޔާންކުރާ އަކުރުތަކުގައެވެ:

● ފަހުގެ ނުކުތާތަކުން ބަޔާންކުރާ ގޮތް ގައި. މިސާލު:
އާޔަތުގައި، ދެކޮޅުބައިގައި.

● އެއްކަލިމަ އަނެއްކަލިމާ ގުޅުމުން ގެނދިއުމުގެ ބޭނުންކުރެވޭ
އެއްއަކުރެއް ކަމުގައިވާ ފައި. މިސާލު: އޮޅާއަރިއޮފުވައި. އޮޅުން
ބޮޑުވައި ނުކުތުގެން ހިނގައްޖެއެވެ.

● ދެމަފިރިއިން ނުވަތަ ދެކަނބަލުންގެ މަހަލުގައި ބޭނުންކުރެވޭ
ވިހަވައި. މިސާލު: ބަނޑުގެދޮރު ވިހަވައި އަނބިކަނބަލުން ފުރުސަތު ހޯދިއެވެ.

ނ- ޙާއްމު ނަމަކަށް ފެނުމާއިރު އަދިފަހުން ބަދަލުވާ ނަމެއްނަމުގެ
ފަހުއަކުރުގައެވެ. މިސާލު: ދަރައި، ވަހައި.

ރ- ބަސް ބުނުމުގައި އަޅުއަކުރުގެ ނުއްލުމި ބޭނުންކުރާނެ

ދަންނަވާލައެވެ. މިސާލު: ކައިރި، ކައިރު، މައިގާނު، ކައިރިވެ، ކައިވަރު.

ޖުމުލަތް އޮބުރުވާބަހަ

ޖުމުލައެއް ލިޔުއްވާ ބަސްތަކުގެ އަނބުރާލާ ބަސްތަކެއް ދަށުގައި ދީފައިވާނެއެވެ. ބަދަލުކުރުމުން އެ ޖުމުލައިން ބޭނުންވާ މާނަ ދަށުގައި ލިޔެވެއެވެ.

(1) މިސާލު:

1. މަދަރުސާގައި މަޖުލިސް އޮތެވެ.
2. މަދަރުސާގައި އޮތީ މަޖުލިސެވެ.
3. މަޖުލިސް އޮތީ މަދަރުސާގައެވެ.

މިސާލުތަކުގައި ދީފައިވާ ޖުމުލައިގެ އެއްބަސްތަކުގެ ބަދަލުން ދީފައިވާ ސުވާލަކަށް ޖަވާބު ދީފައިވާ ޖުމުލައެވެ.

ފުރަތަމަ ޖުމުލައިގެ މަދަރުސާގައި މަޖުލިސެއް އޮތްތަ؟ މިސާލުގެ ޖަވާބެވެ.

ދެވަނަ ޖުމުލައިގައި މަދަރުސާގައި އޮތީ ކޮންކަމެއްތަ؟ މިސާލުގެ ޖަވާބެވެ.

ތިންވަނަ ޖުމުލައިގައި މަޖުލިސް އޮތީ ކޮންތާކުތަ؟ މިސާލުގެ ޖަވާބެވެ.

(2) މިސާލު:

ހ. ދިވެހިއުދަކެރުން ތަރުތީބުގެ ނުކުތާ ވާގޮތަށް ޖެހެއްޓެވެ.

ށ. ދިވެހިއުދަކެރުން ވާޖިބީ ތަރުތީބުގެ ނުކުތާއެވެ.

ނ. ތަރުތީބުގެ ނުކުތާ ވާޖިބީ ދިވެހިއުދަކެރުންނެވެ.

ފަރަތަށް ބުނުއްވާލީ، ދިވެހިއުދަކެރުންގެ ކޮންކަމެއް؟ މިސާލުތަކާ ބަލާބަލާ.

ދަފަސް ބުނުއްވާލީ، ދިވެހިއުދަކެރުން ވާޖިބީ ކޮން އެއްކަމެއް ؟ މިސާލުތަކާ ބަލާބަލާ.

ކޮންފަސް ބުނުއްވާލީ، ތަރުތީބުގެ ނުކުތާ ވާޖިބީ ކޮންމެކަމެއް؟ މިސާލުތަކާ ބަލާބަލާ.

މިމިސާލުތަކުން ވިސްނައިލީމާ އެނގޭނީ ވަރަށް ބުނުއްވާލީގެ ބުނުން ތަރުތީބުން ނުކުތާތަކުގެ ތަރުތީބުވެއެވެ. އެހެންކަމުން ބުނުއްވާލީ ތަރުތީބުގެ އެއް ވާޖިބުން ބުނުއްވާލީ ތަރުތީބުގެ ވަކިކަމުން ކޮންމެ ބުނުއްވާލީ، އަދި ބުނުއްވާލީގެ ދިވެހިއުދަކެރުން ވާޖިބީ ކޮށްދޭން ތަރުތީބު ކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ނުކުތާތަކުގެ ބަޔާން ވަރަށް ބުނެވެ.

ޕީރިއޮޑިކް ދިރާސާކުރުން

ދިރާސާކުރުމުގެ ކުރިން ބުނުއްވާލީ، އެއް ބުނުއްވާލީ ތަރުތީބުގެ ވާޖިބުތައް

ކޮޅު، މިލަފުޒު އިތުރުކޮށްގެންނެވެ. މިސާލު: ހުރިހާކޮޅެއް، މިދުރުކޮޅެއް.

ދިރޭތަކެތީގެ ގަނޑުމިނުން ބުނުމުގައި ބޭނުންކުރާ ލަފުޒެކޭ، ފަތް،
މިފަދަ. މިސާލު: ސިކުރުފަތެއް، ފަންފަތެއް.

ދިރޭތަކެތި އަދަދުކުރުން

ދިރޭތަކެއްޗަކީ ، އަމުދަނެއް، ޖާނެއް ނުލިބޭ ދިރިހުރުން މިފަދަ
ގޮތްކަންތައްތަކުގެ އަދަދުކުރާ އުއްސޫލެއް ނޯންނާނެ. މިސާ، "އެކެއް ފަހެއް
އެހެން ގޮތަކަށް ކިޔުމުގެ ސަބަބުން ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ތެރޭގައި ހުރި ތަނެއް"
ބުނުމެއް ނަހަދާނެއެވެ. ހަމައެކަނި "މިތަނުގެ ތެރޭގައިވާ ސަބަބުން
ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ތެރެން ބަދަލުވެއް" ބުނުމެއް ކަމަށް ނަހަދާނެއެވެ.

ފުރަތަމަ ބުނުމުގައި "އެކެއް ފަހެއް ކިޔުމުގެ ސަބަބުން
ވަރަށް ގިނަ އެހެން ގޮތަށް ހުރި ތަނެއް" ބުނުމުން އެބުނުމަ ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ. ދެވަނަ
ބުނުމުގައި "ތެރޭގައި ތިބި ބަދަލުގެ ސަބަބުން ވަރަށް ގިނަ ތަން ބަދަލުވެއް" ބުނުމުން
އެބުނުމަ ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

ދެން އެއްގޮތަކީ ، ވަރަށް ގިނައަދަދަކާ ދާ، ނުވަތަ ވަރަށް ގިނަ ތަރުތީބު
ހުރި އެހެން ގޮތެއް ހުރިތަން، ނުވަތަ ބަދަލުވެއް ބުނުމެވެ. މިގޮތް ހަރުދަނާ ވެސް
ބުނަން ކަނޑައެޅިގެން ގޮތެއްގައެވެ. އަދި ގޮތްގޮތެވެ.

ބައެއް ޤައުމުތަކާއި
އެޤައުމުތަކުގެ ރައްޔިތުންގެ ނަން

ދުނިޔޭގެ ބައެއް ޤައުމުތަކާއި އެޤައުމުތަކުގެ ރައްޔިތުންގެ ނަން
ނުވަތަ އެޤައުމުތަކުގެ މީހުންނަށް ކިޔާނެ ނަން މި ބައިގައި ބުނާ
ޖަދުވަލުގައި އެވަނީއެވެ.

ޖަދުވަލު 1

ޤައުމު	ޤައުމުގެ ރައްޔިތުން
އެމެރިކާ	އެމެރިކާ މީހުން / އެމެރިކާނުން
އިނގިރޭސިވިލާތް	އިނގިރޭސިން / އިނގިރޭސިވިލާތު މީހުން
ޖަރުމަނުވިލާތް	ޖަރުމަނުން / ޖަރުމަނުވިލާތު މީހުން
ފަރަންސޭސިވިލާތް	ފަރަންސޭސިން / ފަރަންސޭސިވިލާތު މީހުން
ޢަރަބިކަރަ	ޢަރަބިން
ރޫސީވިލާތް	ރޫސީން / ރޫސީވިލާތު މީހުން
ސްރީލަންކާ	ސްރީލަންކާމީހުން
ފަލަސްތީނު	ފަލަސްތީނުމީހުން
އިންޑިއާ	އިންޑިއާ މީހުން
ސިލޯނު	ސިލޯނުމީހުން

ޓޭބަލް 2

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] ([illegible] ، [illegible] ، [illegible])
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

ނޯޓް : [illegible]

ބ. ސުކުން

ބޭނުންކުރުމުގައި އާއްމުކޮށް ބޭގައި ސުކުނުގެ ޤަވާޢިދުތަކާ އެއްގޮތަށް،

ކ، ގ، ޑ، ބ، މިއަކުރުތަކުގައި އިޟާފީ ނިޔަތުން ކުރިއަށް ވާއްސުވާ އާއްމު

ނަމަކަށް ވެޔަންވާއިރު ބޭގައި ސުކުނުގެ ކުރުވާށެވެ.

މިސާލު: ވަލި - ވައްލެއް

ގޮދި - ގޮއްދެއް

އަޑި - އައްޑެއް

އޮބި - އޮއްބެއް

އަވި - އައްވެއް. މިއެވެ.

މިބާވަތުގެ އަކުރުތަކާ އަނބުރާ ގުޅިގެން އަކުރެއް ގުޅުނަމަ ސުކުނު ނުޖެހެ

އަކުރެއް ޖެހޭނީ، ބޭގައި ސުކުނު ގުޅިގެން އެކަމާގެ އަކުރަށް ސުކުނު ނުޖެހޭ

ވަނަކަށެވެ.

މިސާލަކަށް: އަނބި - އަނބްބެއް

ދަނބި - ދަނބްބެއް

ދޯނޑި - ދޯނޑްޑެއް. މިއެވެ.

ޏ. ސުވާލު

“ރަސްމީގަދަރު” “ކުއްވަރޯއްދި”

މިދުނިޔޭގައި ސުވާލުކުރެވިދާނެ އެތައް އަދިވެސް ގިނައެވެ. އެއީ ދިވެހިބަހުގައި ހުރި ބަހުރުވައިގެ ސުވާލުތަކެވެ. އެބާރުގައި އެންމެހާ ބަހުރުވަތަކުގެ ސުވާލުތަކެވެ. އެކަމަށް ސުވާލުކުރެވޭ ބަސްތަކުގެ ބޭނުން ދިވެހިބަހުގައި ބަހުރުވަތަކުގެ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބު ދިނުމަށެވެ. ދަރިވަރުން ދަސްކުރަންޖެހޭ ކަންކަމުގައި ރަސްމީ ބަސް ނުކުތެވެ؛ ބޭނުންވެއެވެ. އަދި ޖުމްލަތަކުގައި ރަސްމީ ބަސް ނުކުތެވެ؛ މިހެން ބޭނުންވެއެވެ. އަދި އެޖުމްލަތަކުގެ ފުރަތަމަ ބަސްތައް ރަސްމީ ނުކުތެވެ؛ މިހެން ބޭނުންވެއެވެ.

ސ. ސުވާލު

“މިސާލުން ފަހުސަފްހާ ބަލައިން ފާހަގަކުރީ”

މިސާލުގައި ފަހުސަފްހާ ދިނުމުގައިވާ ސުވާލުތަކާއި މިފަދަ އަދިވެސްގައެވެ. ނަމަވެސް އަދިވެސް ސުވާލުތަކަށް ހަމަޖެހުން ކަން ހަމަޖެހުން މިސާލުގައި ނުކުރެވެއެވެ.

ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދު ފޮތްތަކުގައި ބައްޓަންކުރެވިފައިވާ ގޮތުން އަލިފު
ސުކޫންކުރެވިފައި ، ދެހަރަކަތުގެ މަތިންނެވެ.

ހ. ފުރަތަމަ ހަރަކަތުގައި ، އ. ސުކޫނު ޝައްދާ ގުޅިގެން ކިޔައިފައި އ. ސުކޫނު
އޮތުމަކީ ކުރުގައި ވިއްދުމެއް ގެނެސް ނަގާ ބަސްތަކެވެ.
މިސާލު: ގެއްލިއްޖެ ، މަތްޗާ ، ބައްޔަ.

ށ. ދެވަނަ ހަރަކަތުގައި ، ސުކޫނުކުރެވިފައިވާ އަކުރު ށ. އަލިފުން ބަދަލު
ވެގެންދާ ބަސްތަކެވެ.
މިސާލު: ބުށް - ބުށްޓެއް ، ބުއްޓި.
ފުށް - ފުށްޓެއް ، ފުއްޓި.

އެހެންކަމުން މިދެ އ. ސުކޫނު ކިޔުން ބަހުގެ ނުކުތާއަކުން އެނގެއެވެ.
ބަހުގެ އަޑުއިވޭ ގޮތަށް ބަލާއިރު ފޮނިވި ސިފައިސުކޫނުގެ ހަމައެކެވެ. "ފުސް"
މިހެން ކިޔާފައިވެއެވެ. އާދެ އިވޭ ކަމަށް ސަރުކާރުގެ އަދަދަކީ ކަޅުއިރުވެ ބަހާލައިގެން
ބޭނުން ޖެހެނީ ، ފަހުން ކަރުގައެވެ. ސުކޫނު އޮތްތަނުގައި ވިއްދުން ޖެހިދާ
ބަހާލައިގެން ހ.ގައި ވިދިޖެހިދެއެވެ. ގަސް - ގަހެއް ، ފަސް - ފަހެއް ، ބަސް - ބަހެއް
މިހެންނެވެ.

ވީމާ ، މިދެ ، ސިފަސުކޫނާއެކު ދިވެހިބަހުގެ ބަހުރުވަތަކަށް ސަރުކާރު
އެބަ އެނގެއެވެ. ފަސް ސަރުކާރު ، ފަސް ހަދާ ، ފަސް ފަރުވާ ، ފަސްސަރުކާރު،
ފަސްސިފައިން ، ފަސްސަރުކާރު މިގޮތަށެވެ.

ބޭނުންކުރުމުގައި ބަދަލުވާ ފިޔަވަޅު

[illegible]

ބަސް	އިން	އަން	އާ	އެއް	އަކީ	އެވެ.
ދިވެހި - ފަން	ފަނުން	ފަނަން	ފަނާ	ފަނެއް	ފަނަކީ	ފަނެވެ.
އިނގިރޭސި - ކުރުތް	ކުރުތުން	ކުރުތަން	ކުރުތާ	ކުރުތެއް	ކުރުތަކީ	ކުރުތެވެ.
ދިވެހި - ބަރުދި	ބަރުދިއިން	ބަރުދިއަން	ބަރުދިއާ	ބަރުދިއެއް	ބަރުދިއަކީ	ބަރުދިއެވެ.
ދިވެހި - ފަސް	ފަހުން	ފަހަން	ފަހާ	ފަހެއް •	ފަހަކީ	ފަހެވެ.
އިނގިރޭސި - ޕުލިސް	ޕުލިހުން	ޕުލިހަން	ޕުލިހާ	ޕުލިހެއް	ޕުލިހަކީ	ޕުލިހެވެ.
ފާރިސީ - ހުކުމްދާރީ	ހުކުމްދާރީން	ހުކުމްދާރީއަން	ހުކުމްދާރީއާ	ހުކުމްދާރީއެއް	ހުކުމްދާރީއަކީ	ހުކުމްދާރީއެވެ.
އިނގިރޭސި - ފޮޓޯ	ފޮޓޯއިން	ފޮޓޯއަން	ފޮޓޯއާ	ފޮޓޯއެއް	ފޮޓޯއަކީ	ފޮޓޯއެވެ.
ދިވެހި - ސިޓީ	ސިޓީން	ސިޓީއަން	ސިޓީއާ	ސިޓީއެއް	ސިޓީއަކީ	ސިޓީއެވެ.
ދިވެހި - އަސާ	އަސާއިން	އަސާއަން	އަސާއާ	އަސާއެއް	އަސާއަކީ	އަސާއެވެ.

ކާބޯތަކެތީ ނޯރިވުތުމުން ބޭނުންކުރާ ބަސްބަސް

ކާބޯތަކެތީ ނޯރިވުތުމުގައި ކާބޯތަކެތީ ރަހަ ދެއްކުމަށް ބޭނުންކުރާ ބަސްތަކެއް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވެއެވެ.

އެއް ބަސް ދޭހަކުރާ ބަސްތަކެއް ތިރީގައި ދެވިފައިވާ ތާވަލުގައި ދަކްކުޑައެވެ.

ހިތުން	ކައްސުން	ފިޔުން	ތަށްޓުން/ ރޯތުރުން
މީރު	ބަރު	ހިރަ	ދޮވަ
ހަކުރުވާ	ނަރަ	ފުށި	ބަޔަރާ
ކަނޑުހަކުރު	ގަނޑުހިރަ	ވަސްވަރަށްފޫޅި	ބަނބުކެޔޮ

ނޯޓު:

ވަސްވަރަށްފޫޅިއާބާ ވަސަށްކަތުރުތަކުން ވަސްވަރަށްފޫޅި ހަރުހާ ކިޔަ-

ށެވެ. ތަށްޓުމަކީ ހަމަ، ތައްޓި ވަސްވަރަށްފޫޅިއާ ކިޔަށެވެ. ފިޔުމަކީ، ފިޔުން

ވަސްވަރަށްފޫޅިއާ ކިޔަށެވެ.

ބިލަތްބާ ވަސަށްކަތުރުތަކުން ބިލަތްބާއެކުން، މެތިހަރަ މެތަހުރިން،

މިބަސް ބޭނުންކުރާ އެވެއެވެ.

މެތި ނަރުގެ ތުރާވާ ދުގެ ކަހާކުރަން ބޭނުންކުރާ އެވެއެވެ. އެއީ، މެތި

ތަށްޓުމާއި މެތަހުރާވެ.

އިންސާނުންނާ ގުޅޭ ނަން ހާއްސަކުރުން

ދިވެހިބަހުން ޖިންސުތަކުގައި އެނގެނީ ބިނގުން ދެފަރާތް ވަކިވެގެ
ފިރިހެން ވަކިވެއްޖެނަމަ އެނގެނީ ބަދަލުވާ ތަފާތުން ވިއްސަނަމަ، ދެންނަމަ ބަދަލެއް
ނުވެއެވެ. އަދި އެނގެނީ އެހެން ބަޔަކުތަކުގައި ކަން ނުވާތީ ބަދަލުތައް
އެކުލެވިގެންވެއެވެ.

މިސާލަކަށް: ބިސްކޯތުގެ ދަރިފުޅާ، ވަކިވެރިޔާ، ބަނޑުވާ (ބަނޑުވެ-އާ)،
ދަރިފުޅާ (ދަރިފު-އާ)، އިންސާނާ (އިންސާނުން-އާ) މިއެވެ. ހާއްސަކުރުމުގެ
އެކުލެވިގެންވާ "އާ" އާ (އެބަދަލުވާ ނަންތަކާ އެކުލެވޭ ބަދަލު އާ) މިއެވެ
ބަދަލުވާ ހާއްސަކުރުމުގައި ބަދަލުވާ އެއްބަސްވެގެން ބަދަލުވާ އިންސާނުން
ނަން ބަދަލުވާ ނަންނަމެވެ.

ޤަދަރުކުރުމުގެ އަދަބުތައް

ދިވެހިބަހުން ޤަދަރުކުރުމުގައި ގެންގުޅޭ ޚާއްޞަ އަދަބުތަކެއް ހުރެއެވެ. މިއަދަބުތަކުން އެކުލެވިގެންވާ ބަސްތައް، އާއްމު ގޮތެއްގައި ބެހިގެންވަނީ ، ތިން ދަރަޖައަކަށެވެ. ނުވަތަ ތިން ގޮތަކަށެވެ. އެއީ، އެންމެ މާތްކޮށް ޤަދަރުކުރުމުގެ ގޮތާއި، މާތްކޮށް ޤަދަރުކުރުމުގެ ގޮތާއި، އާދައިގެ ގޮތުން ޤަދަރުކުރުމުގެ ގޮތެވެ.

ބައެއް ބަސްބަސް ، މިތިންދަރަޖައިން ބޭނުންކުރާ ގޮތުގެ މިސާލު ތިރީގައިވާ ތާވަލުގައި ދައްކާލައި އެވަނީއެވެ.

އެންމެ މާތްގޮތް	މާތްގޮތް	އާދައިގެ ގޮތް
އިށީނދެވަޑައިގަތުން	އިށީންނެވުން	އިށީނުން
ވިދާޅުވުން	ބުނެއްވުން، ކިޔުއްވުން	ބުނުން ، ކިޔުން
އަވަހާރަވުން	ނިޔާވުން	މަރުވުން
ނިދިވަޑައިގަތުން	ނިދުއްވުން	ނިދުން
ހެއްދެވުން	ބެއްލެވުން	ބެލުން
ދަންނަވުން	ސަނަސްގަތުން	ބުނުން
ހިނގަވަފުޅުވުން	ހިނގެއްވުން	ހިނގުން
ވަޑައިގަތުން	ދެކުއްވުން	ދިއުން، އައުން
އަރާވަޑައިގަތުން	އެރުއްވުން	އެރުން

އާދައިގެ ގޮތް	ގާތް ގޮތް	އެންމުގާތް ގޮތް
ތެދުވުން	ތެދުވެންނެވުން	ތެދުވެވަޑައިގަތުން
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
އޮށޯތުން	އޮށޯވެންނެވުން	އޮށޯވެވަޑައިގަތުން
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]

ދިވެހި ބަހުން ވާހަކަދެއްކުމުގައި މާތް الله އާއި [illegible] ނިސްބަތްކޮށް [illegible] [illegible] މާތް [illegible]

މާތް الله އަށް ނިސްބަތްކޮށް ވާހަކަދެއްކުމުގައި، "ވޮޑިގެންވުން"، [illegible] ފަދަ

ބަސްބަސް ބޭނުންކުރެވެން ހުއްޓަސް ކުރެވިއެވެ.

ސިރީމީ ރަސްތޫފާ ބަސްފުޅު ވިދާޅުވުމުން ސިފައިން "ބަރީދީ ކުރެއްވުން" މިހެންނެވެ. ވަޒީރުގެ ވެރިން ސިފައިން "ފެއިންކުރުވުމުން ބިސްމިއްލާ" މިހެންނެވެ. އަމީރު ބޭފުޅުން ސިފައިން " އަމީރު ބިސްމިއްލާ ކުރެއްވުން" މިހެންނެވެ. ހިތްވަރުގެ ބޮޑު ސިފައިން "ހިތްވަރު ކުރެއްވުން" މިހެންނެވެ. އަވަހާރަ ވުމުން ސިފައިން "ނުވަތަ ވަޒީރުގެ ވެރިން" މިހެންނެވެ. އަދި މިފަދަ އިތުރު ބަސްތަކުގެ ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތްތަކެއް ހުރެއެވެ.

މާތް الله އަށާއި ސިރީމީ ރަސްތޫފާއަށް ހުއްޓަސް ކުރެވިފައިވާ ބަސްތައް އަށް އެއްވަރު ބޭނުން ކުރާކަށް ބޭނުންކުރެވޭ ބަސްތަކެއް ނެތެވެ.

ބަހުގެ އަޞްލުގެ މާނައާއި

ބޭނުންކުރާ ބަސްތައް

އަޞްލު	މާނައާއި ބޭނުންކުރާގޮތް
މުން، ގެން، ފައި	1- ކަންތެރިކަމާ އެއްގޮތަށް މަރުކަޒު، އެއްކަލަ އަންނަނީ ގެނަވުން ގެންދިއުމުގައި. 2- ކަންތެރިކަމާ، ކަންހިނގައިދާ އަށްގޮތް ބަޔަކު ކުރުމުގެ މާނައިގައި. އަދި އެ ފުރުގެ މާނައިގައި.

މާނައާއި ބޭނުންކުރާގޮތް	އަސްލު
މިސާލު: (1) ބާޒީގެ އަޑިން ފަރުވާގައި ދޫކުން ޔައުމުން ނުލާވެގެން ހިނގައްޖެއެވެ. (2) ވެއްޖެގެން އާލާ ބަލައިގައި ޖަހައިދީ.	
ދަރަޖައް ނުވަތަ އެތައް ކަމެއްގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅިގެން އެކަމެއްގެ ވާހަކަ ބުނުމުގެ މާނައިގައި.	ނޫސީ ، ނުވަތަ
"ސިބައިން"، "ވަރަށްބޮޑުން"، "ފުރުން" މިފަދައިން އަސްލު ބޭނުންކުރެވޭ ވަރަށް ގިނަގައި.	ސުރުން
މިގޮތުގެއިން "ނިޒާމާއި" މިބަސް "ދުރަށްޖެހިލުން" ނުވަތަ "ދުރުކުރުމުގެ މާނައިގައިވެސް ބޭނުން ކުރެވެއެވެ. މިސާލު: ޙާލިދު މަސްލަ ހުރަހަކުރިން ހިނގައްޖެއެވެ. ވައިބާރު ނޫސް އެނގުނު ނިވައިވިއެވެ. ވަގުތުގެ ނޫސީ އެނގުން ބާކީވެއެވެ. ރަށްގެ މުގުގެ ނިޒާމާއި އެކުތަކަށް ގެނެސް ހާސްކަން ހިފިއެވެ.	މަސްލަ، ނޫސް، ނޫސީ، ނިޒާމާއި
ކަލޭގެ ކަމުގެ މާނައިގައި ބޭނުންކުރެވޭ މިސާލު: އެކަމެއްގައި ހަމަ ކޮށްލާށެވެ.	ހަމަ

މާނައާއި ބޭނުންކުރާގޮތް	އަކުރު
ބަސް ގަދަކޮށްދެއްކުމުގެ މާނައިގައި. މިސާލު: ދަސްވީކަމެއް ވަރަށް ހަދާލީއޭތޯ. ގޮވާނުލައިކަސިނުވީތޯ އޭނާމީއަތޯ. ބޭނާއެއްގެ ގަބޫލެއްނުކުރާނެއޭތޯ. ބަހެއް ތޯސް ނުވީ އަހާމީއެތޯ.	ތޯ
ތަކެތި އަސްކަރުގާ އަތަރުބޮޑުކުރުމުގައި. މިސާލު: ދަރާމުސްކުރު ބަނދަލު މިގޮތޯ.	ސުރު
ދެއެއްޗެއް އެއްވަރުވުމުގެ މާނަ ދަހަލަކުރުމުގައި. މިސާލު: ގާސިމު ބޮޑަދަނާގެ އެއްޗެއްވަރަށް. އާނާ ހިލަލީ ބަޔަކު ހުށަހަޅައިފިނޫން. މީހާ އަޅައިބޭ ކަހަލަ މަހެއް.	ވަދަ، ހުން، ކަހަލަ
1. ކަންހިނގައި ދިޔަތަން ބަޔާންކުރުމުގައި. މިސާލު: ހުވަދުއަށް ދަތުރުކުރެވޭ. އޭނާ މާލޭ ގެއަށް ހިނގައްޖެ. 2. މިންކުރުމުގައި. މިސާލު: އޭނާ އަށް ކަމެއް ނުވާނޭ ދީފައިވާ ބައެއް ގޮތްތަކެއް. 3. ސަބަބު ބަޔާންކުރުމުގައި. މިސާލު: ހައްދުން (ހައްދުއަށް) ހިނގައްޖެ.	އަށް

މާނައާއި ބޭނުންކުރާގޮތް	އަކުރު
ޖުމުލަ ނިމުމުގެ ބަދަލުގައި ހުރަސްކޮށް ދެއްކުމުގައި (މިއީ ހަމައެކަނި ލިޔުމުގައި ބޭނުންކުރާ ވަކި ބައެކެވެ.) މިސާލު: އަހަރެން ގަޔާއަށް ދަރުމާ ބަލަހައްޓައެވެ.	އެވެ.
ކަނޑައެޅުން ބަޔާންކުރާ ބައްޓަން ބަދަލުކުރުމުގައި. މިސާލު: ހަސަން ސުކޫން މިކަން ކުރީ މިގޮތަށެވެ.	ސުކޫން

ނިޔަތް، ވަޒަން، ޤާފިޔާ

މިދިޔަ ފިލާވަޅުގައި ގަވާއިދުގެ ގޮތުން ބަލާއިރު، އިތުރަށް ކިޔާ

ބަލަމާ.

ނިޔަތް

މީގެތެރެއިން ނިޔަތް މިބަހުގެ އަސްލުމާނަކަމީ ، ވަޒަން މިއެވެ. ނިޔަތް ނުބައި ، ނިޔަތްތަކުގެ ގޮތުން، މިހިރީ ، ވަޒަން ނުބައި، ވަޒަންތަކުގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރެވެނީ. މީގެއިތުރުން ، މިބަސް އާދައިގެ ގޮތުންނާއި ، ބަސް ގަވާއިދުގެ ގޮތުންނާއި، ތަރުތީބުކުރުމުގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރެއެވެ.

މިސާލުތަކެއް:

އާދަހާގެ ގޮތުން: ތިޔަހެން ނުހަނދާ ނިކަން ބުނެބަލަ!
ޝުރުވެރިކަމުގެ ގޮތުންނާއި ބަސް ފަދަ ކަމުގެ ގޮތުން:
ނިކަން އަރިސްބަލަ ހަދާގޮތް ދަރުމަވާނަން!
ނިކަން ހުރި ފަރުވާގެ ބޭނުމަކަށް.

ވަރަށް ، ފިސާރި

އާދައިގޮތުގައި ފުރަބަހާއި ނިކަން ފަހަރުގެ ބޭނުން ކުރެވިދާ، ސިފަކުރާ ބަހާނުކުރާގައި އެސިފަ އަދި އިތުރަށް ހުރިކަން ބަޔާން ކުރުމަށް ބަސް ކުރެއް. ފުރަތަމަ ގޮތުގައި ނިކަމެއްގެ ސިފަ ހުރިކަން ބަޔާންކުރުމަށް ބޭނުން ކުރެވޭ ބަސްތައް. އަދި އެސިފަ އިތުރަށް ހުރުމަށް ވަރަށް ކިޔާ ފުރަތަ ، ބޭނުންވޭ. އަދި އެއަށްވުރެ ކިޔާނެ ނިކަން ކިޔާ ، ފިސާރި ކިޔާ ފުރަތަ ބޭނުން ކުރެވޭ.

ދަތުރު ، ދަތިން

ދިވެހިބަހުން ދެބައިގައި އެތެރޭގައި ފުރަތަމަ ވަރަށް ގިނައިން ބޭނުން ކުރާ ބަސްތައް. މިސާލަކަށް: ބަލާބަލާއިރުން ، އެހެރޭ ދަތިން ، ދިގުދެ ގޮތް ހުރޭ.

ފުރަތަމަ ބޭނުން ކުރެވޭދިޔަ ހަގަތަށް ބަލާއިރު، ދަތުރު ދިހަމަ

ބާރުނު ގޮތުގައި ހުންނަނީ، އަމުދުން ފިޔަވަތާ، ނޫފަ ހަމައެކަނި، ޅޮވަފަ
ރޯވުމަށް ގެއްގެނދޭ. މިސާލަކަށް: މިފާނުނުގެ ދަރުފުން، ފާނުނުހަރުކޮށްބަދަ
57/83 ގެ ދަފުރުން، މިވަސްތުއުގެ ދަފުރުން، އަމުދުގެ ދަފުރުން، މިހެންނެވެ.

ވައިން، މިބަސް ބާނުން ކުރުވުމީ، ހަމައެކަނި، އިސްތިމުއާލާއި،
ޕޯސްޓަރު ފަދަ ބަސްބަހާ ގުޅިގެންނެވެ. މިސާލަކަށް: ދަރަނިގެ ވައިން، މިއިސްތިމުގެ
ވައިން، މިހަމައިގެ ވައިން، މިދަފަ ގޮތްގޮތެވެ.

މިފަދަ ބައެއް ބަސްބަސް ބަޔައްވަނީ ދަގަނޑު ބާނުން ކުރެއްވެ.
މިސާލަކަށް: ރުވުމުގެ ވައިން، ރުވުމުގެ ދަރުން.

ނަމަވެސް އިސްތިލާހަކަމަކީ، އާއްމުގޮތެއްގައި އެ ބަސްބަސް
ބާނުން ކުރަމެވެ.

ދަތްނުވުން، ވިހާލުވުން، އަތުއޮވުން

މިބާނުން ކުރުވުން ދިޔަބަހާގެ ތެރެއިން ދަތްނުވުން، އަތުވުން މިދަބަހާ
އާދައިގެ ގޮތަކަށް ވަހަކަދައްކާ ދުށް އަށްވަގާތޯ ބަހުން ވަހަކަދައްކާ ދުށްނަ ވެދު

ބޭނުންކުރާ އެކު ބަހެކެވެ. އެހެންގޮތަކުން ބުނާނަމަ އެއީ އާދައިގެ ގޮތް ބޭނުން
ކުރެވޭ ދަބަރުވެ.

މިސާލަކަށް: މަނިކުފާނަށް އަރިސްފުޅު ފޮނުވުން ދަންނަވައިފި.
ރަސްގެ ވިދާޅުވިތާ، އަހީ ފޯނެއްތޯ އަރުވައިފި.

މިބަސްތަކަކީ އެންމެ މާތް މަޤާމުގައި ތިބޭ ބޭފުޅުންނަށް ބޭނުންކުރެވޭ
ބޭނުންކުރެވޭ ބަސްތަކެވެ.

މިސާލަކަށް؛

ލަސްކުރު (ވަކިބަހެއް) ރަސްގެ (ވަކިބަހެއް) އަށް ފޮނުވައިފި.
ހަދިޔާ (ވަކިބަހެއް) ރަދުފަޅު (ވަކިބަހެއް) އެރުވިއްޖެ އަރުވައިފި.

މިގޮތަށް އަމާސްބަސް ބޭނުންކުރުމުން އަބޭނުންކުރެވޭ، އާދައިގެ
ބަހުރުވައިންނެވެ. އެންމެ މާތް ބަހުރުވައިން މިފަދަ ބަސްބަސް ބޭނުންކުރާ
ގޮތުގެ ދެމިއޮތް ތަފާތު މިސާލެވެ.

މިސާލަކަށް:

ލަސްކުރު ރަސްގެއަށް ފަރުދާ ވިދާޅުވިއެވެ. ފޮނުވުން ވިދާޅުވި އެވެ.
ނުވަތަ އަރުވާލައި ވިދާޅުވިއެވެ. ހަމަ މިފަދައިން އެއްބޭފުޅަކު އަހަރެން ބޭފުޅަކަށް
ހަދިޔާއަށް އެއްކަލް ދައްވާވާފަދު ބަސްއެތިކިސް ފޮނުވަން އަރުވައިވިއެވެ. މިހެންނެވެ.
މިގޮތަށް ބޭނުންކުރުމުން ދަރަޖަކަރުދާސް އަވާހަށް ދަށުވެސް އެންމެ މާތް
ބަހުރުވައިންނެވެ. މިއީ ކަނޑަ ލަބަފުދި އަދިވެސް ބޭނުންކުރަމުން ގެންދަވާ
ގޮތްގޮތެވެ.

މިގޮ އިތުރު މިސާލުތަކެއް:

• އަޅުގަނޑުގެ ކުޑައިރުފުޓުން ބައްޕައާއި މަންމައާއި ކެތްކުރަން، ވިދާޅުވެދެއްވީ އުޅުނީމެވެ.

(ހިތާމަ ސަލާމުގެ ދޮރު 'ފަރާތަށް' ސަފްހާ 179)

- ފުރަންދަދުއަމީން -

• ފުރަތަމަ އިރު ވިދާޅުވެފައިވާ ބަސް، އާސް އެންމެ ރަނގަޅެވެ. ދުނިޔެ

އައިމިހާރު ފެންވަރު އުފެއްދުމާ.....

(ކަނބަލުން 'ފަރާތަށް' ސަފްހާ 80)

- އަބްދުލްކާދިރު -

• އެގޮތަށް ހުށަހެޅި އަބަދުވެސް އަންނަ ރާއްޖޭގެ ފާހަގަ. އެ

ކަރުދާސް އެފަދަ ކޮށް ތިބުނު ރަސޫލު ﷲ ގެ ފާނަށް އަދިވެސް އުފެދިފައެވެ.

(އައްސިޔަރަތުއްނަބަވިއްޔާ / ވަނަބައި ސަފްހާ 257)

- މުސައިދު ސަޢީދު އިބްރާހީމް -

އެރުން

މިފަސްދަރަށް ދިވެހިބަހުގައި ދެމާނައެއްގައި ބޭނުންކުރެވެއެވެ. އެއް މާނައަކީ، ކަންތައްތައް އަވަސް އެހެންވެ. ބަސް އެރުން، ދަށުން އުސްއަށް، މުރާކަ އަދުންކޮށްކަކުރަ އެކުލެވިގެންވެ. އަނެއް މާނައަކީ، ކަމެއް ކުރުމަށް ފޮނުވުން އަދި އެހެނެވެ.

މިދުވަސްތަކުގެ އިތުރުން ތިލަފުށިފަދަތަންތަނާއިގައިފުށް މިހާރު މިބަސް

ބޭނުން ކުރެވޭވުމުން ދާނެކަން ފާހަގަ ކުރެވޭއެވެ. އެއީ، އެދުރުގެ މާނައިގައި

ބޭނުން ކުރެވޭ ގޮތެވެ. އެއްކަލަކުން ނުވެފަ ކަމަކުން ބޭނުން ވެގެން

ދޭތި ބޭނުމުގެ މާނައިގައި މިބަސް ބޭނުން ކުރެވުމުން މި ދަރިޔާ،

ދިވެހިގޮތެއްކަން ނެތެވެ. ބޭރުބަހެއްބަސްތަކުގައި ބޭނުން ކުރެވޭ ގޮތަކަށެވެ.

ނަމަވެސް ދިވެހިބަހުން އަދު ބޭނުމުން ދަރަޖަ އެއްމާނަ ބޭރުބަސްބަހުގައި

އެންމެކަމަކަށް ނުވެއެވެ. އެއީ ކަންތައްތަކުން އަދުގެ މާނައެވެ. ކަން މިހެން

ހުރުމާއި އަބަދުގެ ބޭނުންކުރާއިރު ގަސްތަކުރާމާނަ އެނގިގެންކަން ބޭނުން

ކުރެވުނަމަ މައްސަލައެއް ނުވާނެ ނަންނުޖެހޭނެއެވެ.

މިސާލަކަށް: ބޭނުންވި ކަންތައްތަކާއި އަދަދުވީއެވެ.

އިޤްތިސާދު އެކުލެން ސިފަތި އަދަދުވީއެވެ.

ފިޔަވަޅު ބޭނުމުގައި، އަދަދުވީ އެޅި، އެތެރެވިޔަފާރީގެ މާނައިގައި ކަން

އެނގެއެވެ. ދެފަދަ ބޭނުމުގައި، އަދަދުވީ އެޅި ، ކަންތައްތަކުން އަދުގެ މާނައިގައި

ކަން އެނގެއެވެ. އެއާޖެހިގެން އެނގޭތީ ފިޔަވަޅުން އަދަދުވީއެވެ، ބޭނުމަކީ ޒަރޫރީ

ގޮތެއް ނުވެއެވެ. އެއީ ކަންގޮސްފައެވެ. ފިޔަވަ ތިމާޒަރޫރީ އެހެނިހެން އަދަދުވީއެވެ،

މިއީ ޒަރޫރީ ގޮސްފައެވެ.

ދެލި - ބަދި

ދެއްކެއި ޗެއްޕަރި، އަދިއިތުރުކޮށްނުވަތަ އަތަލިގެކަމާ

ދެބެހެވެ. ނަމަވެސް އެއީ، ދެބޭނުމަށް ހިފޭ ދޯއްޗެކެވެ.

ދޯނި

ދޯއްޗަކީ، ދަތުރުކުރާ އުޅަނދުފަހަރުގައި ހަރަކާތްތެރިވުން ވަގުތީ
ވާހަކައެވެ. ދޯނި ހަރުކުރުމުގައި ހުންނަނީ އުޅަނދުގެ ކަނޑުފަސްކާރުގައި އެ
އުޅަނދުހުރުން ބަރަށްބަރުވެއެވެ. އެހެންމީހުންގެ ނިޔާވުމުން ގައި ހާމައެވެ.
ދަތުގައި މަޑުއަރައިފައެވެ. އެއީ ވާހަކަކުރަން ފަސޭހައަކަށެވެ. މިގޮތަށް މަތީ
އަރައިފައި ހުންނަނީ، ދުމަފުގަނޑު ދޯނިތަކުން ދިޔަކަ، ކަނޑުއަށްނުވެއްޖެ ވަރަށެވެ.

ދޯއްޗާ މުޅިގޮތުން ގެންގުޅޭ ބަހުރުވައިގެ ދޯނިކުރުން، ދޯނިބޮޑު
ކުރުން، ހިމެނެއެވެ. މިއިން ކަނޑުމަތީގެ ގިނަ ވާހަކައި ދޯއްދޯންއެއި ވަކާ-
ހުރީ ކުރުމެވެ.

ބޯޅި

މިއީ އިދިކޮޅު އެކަމަ ހުރުމުން އެތަކެއް ފުށްކައި މުއްސަނދިކަން
ގެނެސްދޭ މުދަލަކަށް ބޯޅިފަދަ އެއްޗެއްސެވެ ގަބޫލުކުރާ ގޮތަށް އެއްޗެއްސެވެ. ގަޑިއަކަށް
އެއްޗެއް ޖަހައިފައިވެސް ހުރެއެވެ. ބާއްމުކުން ބޯޅި ހަރުގައި މުގުދިޔަ ދަނޑިނުގަނޑުވަރަ
ވަކިކުރެއެވެ. ނަމަވެސް މިހާރުކަން އައިސް ދަރަނި ގާތުގެފަސް ބޯޅި ހަރުގައިވަރ
ހުރެއެވެ.

ނަފީކުރެވޭ ބަސްތައް

ދިވެހިބަހުގެ ނަން، ނަންއިތުރު، ކަންއިތުރު، ނަންއިތުރުގެނަން،
ޢަދަދު، މިއިންބަޔަކުން ނަފީކުރުމުގައި ނަމަ އާދަޔާ ހިލާފަށް އާއްމުކޮށް ޢަދަދު
އިތުރުކުރާއިރު "ނޫން" މިއަކުރު ގެނެސްދެއެވެ. މިސާލު:

ނަން	ނަފީ ނުކޮށް	ނަފީކޮށްފައި
ނަން (ޚާއްޞަ)	އާރިފު	އާރިފެއް ނޫން
ނަން (އާއްމު)	ގޮނޑި	ގޮނޑިއެއް ނޫން
ނަންއިތުރު	ހެޔޮ	ހެޔޮއެއް ނޫން
ކަންއިތުރު	ބާރަށް	ބާރަކަށް ނޫން
ނަންއިތުރުގެ ނަން	ފެހިހަމަކަން	ފެހިހަމަކަމެއް ނޫން
ޢަދަދު	މަޝްހޫރުއަކު	މަޝްހޫރުއަކަށް ނޫން

ބައެއް ބަސްބަހުގެ ފަހަތުން "ނޫން" އިތުރުކުރާއިރު ނުވެސް ނަފީ
ކުރެވެއެވެ. މިސާލު: ކިޔަވާމީހެއް ނޫން، ނުބައިމީހެއް ނޫން، ފެންބޯގެއް ނޫން،
ނުހިނގާހައި ނޫން.

ދެބަސް އެކުވެގެން ހެދިފައި ހުންނަ މަސްދަރުން އުފެދިފައި ހުންނަ
ކަން ނަފީކުރުމުގައި ނަފީވެނުން އިތުރުކުރާނީ ކުރިއަށްއޮތް ބަހުގެ ފަހަތުގެ
"އެއް" އިތުރުކުރުމުން ފަހަތުގެ އަކުރުބަހުގެ ކުރިއަށެވެ.

މިސާލު: ދެރަވޭ ——— ދެރަވެއް ނުވޭ.
ދާގުހަދާ ——— ދާގަށް ނަހަދާ.

ކަން، ނަފީކުރުމުބަސް

ދިވެހިބަހުން، ކަން ނަފީކުރުމުގައި އަންނަނީ ކުރާކަމެއް ހުއްޓުވުމުގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރާ، ކަން ނަފީކުރާގޮތުގެ ބޭނުން ހިމެނޭ. މިގޮތަށް ކަންތައް ނަފީކުރާއިރު އެކަމެއްގެ ފަހަތުން "ދިމެން ނުވާނެ" ނުވަތަ "ނުދީ" މިބަސް އިތުރުކުރެވޭ.

މިސާލުކަން: އާދޭ އަހަރެން، ދިޔައިމެން ނުވާނެއެވެ. އާދޭއަހަރެން ދިޔައީނުދީ

މިބަސްތަކުގެ ގޮތްތައް، ކަމުގެ ކުރިބަށް އަންނަނީ، ނިމުމައިގާ ކަމެއްގެ ގޮތުގައެވެ.

މީގެ އިތުރު ބައެއް މިސާލު ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.

އާދޭ	ދުވަނުދީ	ދުވަނަދިމެން ނުވާނެއެވެ.
"	ހިނގިޔަނުދީ	ހިނގިޔަދިމެން "
"	ކުޅަނުދީ	ކުޅަދިމެން "
"	ބުންނަނުދީ	ބުންނަދިމެން "
"	ހުއްޓަނުދީ	ހުއްޓަދިމެން "
"	ތިބުނަނުދީ	ތިބުނަދިމެން "

މިގޮތަށް ނަމަށް ބަދަލުގެނެވޭއިރު ، ބައެއް ބަސްބަސް ބަދަލުވެގެން ދެއެވެ. މިސާލަކަށް: ބޮޑުތަ - ބަދަލުވަނީ ބޮޑުކަ - މިގޮތަށެވެ.

ހުރިތަ - ބަދަލުވަނީ، ހުއްޓަ - މިގޮތަށެވެ.

ޖިޔުރު ހަދައިދުލެން

ނަމަށް މިބަދަލުގެނެވޭ އެހެން ގޮތެއްވެސް އެބައޮތީ ހަނދާނުން ލަފުޒުން ޖެހޭއެވެ. އެއީ ، ފަރާތަކާއި ވެއްޔެއް ، ނުވަތަ އެއްޗެއްގައި ހުރިގޮތް ، ނުވަތަ ނަމުގެ ނަމާ ، ބޮޑުވާ ތަނުގައި ހުރިގޮތެވެ.

މިސާލަކަށް: އެހެން ބޮޑުކަސް ފަރާތުގައި ނުވެވެ.

ކިޔަހެން ވިދާޅުވެ ނަމުގެނަމެވެ.

މިތާ ހުއްޓަސް އެއްޗަކާއި ހުރިގޮތެވެ.

ދުވަސް އެހެންކިޔާސް ނުކިޔާސް ނަމުގެނަމެވެ.

މިގޮތަށް ބަދަލުގެނައިރު ފަހަތަށް "ތަކެއް" މިއަކުރު އިތުރުކުރެވެއެވެ. މި "ތަކެއް" ބައެއްފަހަރު ނަމުގެ ފަހަތަށް ގެނެސްގެން ނުލިޔެވެން ދަނީއެވެ. އެހެން އެހެނިހެން ، ދުވަސްތަކެއް ، ކަންތަކެއް ، ހިނގިތަކެއް ، މިފަދަ ބަސްތަކަށް ބޭނުންވާއިރު ، ހުއްޓަސް ، ބޮޑުކަސް މިފަދަ ބަސްތަކުގެ ތެރެއެވެ.

ނަހުވުގެ ނުކުތާ ދިރާސާކުރުމަށް

ނަހުވުކުރުމުގައި ނުވާކަށް ، ނުވަތަ ނުލެވޭކަށް އެނގެއިދިނުމަށް
ބޭނުން ބޭނުންވެއެވެ.

ނަހުވުކުރުމުގައި ހ. އާއި އ. އާއި މުތައަކުރުންކުރު އަކުރުތަކެއް
ފިލިފައި ހުންނަ ނަމަވެ ، މިސާލަކަށް ކުރިއަށް ނަހުވުގެ ނުކުތާ އެންނަ ވިދާ
ގޮތުގެ މިއާވަލުގައި މިވާގޮތަށް ބަދަލުކުރެވޭގޮތް ދެއްވެ.

(1) ހުގެ ދަރަޖަ

ފިޔަވަޅު	ބަދަލުކުރެވޭގޮތް	މިސާލު
1. ހަ ނުވަތަ ހާ	ނު ، ނަ	ނުހަދާނެ ، ނަހަދާނެ ، ނުހާރާނެ ، ނަހާރާނެ.
2. ހި ނުވަތަ ހީ	ނު ، ނި	ނުހިފޭނެ ، ނިހިފޭނެ ، ނުހުނުވޭ (ނުހިނި)
3. ހު ނުވަތަ ހޫ	ނު	ނުހުރުން ، ނުހުންނާނެ ، ނުހޫރުން ، ނުހޫރާނެ.
4. ހެ ނުވަތަ ހޭ	ނު ، ނެ	ނުހެދުން ، ނެހެދޭނެ ، ނުހޭދުން ، ނުހޭދާނެ.

[illegible]	ބޭނުންކުރާ ގޮތް	ވިސްތާރު
5. ޔެ ނުވަތަ ޔޭ	ނު ، ނެ	ނުޔެހެތުން ، ނެޔެހެތުން ، ނުޔެވުން ، ނޭވުން.

(2) އަލިފުގެ ބާވަތް

[illegible]	ބޭނުންކުރާ ގޮތް	ވިސްތާރު
1. އަ	ނު ، ނަ ، ނާ —	ނުއަހަރާނެން، ނައަހަރާނެން، ނާހަރާނެން.
2. އި	ނު ، ނި ، ނީ —	ނުއިންނުން ، ނުއިންނާނެން، ނިއިންނާނެން ، ނީންނާނެން
3. އު	ނު ، ނޫ —	ނުއުވުން ، ނޫވުން ، ނުއުވާނެން ، ނޫވާނެން.
4. އެ	ނު ، ނެ ، ނޭ —	ނުއެރުން، ނެއެރުން، ނޭރުން ، ނުއެދޭނެން، ނެއެދޭނެން، ނޭދޭނެން.
5. އޮ	ނު، ނޮ ، ނޯ —	ނުއޮވުން، ނޮއޮވުން، ނުއޮވޭނެން، ނޮއޮވޭނެން، ނޯވުން ، ނޯވޭނެން.

2 ވަނަ ބާވަތުގައި [illegible] އަލިފުގެ [illegible]
[illegible] ވިސްތާރަކީ: ނުއަހަރާނެން - ނާހަރާނެން، ނިއިންނާނެން - ނީންނާނެން،
ނުއުވުން - ނޫވުން، ނެއެދޭނެން - ނޭދޭނެން ، ނުއޮވޭނެން - ނޯވުން.

އާއި ، އާ

އާއި، މިއަކުރަކީ، ދޮޅުނަންނަރުގާއި، ނަންއިތުރުކުރާ-
ނަން ގުޅުވައި ބޭނުންކުރެވޭ އަކުރެކެވެ. މިސާލަކަށް: ފޮތާއި ގަލަމް ،
އަންހެނުންނާއި ފިރިހެނުން، ހެޔޮކަމާއި ނުބައިކަން . މިހެންނެވެ.

އާ ، މިއަކުރު އާއްމުގޮތެއްގައި ބޭނުންކުރެވެނީ، މިސްކީނުގެ ނަން
ޒާތްބަސްކުރުމުގައި ، އިބާރާތްކުރާއިރު ބަސްބަސް ގުޅުވުމަށެވެ. މިސާލަކަށް:

١. ނަންޒާތްބަސްކުރުމުގެ ގޮތުން ތަސްބީހާ (ތަސްބީހު-އާ) ، ނަސީބާ
(ނަސީބު-އާ) ، އަންހެނާ (އަންހެން-އާ) . މިއެވެ.

٢. އިބާރާތްކުރުމުގައި ބަސްބަސް ގުޅުވުމުގެ ގޮތުން - މުވާޤާތާދު
(މުވާޤާތު- އާމާދު) ، އިޖްތިމާއީޢަހުދުނާމާ (އިޖްތިމާއީޢަހުދުނާމާ-އާ އަދު)
މިހެންނެވެ.

އެހެންކަމުން، ދޮޅުނަން ގުޅުވުން ބޭނުންކުރާ އާއި މިއަކުރާ ،
ބަސްބަސް ގުޅުވުން ބޭނުންކުރާ އާ މިއަކުރާ މިހިސާބު ދެއަކުރުކަރެވެ. ބަސްބަސް
ގުޅުވުން ބޭނުންކުރާ އާ އަބަދުވެސް އަރަބިބަހުގެ ބަސްތަކާއެވެ. އާއިވިދާޅުވެގެންނެވެ.
އަދަދުކުރު އާއި އަށް ގުޅުވުން ބަހެއްގެ ރާއްޖޭގެ. މިސާލު އަސްލުބަސް ފާހަގައި
އެވަނީއެވެ.

ކަނޑައެޅޭގޮތް	ކަނޑައެޅުނުނުވާގޮތް
އެގޯޅި ހިތްހަމަނުޖެހިގެން	އެގޯޅިއެއް ހިތްހަމަނުޖެހިގެން
އަހަރެންނަކަމާ ދެނީ	އަހަރެންނަކަމެއް ދެނީ
އަބަސް ބަރާ ދިޔައީ	އަބަސް ބަރެއް ދިޔައީ
ގޯއާ ބޭރަށް ގެންދިން	ގޯއެއް ބޭރަށް ގެންދިން

ޖަފްސާގެ ދިއްޖެހްގެރި

ވެއްދުންނާއި ވެއްދާނުއިން

ވެއްދާން، މިބައިގައި، އެކިއެކި ނުވަތަ ހިންގިފައެއްވެ. ނަމަވެސް ދިވެހިބަހުން ދިޔަބޭސްތަކުގައި މިބަސް ބޭނުންކުރާތަންތަނުގައި ޖަހަނާދުން މިބަސްވަނީ ދިވެހިބަހާ ވަރަށް ބޮޑަށް ގުޅިފައެވެ. ތިރީ، އަބަސް ކަނޑައެޅުން ބޭނުންކުރާ ގޮތަށް ގޮތާގުޅޭ ވިސްނާލާން އެބަޖެހެއެވެ.

މިއީ ވެއްދާނުވާން ބައްދުން އަންހެން ވިޔަފާރި ދަރުވާ ބަސްތަކުން ދަރުވާ ބަހުރުވާ ބަލާފައެވެ. ހިއްސާކުރިނިކާ ބޭނުންތަކުން އަންހެން ވިޔަފާރި ދަރުވާ ބަސްތަކުން ބަހުރުވާ ވަރުއިންނެވެ. ވެއްދާން، މިބަސް އަންހެނުންނަށް ބަހުރުވާ ބަހުރުވަތަކުން ވެއްދާނާ އިންނަށް ހަރުއިގެން ބޭނުންކުރާލުމުގެ ކަނޑައެޅޭގޮތުއް ބަހުރުވާ ބުނެވެ. އެގޮތުން އަބަސް އަންހެނުންނަށް ބަހުރުވާ ބަހުރުވަތަކުން ހިނގައިއުޅުނަމަ، ޖީކަރު - ޖީކަރާއިން، ޓޯލްޖަރު - ޖަރާއިން، މިޔާރުވެސް ހިނގަނީއެވެ. ތިރީ، އަބަސް

ބޭނުންކުރަން ފަށާނީ، ޖެހުނު ސާގެ އިއްޔެ ރޭގެ ދަންފަތުން، މިހެންނެވެ.

މިއާދެން އަރަމުން ދިޔުމުގެ ނަތީޖާއެއް ގޮތުން، ބޭނުމާ ނަފުސަށް ބާރުވެއް، އެއީ ވިލިހެން ނަމަވެސް ހަދައިގެން، ބޭރުގާ އެއީ އަންހެންނަށްވެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުން ކުރުމަށް ފިލިވެސް އެބަ އިވެއެވެ. ރަށްތަކުގައި ބޭރުގާ އެއީ ބާރުވެއް، މިބަސް ހެއްބަތަކުރުމުގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރާއިރު ބަހެކެވެ.

ނަން މިގޮތަށް ބަދަލުކުރުމުގެ އަންހެން ނަންހެއްދުމަކީ، ދިވެހިބަހުގައި ނޯނެވެ. އިބަރަވީ ނަންނަމަށް ދެންނަ ބަދަލުކުރެވެ.

މިސާލު: ސާހިބު - ސާހިބާއިން

ނަޖީބު - ނަޖީބާއިން

ޒާހިދު - ޒާހިދާއިން

ގަސްގަނޑު، ފަތުގަނޑު

”ގަނޑު“ މިލަފުޒު އާއްމުގޮތެއްގައި ބޭނުންކުރެވޭ މިގޮތް ގޮތަކަށެވެ.

١- ބޮޑުތަކެއްޗަށް ކިޔަން. މިސާލު: ގަސްގަނޑެއް، ގޮފިގަނޑެއް، ފިލާގަނޑެއް.

2. ނިކަމެތިކޮށްލުމުގެ މާނައިގައި. މިސާލު: ދިޔާސްކަނޑު، ހުދުންކަނޑު.

3. އަހަރެމެނާ ދުރުކަމުގައި. މިސާލު: ފަތިކަނޑު، މައްޗަށްކަނޑު.

އަހަރެން، ކަލޭ، އޭނާ

އަހަރެން – މިބަސް ބޭނުންކުރެވެނީ، ބަސްބުނާ ފަރާތަށެވެ. އެއީ އެއްވަނަ ފަރާތެވެ.

ކަލޭ – މިބަސް ބޭނުންކުރެވެނީ، އެފަރާތަކާ ވާހަކަދައްކާ ބަސް ބުނެވޭ ފަރާތަށެވެ. އެއީ ދެވަނަ ފަރާތެވެ.

އޭނާ – މިބަސް ބޭނުންކުރެވެނީ، އިސްވެދިޔަ ދެފަރާތް ފިޔަވައި ދުރުގައިވާ ފަރާތަށެވެ. އެއީ ތިންވަނަ ފަރާތެވެ.

މިއީ ހަރުފާތެއް މީހުންގެ ނަމުގެ ބަދަލުގައި ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދާ ހަމަތަކާގުޅޭގޮތުން ބޭނުންކުރެވޭ ބަދަލުނަންތަކެވެ. މީގެ ތެރެއިން އެއްވެސް ބަދަލުނަމެއް އުވާލައިފިނަމަ ، އެއީ ބަހަށް ލިބޭ އުނި ކަމެކެވެ.

ކަލޯ

މިބަސް ، ބޭނުންކުރުމުން އަދަބީ ގޮތުން މާނަކުރެވޭނީ ގޮތްގޮތް
އެބަހުއްޓެވެ. މިސާލަކަށް: އާއިލާގެ މީހުންނަށް (ބޭބޭއިން، ދައްތައިން،
ކޮއްކޮމެންނަށް ހުއްޓެކަށް މައިންބަފައިންނަށް) ކަލޯ ކިޔައިގެން ވާހަކަ
ދެއްކުން ރަނގަޅެއް ނޫނެވެ.

ހަމައެކަހެރިން ނަންއަހާ ބޭޒާރު މީހުންނަށްވެސް ، ކަލޯ، މިބަސް
ބޭނުންކުރުމަކީ ، އަދަބީ ގޮތުން މާނަކުރެވޭކަމެއް ނޫނެވެ. އެފަދަ މީހުންނަށް
ކަލޯގެ ބަދަލުގައި ނަން ބޭނުންކުރުން ރަނގަޅެވެ.

ނަމަވެސް ތިމާ ނުދަންނަ މީހަކު ކުރިން ކަލޭއަށް ކިޔަނީ ކޮން
ނަމެއްތޯ؟ އަހަރެމެންނަށް ، އަދަބީކަމެއް ނޫނެވެ. މީހަކު ކުރިން ، މިއީ ކަލޯގެ
ފޮޓޯއެއް ، ކަލޯ އެޅޭ ކަންތައްތައް އަހަރެމެންނަށް ކިޔައި ނޫނެވެ.

ދަރިފުޅެން އާލާ އަށްލަފާ ވާހަކަ ދައްކާއިރު ކަލޯ ، މިބަސް
ބޭނުންކުރާނީ އަދިވެސް ބޭއަދަބީކަމެއް ނޫނެވެ.

ނަންނޭނގޭ ބޭފުޅަކު މީހުން ކުރިން ، ތިޔަ ބޭފުޅުގެ ކަލޭގެފާނުގެ؟ ހަމައެއް
ނަން އަދަބުވެރިކަމާއިގެން ވާހަކަ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް މިވެ.

ކަލޭގެ، ބޭއަދަބީ ބަހަކަށް ވެގެން އެބަސް ދީލޯނީދޭ ގޮތަކަށް ، ދިވެހި
ބަސްތަކުގެ އެއްގޮތަށް ކަލޯ ބޭނުންކުރާ ބަސްތަކެއް (ދިވެހި ބަހުގެ ކާރު) ގެންގުޅެއެވެ.

އަހަރެން

އިސްވެދިޔަ ހަމައިގެ ދަމީން ބޭޒީ މީހުންނާ ވާހަކަދައްކާއިރު އަހަރެން މިއީވެސް މިގޮތަށް ބޭނުންކުރަން ޖަހަނުގެ ބަހަށް ނުނޫޅޭ. އަދި ބިޔަރުވާބޭ، އަތުވެރިޖެ މިގޮތަށް ބޭނުންކުރެވޭ. އަދި އެއާ ގުޅިގެން ބޭނުންކުރާ ބަސްބަހައް ވެސް ގާތްބަސްބަހަށް ބަދަލުކުރެވޭގެން ވާހަކަދައްކަމެވެ.

މިފަދަ ބަސްބަހަށް އުފާވެރިވާ ބަސްބަހަށް ނުނިވެ. އެގޮ ހަމަހާ އެއްގޮތަށް ބޭނުންކުރާ ދަރަޖައިގެ ބޭނުންކުރަނިވި ބަސްބަހެވެ.

ވުން، ގެން، ފަދަ

އެބަހުން އެކަށީ އަންނަނިވި މަގަށް ދިހަވާނަމަވެސް އަހަން ބަހުގެ ނިވަލަ ބަސްބަހަކާ މުޅިއެތަނަމަ ފަހަރަމަ މަގަހައް ދުރަވާ ބަސްބަހަ ގޮތައިދު ގޮތަށް ބަދަލުވާ އެކުރެވެ. ވުން، ގެން، ފަދަ މިއީވެސް އެފަދަ އެކުރެވެ. މިޒާން އެކުރަ ކަދުން ނަހަނއިތުރު ހަރަން ބޭނުންކުރެވޭ ބަސް އެކުރެވެ.

ވުން

މިއީ އެބަހުގެ މިސާލު ހިނގުމުން އަންނަކަން ދަށްކައިދު އެކުރެވެ.

ވޯވާ ހުރިކަމުން އިސްތިޢުމާލުކުރާ އަހުރުތަކެވެ. މިމިސާލުތަކަކީ: އޭނާ ދިރިއުޅުން، ތަރުޢުން، ވަރުޢުން އަތްވެއްޖެއެވެ.

މި މިސާލުތަކުގައި އަތްވެއްޖެއޭ ހަމައެކަން އޭނާ ދިރިއުޅުނަކަން ، ތަރުޢު- ވަރުޢުނަކަން ފެނިގެއެވެ.

މިއީ ކަންހިނގިއިރު ކަންކުރިވަރާއި ވެއްޖެއް ، ނުވަތަ ހުރިގޮތް ނުވަތަ އިންޖެއް ބަޔާންކުރުމުގެ މާނައިގައި ބޭނުންކުރާ އަހުރުތަކެވެ. މިސާލުތަކަކީ: އޭނާ ސިފަ ކިޔަމުން ނޫނީއެވެ.

ދޫންޖެއްޖެ މުޖުދުންގައި އިނދެ ފޮތް ބަލަމުން، ލިޔަމުން، ދަރުސް- ކިޔަމުން އަބަދުންދެއެވެ.

ބަޔެއްފަހަރު ނަހަވުމުގެ ޖަމާނަ ގުޅިގެން ބޭނުންކުރާ "މާ" މިބަހުގެ މާނައިގައިވެސް މިއަކުރު ބޭނުންކުރެވެއެވެ. މިސާލުތަކަކީ: އަހަރެން ބުނުމުން (އަހަރެންބުނިމާ) ، އޭނާ އައުމުން (އޭނާ އައިމާ)

ފެން

މިއީ ވަތްވަދިޔަ ޖަމާނަ އިސްތިޢުމާލުކުރާ އަހުރުތަކެވެ. އަދިކުރިކަމެއް ކަންކުރާހާ (ކުރިމިނާއި) ގުޅިފައިވާކަން ދައްކަވައިދޭ އަހުރުތަކެވެ.
މިސާލުތަކަކީ: ވެން ދަރުސްކިޔަވަން އަތްވެއްޖެއެވެ.
ތަރި ދިރިޔާ ހިފައިގެން ހިނގައްޖެއެވެ.

އިސްލާމިކް ދިރާސާކުރުމަށް ގޮސް މިޞްރުގައި ހަމައަށް ސަނަދުތަކާ
ކޮލެޖުތަކުން ހާސިލްކުރެއްވިއެވެ. މިހާރު އުޅުއްވަނީ ގުޅީފަޅު ބައޮޑީ، ހިދާއި، ކޮށް
ވަޒަން ސަރުކާރުގައެވެ.

ފަރީ

މިހާރު ފޮޓޮގްރަފަރެއްގެ ގޮތުން އިސްތިހާރުތަކާ އަދި ރަސްމީ ތަކެތި. ހަރަކާތް
މިއީ ސަރުކާރުގެ ސަނަދުތަކާ ވަޒަން އަލިސަން ދަރުސްދީ އަދި ކުރެވޭ.
މިސާލަކަށް: މޫސާ ޢަބްދުލްޤާދިރު އަމީރުއްދީނުވެ.
ދާރީ ގުދުރާނެ ބާރުވަރު ހިތްވަރުދީވެ.

މިދުވަސްކޮށްފައިން ފަރީ މިއަހަރު ހަމަވަން ސަނަދުތަކާ ފޮޓޮފަރީ
ސަން ހާސިލްކުރެއްވި. މިހާރު އުޅުއްވަނީ ގުޅީފަޅު، ހިދާއި، ބަޔަރުބަރި ، ދަރުސްދީ
މިރަށު ސަނަދުދިވެ.

ޔުނިސެފް ޕްރައިޒް

ސުރުޚީ ރިޕޯޓުތަކާ ޖެހޭ ޕްރައިޒް ޔުނިސެފް ޕްރައިޒު 1991 ވަނަ އަހަރުން
މިހާރު ހޯދުނު ރިޕޯޓްތަކުން ޕްރައިޒް ދެވުނު ސަނަދުގައި ދެއްވާ. އަދި ދެއްވާ ގޮތް
ދެއްވާ. ދުވަހު ދިވެހިން ދެއްވާ.
މިސާލަކަށް: 1991 މާރޗް 20 ވަނަ ދުވަހުގެ ޚަބަރު، 1991 މާރޗް 23 ވާ

ހޯދިރިޔާ ދުވަހަކީ ، ނޮވެމްބަރު 22 ވާ ބުދު 1991 މިޢާޒީޒު ސުކޫލް. މިޖަމްޢިއްޔާ ޤާއިމުކުރެވުނީ.

ޔަތީމުންގެ ބާރު ޖަމްޢިއްޔާ ، އިސްލާމީ ދީން މިސާލު ޢާއިލާގެ ތަރުބިއްޔަތު. އެއީ ، ސިޔާސީ އިޤްތިޞާދީ ނިޒާމާއި ބަލާ ބާރުތަކާއި ގުޅޭ ބައިވެރިވުން ބާރުތަކުގެ ބާރުތަކެވެ.

ނަރުސް ޢާއްމުކުރުން

ޢާއްމު ނަރުހަކީ ، އެހީތެރިކަން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ޚިދުމަތްދޭ ބޭފުޅުން ނުވަތަ ބަލިވެފައިވާ ބޭފުޅުން ކަމަށް ދެކެވޭ ޤަބޫލުކުރެވޭ ، މިފަދަ ޢާއްމު ކަމެއްގައި ހުރިހާ ފަރާތުގެ ހަމަ ހަމަ ޚިދުމަތް ދެވޭނެ ގޮތަށް ނަރުހުން ނަހަމަކަމެއް ، ފަރަގެއް ވަރަ ނަހަމަ.

ނަރުސް ޢާއްމުކުރުމުގެ ގޯލްތައް

ނަރުސް ޢާއްމުކުރުމުގައި:

1. އިސްލާމީ މާނަ ދެކުމަށް ބޭނުންކުރެވޭނެ. މިސާލު: މުޙައްމަދު ފައިސަލް، ބޮޑު.
2. ބޭނުމާ ގަތުމަށް ނުވަތަ ބޭނުންކުރެވޭނެ. މިސާލު: އެއީ ފިލާވަޅު، އެއީ ފުރުޞަތު.

3. ނަމުގެ ކުރުމަށް ބަޔަށެވެ. މިސާލު: އާދީއްތަ ދުވަސް، ހޯމަދުވަސް،
ވިހާވަރެއް ދަރަށް ނެތި.

ނަން އާއްމުކުރުމުގެ އަސުލު

ނަން އާއްމުކުރުމަށް ބޭނުންކުރެވޭނީ، ދެއަކުރުތަކެވެ. އެއީ، އެއް، އަކު. މިދެއަކުރެވެ.

ނަން އާއްމުކުރެވޭނީ އެދެއަކުރުން ކޮންމެ އަކުރެއް ނަމުގެ ފަހަތަށް އިތުރުކުރުމުންނެވެ. މިސާލު: ދަރި- ދަރިއެއް- ދަރިއަކު، ފަސް- ފަހެއް (ފަސްއެއް) - ފަހަކު (ފަސްއަކު)

އާއްމުކުރުމުގެ އަކުރުތަކާއި ނަންނަން ގުޅުވައިދޭ އެއީ ގިނަނަމުގައެވެ ވަޒަންއެވެ. މިސާލުތަކަށް: ދަރި، މިބަސް އެއީ ދަރިކުރިމީހާ ބޭނުންކުރާ ނަމެއް ބޭނުމީ ދަރިއެއް ބޭނުންކުރުން ގިނަވެއެވެ. ގާތްގަނޑަކަށް މިއްޔާ މިކަން ބޭނުންކުރުން ގާތްކުރު ހުށަހަޅައެވެ. އެއީ މިފަދަ ނަންނަން ކަނޑައެޅިފައިވާ ގާތްގަނޑެއް ކަމަށް އެކަމަކީ އެވެ. އެއާއި ގާތަށް ދިރިއުޅުނު ތަކެތި އެއްވެސް ގާތްގަނޑަކު (ގާތްގަނޑަކު) ނުވަތަ، ގުދުރަތީ ގާތްގަނޑެއްގައި (ގާތްގަނޑެއްގައި) އާއްމުވެއެވެ ނުދެކެވޭ ބޭނުމުން އެބަސް އާއްމުވެއެވެ.

ނޯޓް: ނަން އާއްމުކުރުމުގެ އަކުރުތަކުގެ ބޭނުން ކުރެވޭ އަކުރެވެ. މިސާލަކަށް: މަސްއެއް މިއީ އެއްގޮތް މަސްއެއް ނުވަތަ މަސް ބަޔަކު ދެކޮށް ގޮތެވެ. އެކަމު ފިނޮޅެއް، ގަހެއް މިއެވެ. އެއްޗެއް ބޭނުންކުރާ އެއް ގުޅުމަށް ދޭތެރޭ ބައެއް

ކުރުމަށްފަހު ބޭނުންކުރަމުން ގެންދާ ގޮތަށެވެ.

އާއްމުކޮށްފެނިފާ ބައެއް ނަންނަމުގެ މިސާލު

އާއްމުނަން	ނަން
ހިންޖެއް	ހަސީ
ބަޑިއެއް	ބަޑި
ދަޑިއެއް	ދަޑި
ފުޅިއެއް	ފުޅި
ވެންޖެއް	ވެލި
މެއްސެއް	މެރި
ފާރެއް	ފާސް
މޫނެއް	މޫނު
ތޯތެއް	ތޯ

އާއްމުކުރުމުގައި ނަމަށް އަންނަ ބަދަލު

ބައެއް ގޮތްގޮތުން ނިމޭ ނަންނަމުން އާއްމުކުރާއިރު، ނަންނަމުގެ ބައެއް އަކުރުތަކަށް އަދި ބައެއް ގޮތްގޮތަށް އަކުރުގެ ފިއްތަން ބަދަލު އާދެއެވެ.

މިގޮތުން އަންނަ ބަދަލުތައް ތިރީގައި ބާވަތްތަކަށް މިބެހިއެވެ.

ނަން	ބަދަލުވާ ބައި	ގެންނަ ބަދަލު		މިސާލު
		ބަދަލުވާ އަކުރު	އިތުރުވާ އަކުރާއި ފިލި	
ދޯރި ، ކޯރި	ރި	ސ	އް	ދޯއްސައް : ކޯއްސައް
ބަނި ، ކަނި	ނި	ޗ	ން	ބަންޗައް : ކަންޗައް
ފަށި ، ދޮށި	ށި	ށ	ށ	ފަށްށައް : ދޮށްށައް
ކަޑި ، ގޯޑި	ޑި	ޑ	ތް	ކަތްޑައް : ގޯތްޑައް
ކަނޑި ، ބަނޑި	ޑި	ޖ	ން	ކަންޖައް : ބަންޖައް
ބަދި ، ތޯދި	ދި	ޖ	އް	ބައްޖައް : ތޯއްޖައް
ފޮޅި ، ދަޅި	ޅި	ކ	އް	ފޯއްކައް : ދައްކައް
އަތި ، ފަތި	ތި	ތ	އް	އައްތައް : ފައްތައް
ބޯލި ، ވަލި	ލި	–	ޅް	ބޯޅްލައް : ވަޅްލައް
އަވި ، ކަވި	ވި	–	ޅް	އަޅްވައް : ކަޅްވައް
އަގި ، ފާގި	ގި	–	ޅް	އަޅްގައް : ފާޅްގައް
އޯބި ، ތޯބި	ބި	–	ޅް	އޯޅްބައް : ތޯޅްބައް
ތުއް ، ބައް	އް	ހ	–	ތުހައް : ބަހައް
ހަން ، ބިން	ން	މ	–	ހަމައް : ބިމައް
ހާސް ، ގަސް	ސް	ހ	–	ހާހައް : ގަހައް
މާ (މަހާ)	މާ	–	ލް	މަލްހައް
ބޮޑާ	ޑާ	–	ލް	ބޮޑަލްހައް
ފުފު	ފު	–	ލް	ފުފުލްހައް
ކަކު	ކު	–	ލް	ކަކުލްހައް

ނަން	ބަދަލުވާ ބައި	ގޮތްވާ ބަދަލު ބަދަލުވާ އަކުރު	 އިތުރުވާ އަކުރާއި ފިލި	މިސާލު
ވެދާ ، ތެދާ	ދާ	ތ	–	ވެތާއް : ތެތާއް
ވެދާ	ދާ	ވ	–	ވެވާއް
ތެލުދާ	ދާ	ތ	–	ތެލުތާއް
ބި	ބި	–	ލާ	ބިލާއް
ވަޅި	ޅި	–	ލާ	ވަޅިލާއް
ތި	ތި	–	ލާ	ތިލާއް
ހުއި ، އުއި	އި	ދ	–	ހުދުއް : އުދުއް
ކާއި ، ސާއި	އި	ދ	–	ކާދުއް : ސާދުއް

ޣާއިބަ ނަން ޖަމްޢުކުރުން

އެކިއެކި ޣާއިބަ ނަންނަން ނިސްބަތްވެފައިވާ ގޮތުން ފަރާތްތަކަށް އެކުލެވިގެންވާ ސިފަ ނުވަތަ އެ ފަރާތެއްގެ ބޮޑުމިނާއި ދަރަޖަ ދެނެގަތުމަށް ބޭނުންކުރާ ލަފުޒުތަކަށް ބަހުރުވައިގެ ގަވާއިދުން ނުވަތަ އަށެއްގެ ބައިވެރިވުމުން ނިސްބަތްވެ ހުރި ޣާއިބަ ނަން ވަކިވަކިން ޖަމްޢުކުރުމުގެ ގަވާއިދުތައް ބަޔާންކޮށްލަމާ.

މިސާލަކަށް:

1. ވާހަކަ ދައްކާފައިވާ މީހުން ވިދާޅުވީ އިބްރާހީމް ބޭފުޅުންނެވެ.

2. މިއީ ކުދިންގެ ދަރިކަލުންގެ ފޮތްތަކެވެ.

ޖީނަސް އާއްމުކުރުން

ދިވެހިބަހުން ޖީނަސްއިއްޔުމުގައި ޖީނަސްނަން އާއްމުކުރާ އުސޫލެއް އެބައެވެ.
އެގޮތުން، އާއްމުކުރާނީ ވަނަވަރާއި ދިރުން - ވަނަވަރުކުރުމަކީ، ދުވިރުން-ދުވަކީ
މިގޮތުން ބަދަލުވެއެވެ.

މިސާލަކަށް: ޖިއޮގުރަފީ ބައިވެރިވި ތިބިހިސާބުތަކުގެ ތަފާތުވުން ވަނަވަރު
ކުރުމަކީ ބޮޑަށް ފުރިހަމަވާގޮތަށް ހަމަޖެއްސުމަށެވެ. ގިނަގުނަ އަދި ދުވިރުމަކީ
އިތުރުކުރުން ޖެހެއެވެ.

ނަން އާއްމުކުރުމުގައި އަންނަ

ބަޔެއް ބަދަލު

ބައެއް ގޮތްގޮތުން ނިމުނު ނަންނަން އާއްމުކުރާއިރު، ބައެއް ފަހަރު
ނިމުނު އަކުރުގައި އުޅޭވިލި ޖެހެއެވެ. މިސާލަކަށް: ފާތު، ފާތުއް. އަނެއްބައި
ފަހަރު، ނިމުމާ ފަހަރަށް، އުއް، އިތުރު ކުރެވެއެވެ. މިސާލަކަށް: ގޮނޑި، ގޮނޑިއެއް:
އަނެއްބައިފަހަރު ނިމުމަކުރާ އުއްވިލި ދެނެގަތުމަށް، ތުއް، އިތުރު ކުރެވެއެވެ.
މިސާލަކަށް: ބޯޅަ، ބޯޅަބައްޓެއް، މިއެވެ. އާއްމުކޮށް މިބަދަލު އަންނަނީ
ނަމުގެ ފަހުއަކުރު އުއްވިލި ޖެހިގެންވާ އަދިވަކަށް ނިމުނު ނަންނަމުގައެވެ. މިސާލަކަށް:
ގަހު، ގަތުއް: ވަހު، ވަތުއް. މި އާއްމު ހަމައަކަށްވުރެ ތަފާތުވާ ފުއްސޭ،
ފުށް، އިތުރުކުރެވިފައި ހުންނައެވެ. ނަން އާއްމުކުރާ އަނެއް ގޮތަކީ ނިމުނު އަކުރު

މުދިން ބަދަލުވެގެންދާ ގޮތެވެ. މިހެންވަނީ އެނަމުގެ ނިމުމައަކުރު ބަދަލުވާ އަކުރަކަށް ވާނަމައެވެ. މިސާލަކަށް: ދަރި، ދަރިންޖެއް ؛ ގޯޅި، ގޯޅިތަކެއް މިއެވެ.

އިސްތިސްނާއީ ގޮތްގޮތަށް ބަސް އާއްމު ކަނޑައެޅޭގޮތުގެ ބަހެއް މިސާލު ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

<u>ނިމުމައަކުރުގައި ވިޔަޖަނާ</u>

ފާރު ، ފާރެއް	އޮނދު ، އޮނދެއް
މޫދު ، މޫދެއް	އަނބު ، އަނބެއް
ވަލު ، ވަލެއް	ތޯނބު ، ތޯނބެއް
ރޯނު ، ރޯނެއް	ފަތްސުރު ، ފަތްސުރެއް

<u>އެއް ، އިތުރުކުރުން</u>

ގޯނި ، ގޯނިއެއް	ބަދިގެ ، ބަދިގެއެއް
ފޮތި ، ފޮތިއެއް	ކުރުނބާ ، ކުރުނބާއެއް
މާލަނާ ، މާލަނާއެއް	ފުނބޯ ، ފުނބޯއެއް
ފުރޯ ، ފުރޯއެއް	ވަޅި ، ވަޅިއެއް

<u>ތެއް ، އިތުރުކުރުން</u>

ބުޑާ ، ބުޑަތެއް	މާ (މައު) ، މަތެއް
ވާ (ވައު) ، ވަތެއް	ބޮކިބާ ، ބޮކިބަތެއް
ފުރާ ، ފުރަތެއް	ބަކަބޮ ، ބަކަބޮތެއް
ހަނދޫ ، ހަނދުތެއް	ފޮޅޮ ، ފަޅަތެއް

<u>އަކުރުބަދަލުވާ</u>

ދޮނި ، ދޮންޏެއް		ގަސް ، ގަހެއް	
ގެރި ، ގެއްސެއް		ތަށި ، ތައްޓެއް	
އަޑި ، އައްޑެއް		ކޮދި ، ކޮއްޖެއް	
ކޮތި ، ކޮއްޗެއް		ބަތި ، ބައްޗެއް	

ވެސް

މިއަކުރު ބޭނުންކުރާ އުސޫލު :

ހ. ދޭދޭބަސް ގުޅުވައިދިނުމަށް. މިސާލަކަށް: ސިޓީ ލިޔުއީ އަޙްމަދު. ޤިއްޞާ ލިޔުއީވެސް އަޙްމަދު.

ށ. ދޮން، އަތިރި، ނަމަ، މިފަދަ ބަސްތަކާ ގުޅުވައިގެން ނުވޭ. މިސާލަކަށް: ދޮންވެސް ބޮޑުއެވެ. އަތިރިވެސް އޮތީ އުތުރަނަ ހެއްޔެވެ ؟ ނަމަވެސް ހަނދާންކުރާށެވެ!

ވެސް ބޭނުންކުރެވޭ ފަރަތަކީ ހަމައަކަށް ބަލައިލިޔަ ދޭދޭބަސް ގުޅުވަން ބޭނުންކުރާ އަކުރެކެވެ. އެހެންކަމުން، ހަމައަކަށްގެންގުޅޭ ވެސް އެއީ ދިރުމެވެ. ބޭނުމުގެ މާނައަކީ، ނުބައިކަމުގެ ވެސް އެކަށީގެންވާ ގޮތުގެ. އެހެންކަމުން އެއީ، ވެސް ބޭނުންކުރުމުގެ އުސޫލެއް ބޭނުމެއްނުވާނެއެވެ. ޖުމުލައިގެ

ބާރުގަދަކުރާ މުވާފަ ބަލަނީ. އެއާއި ގުޅިގެން، ހަމަ ފަދަ ސަޤާފީ ކަންކަމާ ބަހުގެ ، ބަހުގެ
އަޑުގަދަ ކަމާއި، ބާރު ސަޤާފީ ބިރުހަދަން ހަރަކާތް؟ ކުރަނީ ސަޤާފީ ކަންކަމެވެ ނަމަ
ކަމުގައި. މިޖުމުލައިގައި މިފަދަ ބަހުރުވަތަކުގައި "ވާނެ" ގެ ބާރުގަދަކުރުމެވެ. މިއީ
ހަރަކާތް ބަހުރުވަތަކެވެ. ނަމަވެސް ، އެއީ ހަމަ ހަރަކާތް ގެނުވާނެ އަދަބަހުން ހުރި
ދަރަކާ ، ހަމަ ހަރަކާތް ގެނުވާނެ ނަހަމަކަމާ ، މިހިސާބު ހަމަޖެހޭނެ ކަމުގައި ބަލަމެވެ.

އެކޮޅި، ހަތަރޮޅި، ހައޮޅި

ދިވެހިބަހުން އޮޅި މިބާވަތުގައިވެސް އަދަދު ކިޔައި ލިޔުމުގައި ޚާއްޞަ
ގޮތެއް ގެންގުޅެއެވެ. އެއީ، ބަސް ފަސޭހަކޮށް ކިޔުމުގެ ތެރޭގައި ހުރި ގޮތްތަކަށް ލިޔުމެވެ.
މިސާލަކަށް: އެއް އޮޅި، ކިޔުމުގެ ބަދަލުގައި ކިޔައި ލިޔެނީ، އެކޮޅި
މިހެންނެވެ. ދެއޮޅި ކިޔުމުގެ ބަދަލުގައި، ދޮޅި މިހެންނެވެ. ތިރީގައި މިއުސޫލުން ފާހަގަ
ކޮށްލައި ދައްކާލީއެވެ.

ބަސް އޮންނަގޮތް	ލިޔުމާއި ކިޔުމުގައި އޮންނަގޮތް
އެއް އޮޅި	އެކޮޅި
ދެ އޮޅި	ދޮޅި
ތިން އޮޅި	ތިނޮޅި
ހަތަރު އޮޅި	ހަތަރޮޅި
ފަސް އޮޅި	ފަހޮޅި
ހައޮޅި	ހައޮޅި

ބަސް އަންނަގޮތް	ލިޔެފައި އޮންނަގޮތް
ހަތްއެމީ	ހަތެމީ
އަންއެމީ	އަނެމީ
ނުވަތްއެމީ	ނުވަތެމީ

މިސްވެރިޔަ މިސާލުތަކުން ބަލާއިރު، ހަރަކާތާއި ނުވަތަ ސުކޫނަކުން މިބަދަލު އައިސްފައިވާ ނަމަވެ. ހަމައެފަދައިން ދިހަވަރުން ފިލިގެން ގޮސްގަތް ދިޔުމުން މިބަދަލު ނުގެނެވޭނެ. ސިފަޔާއި ގުޅޭ، ލިޔުންގެ ސިފައިގެ، ހަމަ އެއަކުރެއް އަންނަ ގެނެވޭ. މިސާލުތަކެއް: ބަރަކާއި، ވިހަޔާއި. މިއެވެ.

ސުކޫން ، ފިލިގެން

ސުކޫން ، ފިލިގެން ، މިއީ ބަހުގެ ހަމައިން ބަދަލުވެ ދާ ގޮތެވެ. މިހެނީ، އެއީ އަހަރެންބަހަކާ ނުގުޅޭ ވަކިން އޮންނަ އަކުރު ބަދަލުވެގެން ބަދަލުވާ ގޮތެވެ. މިދާ ގޮތެއް، އާދަޔާ ޚިލާފަށް ކަންތައް ފިލި ގޮތުން ވަކިން ބުނާގޮތް އެވެ.

މިސާލުތަކެއް:

ހ. ހުރިހާ ސުކޫނެއް މިހެންނެއް ނުވެއެވެ.

ށ. މިދިޔަ ސިފަ ބަދަލުން ފިލިގެން މިބަޔާ ފާހަގަ

ކުރެވިދާނެ.

ދިޔަ ޒަމާނު ކުރުމުގެ ފަޔަށް ދިޔައީމެއް، ފަޔަ އެޅުނީއެއް، ފަޔަ ދިޔުމެއް، ފަޔަ
ބަދަލު ބަޔާންކުރުމުގެ ގޮތުން، ފިޔަވަޅުން، މިއަދަދު ބޭނުންކުރުމަށެވެ.

މިސާލަކަށް:

ހ- މިއަދަދުގައި ހަމަ ފިޔަވަޅުން ދިޔައިރު ، ދިޔައިން ފިޔަވަޅުން
ބައެއް ޖެހޭނެއެވެ.

ށ- އެންމެ ކުރިން މިދުވަހުން ފިޔަވަޅުން އެންމެ ބޮޑު މިދުވަހުން ދުވަހު
ވަރަށް، މިބަދަލު ހަދައެވެ.

ނ- އެންމެ ކުޑަކުރުމުގެ ތަން ފިޔަވަޅުން އެންމެ ދުވަސް ވީއިރު ހަމަޖެހުން
އެންމެ ދިޔަ އެއް ގޮތެއް ކަމެވެ.

ސުވާލުން، ފިޔަވަޅުން، މިދަރަނިތަކު އެކަމުގެ ބޭނުންކުރެވޭން ވެސް
ފަރާތަކުން ލިޔެފައި ހުރެއެވެ.

މިސާލަކަށް:

އެކަމާ އެންމެ ގާތުގައި ސުވާލުން ފިޔަވަޅުން މިކަން ވާހަކަ

ދެއްކެވެ.

އަހަރެމެން، ކަލޭމެން، އޭނާމެން

މީސްމީހުންގެ ނަމުގެ ބަދަލުގައި ދިރުމާ ބޭނުންކުރާ ބަސް އެބަ
ނަންތަކަށް ކިޔައެވެ. އެގޮތުގައި އެންމެ ގާތުގައި ބޭނުންކުރެވޭ، ބަހުގައި
ހެދި ބަސްތަކީ، އަހަރެން، ކަލޭ، އޭނާ، މިއެވެ.

އަހަރެން – މިއީ ވާހަކަދައްކާ މީހާ ތިމާއަށް ބޭނުންކުރާ ބަދަލުނަމެވެ.
ތިބާ – މިއީ ވާހަކަދައްކާ ދިމާވެގެން ތިބި މީހާއަށް ބޭނުންކުރާ ބަދަލުނަމެވެ.
އޭނާ – މިއީ ވާހަކަދައްކާ ތިންވަނަ މީހާއަށް ބޭނުންކުރާ ބަދަލުނަމެވެ.

މިފަދަ ނަންނަނަށް ، އަށް، އާ، އެއް، އަކަށް، މިފަދަ އަކުރުތަކާ ގުޅި ހަރުފު ނޫނީ މިނަމުގެ ފަހަތުގައި އިތުރުވާ ގޮތުގެ ބަދަލުތަކާ ގުޅޭގޮތެވެ. މިސާލަކަށް: ތިބާއެއް ، ތިބާއަކަށް. މިއާއިއާ ވުން، އަހަރެން، މިނަން މިފަދައަކުރަކާ ގުޅިގެން ބަދަލުވަނީ ، އަހަރެންނަށް، އަހަރެންނަކަށް، މިގޮތަށް ބޭނުންކުރެވިފައި ހުރެއެވެ. ނަމަވެސް މިއީ ޔާފައިއޮތުން ގުޅިއަށް ގޮތް ނުނެވެ. އެނގު އާއިމުގޮތެއްގައި ޔާޔައިއޮތުމަށް، އަހަންނަން، އަހަންނަކަށް، މިހެންނެވެ. މިގޮތް ހުރިތަފާތު ވަކިކުރަކުރެވުން މިގޮތް ބަޔަކު އާއިމު ވެފައި ވެއެވެ. ލަފާކުރެވޭ މިބައިގެ މިބަސް އޭނާ މިއަކުރުތަކާ ގުޅިއިރު އެއްގޮތެއް އިރުކަމަކަށް ބޭނުންކުރެވެއެވެ. މިސާލަކަށް: އޭނާއަކަށް، އޭނާއެއް، ޖެހެންނެވެ. ނަމަވެސް ޖެހިފައި މިފަދަ ބަދަލު ނާދެއެވެ.

ތިރީގައި މިވަނީ، މިނަންތަކާ މިބައިތައްކުރެވުނު އަކުރުތަކާ ގުޅޭ ގޮތް ދައްކާލާފައެވެ.

ބަދަލުނަން	އަށް / ޔަށް	އަކަށް / ޔަކަށް	އާ / ޔާ
އަހަރެން	އަހަރެންނަށް	އަހަރެންނަކަށް	އަހަރެންނާ
ތިބާ	ތިބާއަށް	ތިބާއަކަށް	ތިބާއާ
	ތިބާޔަށް	ތިބާޔަކަށް	ތިބާޔާ
އޭނާ	އޭނާއަށް	އޭނާއަކަށް	އޭނާއާ
	އޭނާޔަށް	އޭނާޔަކަށް	އޭނާޔާ

ބަދަލުވާނަން	އުއް / ދުއް	އަކީ / ދަކީ	އުވެ.
އަހަރެން	އަހަރެންނުއް	އަހަރެންނަކީ	އަހަރެންނުވެ.
ކަލޭ	ކަލޭއުއް	ކަލޭއަކީ	ކަލޭއުވެ.
	ކަލޭދުއް	ކަލޭދަކީ	
އޭނާ	އޭނާއުއް	އޭނާއަކީ	އޭނާއުވެ.
	އޭނާދުއް	އޭނާދަކީ	

އާން، ނޫން

އާން، މިއީ، އާދޭހެން، މިލަފުޒަކީ އެއްބަސްވުމާއި ތާއީދުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ބަހެކެވެ.
ނޫން، މިއީ، ނޫނެކޭހެން، މިލަފުޒަކީ އެއްނުބަސްވުމާއި ތާއީދުނުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ބަހެކެވެ.

އާން، މިބަހުގެ ބޭނުމަކީ ނަފީގެ ސުވާލު ޖަވާބުދިނުން، ނޫން ، މިގޮތަށް ބަދަލުވެއެވެ. ބަހުގެ އަސްލަކީ، ނުއާން، މިއެވެ.

މިދެލަފުޒު ބޭނުންވާގޮތުން ބަދަލުވާ ގޮތަކީ:
ހ- އާދޭހެން، އާދޭ، އާންނަކީ، އާންނާން، އާވަހަށް، އާން
އާދޭސް.
ށ- ނޫނެކޭހެން، ނޫޅޭ، ނޫންނަކީ، ނޫންނާން، ނޫން، ނޫނޭސް.
(ނުއާދޭ) (ނުއާންނަކީ) (ނުއާންނާން)

މިދެބަހަކީވެސް ސިފަކުރުމުން ދެކެވެ. ނަމަވެސް ތިންޖާގާނަކަށް
ބައްދަލުވާގޮތްގައި މިދެބަސް ބޭނުންކުރެވެއެވެ.

މިސާލު: ވަރުން އަލި އެބައޮތް.

މާރު އެބައޮތް.

އިހަށްވެސް އޮތް.

ވަހަކުން ނެތް.

މާރަކު ނެތް.

އިހަކަށްވެސް ނެތް.

އޮތް، ނެތް، މިދެބަސް ޖުމުލަ ނިމުމަކަށް އަންނައިރު، އެވެ، އާ ގުޅުމުން
އަންނަނީ (އޮތް- އެވެ) އޮތެވެ. (ނެތް- އެވެ) ނެތެވެ. މިހެންނެވެ.

އޮތް ، ހުރި

މި މިސާލުތަކުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ވަކި ބަސްބަހަށް، އިން
ބޭނުންކުރެވޭގޮތް ނުވާނެއެވެ. މިހެންވީ މިއީ ހުރުމާއި އޮތުން ބޭނުންކުރެވޭބަސްތަކެވެ.

ކަނޑުގައި	}	އޮތް	އާއި
ރީފުގައި			އަވި / ދިޔާ
ތަޅުގައި			ވެރިކަން

ނޯޓް: އިސްވެދިޔަ ދެމިސާލުގައި އޮތީ، ހުރި، މިދެބަސް ބަދަލު
ކުރެވިދާނެ ވަރަށް ގިނަ ބަސްތަކަކަށް. މިސާލަކަށް: އޮތީމަ، އޮތީމާ، އޮތީހާ،
އޮތުމަށްޓަކައި. މިގޮތަށް. ހަމައެފަދައިން، ހުރިވަސް، ހުރިކަމަށް، ހުރިއިރު، މިގޮތަށް.
ކުރިއަށް އޮތުމަށް ގެންދެވޭނެ، ދެމިވެނީ ބަދަލުވާ ބަސްތަކުގެ ގޮތުން ނޫނެވެ.
އިސްބަހުގެ ގޮތުގައެވެ.

އަވަދިވުން، ނިމުން، ފެށުން

މަތީގައިވާ ޖުމްލަތަކާ ދާދި އެއްގޮތަށް މާނަދޭ ބަސް އަލަތު ގެނުވާ
ޖުމްލަތަކެވެ. މިސާލަކަށް:

ހ. އަލީ މުދިން އަވަދިވެގެންދިޔައީއެވެ.

ށ. މާމަ ނިމިދިޔައީ ކޮންދުވަހަކު ހެއްޔެވެ؟

ނ. އާޖަރި ހުރި އެއްޗެއް ޚަރަދުވެއްޖެއެވެ.

ނަމަވެސް ވަކިވަކިން މިބަސްބަހަށް ބެލާލާއިރު، ކޮންމެ ބަހަކުގައި
ފަސް ތަފާތު މާނައެއް ގެންގުޅޭކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެބަސްތަކުގެ މާނައިގެ:
އަވަދިވުން: (1) ބަލިވެއްޓުން ނިމުން. (2) ބަދަލުވުން އަލުގައި ފުރުން.(3) ހަލާކުވުން.

ނިމުން: (1) ކަމެއް ހުއްޓުން. (2) އަވަދިވުން. (3) ހަވާލުވުން.
(4) މަރުވުން.

ހުސްވުން: (1) އެއްޗެއްގައި ނުވަތަ ތަނެއްގައި ހުރި އެއްޗެއް ނެތުން.
(2) ނިމުން. މިސާލަކަށް: ގުދަންތަށް ހުސްވީއެވެ.

މިތާނގައި ހަމައެކަނި، ހުސް ، މިބަހުގެ މާނައަށްވުރެ ބަހުރުވާން
އަރަ ޖެހެއެވެ. މިހެން، މިބަހުގައި އެކުލެވިގެންވާ ހުރިހާ މާނައެއް، ހުސްވުން
މިބަހަކާ ނުގުޅެއެވެ. އެހެންކަމުން އެކަން ސާފުކޮށްދެއްކުމަށް އަޅުގަނޑު
އިތުރު މާނައެއް ލިޔުނީމެވެ.

ހުސް: (1) އެއްޗެއް ނެތް. (2) ފުރިހަމައެއް. މިސާލަކަށް: މި ހުސް ފުރިހަމަ
ބޮޑުވިއަރަ އެހެން މާނައަކީ، އެއީ އެއްޗެއްނެތް ފުރިހަމަވެ. ހަޤީޤަތުގައި ހުސް
ހިތްޖެ ބޮޑުވިއަރަ އެއީ ހަޤީޤީގައި ހިނި ނުހަނު ދިނެއެވެ. މިދަރުމަ ގެނައީ
ހުސް ހިތުން ބޮޑުވިއަރަ އެއީ މިދަރުމަ މައިގަނޑު ގޮތެއް ހަޤީޤަތެވެ.

ބައިވަރު ހަދިޔާތައް

މިބަހުގެ މާނައަކީ: ގިނަ ހަދިޔާތައް، މިއެވެ. މިބަސް، ހަމައެކަނި،
ބައިވަރު ހަދިޔާތަކެއް، މިގޮތަށް ބޭނުންކުރުމުން މާނައިގެ ނުބައެވެ. އެގޮ
ތަނުގައި ގޮތަކީ، ވަރަށް ގިނަ ހަދިޔާ، މިހެން ބޭނުންކުރެވެ. ނުވަތަ ލިޔުމެވެ.

ބައިވަރު ހަދިޔާތަކެއް، ބައިވަރުން ހަދިޔާތަކެއް، ބައިވަރު ބައިވަރު

މީހުންނަކީއެވެ ، މީއީ ސަމުރާ ގޮތެއްގެ ނުނުތޯ. މިފަދަ ބަސްބަސްގައި އެންމެ ރަނގަޅީ ، އެބަޔަށް ހަދިޔާކުރުން ، އެބަޔަށް ސުކުރިއްޔާ ، އެބަޔަށް މީހުންނަށް ، މީގެ ބަދަލު ބޭނުން ކުރުމެވެ. ނުވަތަ ވަރަށް ގިނަ ހަދިޔާ ، ވަރަށް ގިނަ ސުކުރިއްޔާ ، ވަރަށް ގިނަ މީހުން ، މީގެ ބަދަލު ބޭނުން ކުރުމެވެ. ބަހުވަޙީ ބޭނުންކުރާނަމަ ބޭނުން ކުރާނީ އެހެން ، އެބަޔަށް ، މިބަސް އިތުރު ކުރެވިދާނެ. އެބަޔަށް ބަހުވަޙީ ހަދިޔާއަށް ، އެބަޔަށް ބަހުވަޙީ ހަދާށެވެ.

އަދިވާދި ނާ

ދިރުމަށްކުރާ ޢަމަލުތަކުގެ ސިފަ ކުރުމުގެ ބަސްތަކަށް ، ނުވަތަ ވަރަށް ފިޔަވަޅު އަޅާފައި އަދިވެ ނުވަތަ އަދިވާދުކަމުގައި ދޭ އަޑުފެށުމާ ކުރުމުގެ ބަސްތައް ގައި ދިރުންތަކުގެ ދާއިރާވެ. އެކަން ބަސްތަކުގައި އަދިވާދިވެ.

މިސާލު: ދިރުން ، ހިނގުން ، ކެއުން ، ބޮއިން .

ބަޔެއް ތަކުރާރުވުމުން ބޭނުންކުރަނީ ، ހަމައެކަނި އަދިވާދު.

މިސާލު: އަޅުން ، ބޮއިން .

އަންހެނުން ތަކުރާރުގައި ބޭނުންކުރަން ، ހަމައެކަނި ދާއިބު.

މިސާލު: ފިޔަން ، ފިޔާ .

ދިވެހިބަހުގެ ތެރެއަށް ވަދެވަދެ ހުންނަ ބޭރުބަސްބަސް ލިޔާއިރު، ނުވަތަ ކިޔާއިރު، އެބަސްބަހުގައި ހާއްސަކޮށް ތަންތަނުގައި ބާރުން ކިޔަން ޖެހޭނެއެވެ.

މިސާލު: ޒިޔާރަތް، ޤާނޫނުއަސާސީ، ނަފާ.

ކޮންމެހެކު، ހުރިހާ އެންމެން

މިދެބަހުން ދައްކަނީ، ފުރަތަމަ ބަހަކީ އެކަކަށް ނިސްބަތްވާ ގޮތަށް ބޭނުންކުރާ ބަހެކެވެ. އަނެއް ބަހަކީ، ގިނަބަޔަކަށް ނިސްބަތްވާ ގޮތަށް ބޭނުންކުރާ ބަހެކެވެ.

އެކަން އެނގޭނީ ފުރަތަމަ ބަހުގައި، ކޮންމެ މީހެއް، ކޮންމެ މީހަކު، މިގޮތަށް ބަސް އެކަކަށް ނިސްބަތްވާ ބޭނުންކުރުމުން އަދަދުގެ ކަމުގައިވާ، އެއް، އެކަކު، މިދެއަކުރު ބޭނުންކުރާތީއެވެ.

އަނެއް ބަހަކީ، ގިނަކުރުވާ ފަދައިން ބަހެކެވެ. ހުރިހާ އެންމެން މިގޮތަށް ބަސް ގިނަކުރުމުން ބޭނުންކުރާ އަދަދުގެ އެތީމައެވެ.

މިބޭނުންކުރާ ދެމިސާލުން މިކަން ރަނގަޅަށް އެނގެން ހުންނާނެއެވެ.

ހ- ބަލުންސާއަށް ހަދިޔާ ދެވުނު ކޮންމެހެކު ދިނީ އެއަދު އަހަރެވެ.

ށ- ބަލުންސާއަށް ހަދިޔާ ދެވުނު ހުރިހާ އެންމެންނަށް އެއަދު އަހަރެވެ.

ފުރަތަމަ ޖުމުލަ : ހާޒިރުވި ކަންތައް މިހެނދުނު އެއްވެއްޖެ ދިވެހިބަސް

ނުބުނެވެއެވެ. ހަމައެކަނި ، ދެވަނަ ޖުމުލަ: ހާޒިރުވި ކުރީގައި އެންމެ

އަޅަ ދަނެވެ. މިގޮތަށް ނުބުނެވެއެވެ.

ފަރުވާ

މިބަހުގެ މާނައަކީ :

1- ބަލިމީހާއާއި ބޭނުންތެރިއަކު ބަލަހައްޓާ ކުރުމަށް ޖެހޭ ކަމެއް ކުރުން ކަންތައްތަކެވެ.

2- ސަމާލުކަން ކަމުގެ ގިނަކަން ހިމެނުން.

3. ޚަރަދު .

4. ހުރިބޭސް .

އިސްވެދިޔަ މާނަތަކުގެ ތެރެއިން 2 ވަނަ މާނައާއި ޚިލާފަށް އެހެން ހުރިހާ

މާނައެއް ދޭހަވާގޮތަށް "ފަރުވާ" މިބަސް ބޭނުންކުރުމުގައި އާއްމުކޮށް

ހަދާއިރު ކުރަން ޖެހޭފަދަ އަދި ނުކުރަންޖެހޭފަދަ، ފަރުވާއެއް، މިހެންނެވެ.

މިސާލު: އޭނާ އެކަނިން ބަލިމީހާއަށް އަންނަނީ ފަރުވާއެއް ނުލިބިގެން

ނުކުރެވިއެވެ.

ދެވަނަ މާނައަށް ފެތޭގޮތަށް ބޭނުންކުރުމުގައި ކުރަން ޖެހޭފަދަ

އަދި ނުކުރަންޖެހޭފަދަ، ފަރުވާތެރި، މިހެންނެވެ. މިސާލު: އޭނާގެ އަވަށްޓެރި

ގޮތުން ބަލަހައްޓާ ބަލިމީހުން ބޭނުންވާ އަނބަ ފަރުވާތެރި ނުލިބުނީއެވެ.

އަދިވެސް އިތުރު ދިރާސާކުރުމަށް ފަހަރުގައި:

1- ވަރުވާ ދަނޑުވެރިން ވަރުވާއެއް ނުހަދައެވެ.

2. ވަރުވާކަމަށް މީހުންނަށް އަދިވެސް ކަމަކަށް ވަރުވާތައް ނުވެއްޖެއެވެ.

ކަނޑުމަތީގެ ކުޅިވަރުން

ކަނޑުމަތީގެ ކުޅިވަރުތަކުން ބޭނުމަކީ، އާދައި ކަންތައް ނުހިފުނެއެވެ.
މިފަދަ ކުޅިވަރުން ބޭސްބޯޅައީ، ކަނޑުމަތިވާ އާދަ މަތީބައިތަކެވެ.

މިބާވަތުގެ ކުޅިވަރު، އިނގިރޭސި ބަހުން ވި. އެސް. ޖީ. ކުޅިވަރުތައް
ބޭނުމާ ބަސް ކަމުގައި ވާހަކަ، އެއްގޮތަށް ދިވެހިބަހުން ދެބައިކޮށެވެ. އޭގެ ކަނޑުމަތީ
ކުޅިވަރު ކަމުގެ ކުޅިވަރުތަކެވެ. ކުރިން ސުވާލީ ކ. ނ. ކ. އެވެ. މި 1979 ގެ
ފަހުގެ ބޭނުމުގައި ކުރިއެރުން އަހަރަށް ބަހެއެވެ. ކ. ނ. ކ. ގެ ޚާއްޞަ، ކަނޑުމަތީ
ކުޅިވަރު، ކަނޑު، މިއެވެ. ހަމައެކަނި ކުޅިވަރުގެ ވަރަށް ފަސޭހަކަމުން ފެނުނުކަމަ
ބަހެއެވެ.

މިގޮތަށް، ކަނޑުމަތީގެ ކުޅިވަރުތަކުގެ ބޭނުން ބަޔަކު ބަދަލުގައި ކ. ނ. ކ. ގެ
ކުޅިވަރުން ބޭނުން ކުރުން ބަހައްޓަވާލައެވެ. އިތުރު ތަފްސީލުކޮށް ދަނަމަ
ބޭނުންކުރުމުގެ ތެރޭގައި ކަނޑުމަތީ، ކުޅިވަރު، ކަނޑުގެ ކުޅިވަރުތަކުގެ ތެރެއިން ފަހުން
އެވެ. އެކަމަށް އަތުވެއްޖެކަން ނުޖެހުނެއެވެ.

ދިޔައީ ގޮތް

މިޤަރާރާއި ދިޔުމުގައި ކަންތައް ކުރިއަށް ދިޔަ ބާބު ބަޔާން ކުރެވެނީ ބަހުރުވައިގެ އަކުރުތައް ލިޔުމުގެ ގަވާއިދު ގޮތަށް ހުށަހެޅުނު ގޮތް.

ދިވެހިބަހުގެ ޤައުމީ ކޮމިޓީން ލިޔުމުގެ ގޮތް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތް ތިރީގައި މިވަނީ.

ރަނގަޅުނޫން ގޮތް	ރަނގަޅު ގޮތް	ސަބަބު
ކަމަންވޮށް	ކަމަންވޮށު	[illegible]
އެލިޔަބަތް	އެލިޔަބަތު	"
ދިރިސްޓޮރީ އަވާހަރުތް	ދިރިސްޓޮރީ އަވާހަރުތު	"
ހަބީބް	ހަބީބު	[illegible]
މައުދޫން	މައުދޫނު	[illegible]

ނޯޓް: މިގޮތަށް ބަހުރުވައިގެ 24 ސެޕްޓެމްބަރު 1980 ވަނަ ދުވަހު ބޭއްވުނު ދިވެހިބަހުގެ ޤައުމީ ކޮމިޓީގެ ޖަލްސާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތް ބަޔާންކުރެވެނީ.

ގެ ، ގައި

ހ- މާލޭގެ މީހުން ، ތިލަދުންމަތީގެ ރަށްރަށް

ށ- ފެންގަނޑުތެރޭގައި ، ހަތަރުބުރިއެއްގައި

އިސްވެދިޔަ ދެއަކުރު ބޭނުންކޮށްގެން ހ. އާއި ށ. ގައި ހުރިފަދައިވާ ގިނަ ބަސްތަކެއް ބަޔާންކޮށް ، އަދި އަނެއްކޮޅުން ބޭނުންކޮށް މާނަ ދޭހަކުރެވޭ ބަސްތަކެއް ބުނެވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް ، ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތް ހަރުފުތަކުގެ ކުރުކޮށް ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ގޮތުން އެބަސް ބޭނުންކުރެވެއެވެ.

މާލޭގެ މީހުން ކިޔުމުގެ ބަދަލުގައި ކިޔެވިދާނެ މާލޭ މީހުންނެވެ.
ތިލަދުންމަތީގެ ރަށްރަށް ކިޔުމުގެ ބަދަލުގައި ކިޔެވިދާނެ ތިލަދުންމަތީ ރަށްރަށެވެ.

ހަމައެފަދައިން ،
ފެންގަނޑުތެރޭގައި ، އޭ ، ކިޔުމުގެ ބަދަލުގައި ކިޔެވިދާނެ ފެންގަނޑުތެރެއިން ،
ވިދާނެއެވެ.
ހަތަރުބުރިއެއްގައި ، އޭ ، ކިޔުމުގެ ބަދަލުގައި ކިޔެވިދާނެ ހަތަރުބުރިއިން ،
ވިދާނެއެވެ.

މިބާވަތުގެ ބަސްތަކުން ، ގެ ، ގައި ދެއަކުރު ކުރުކޮށް ބުނެވޭ ބަސްތަކުގައި ބޭނުން

ލަފުޒުތަކުން އަންނަ ހަރަކާތް ދިޔައިރުގެ ގޮތާއި ދުވަސްތަކުގައި ބަދަލުވެގެން
ވެއެވެ. އެ ހަރަކާތް މިޒަމާނުގައި ނަހަމަ ކުރުމަކަށް ނުކުރެވެއެވެ.

މިދެއަކުރުން ފުރަތަމަ އަކުރުގެ ބޭނުން ކުރަނީ، އެންނަނިވި މާނަތަކުގެ
ލަފުޒުތަކުން މާނައެއް ދޭފަދަ ބަދަލުކުރުމުގައެވެ.

ހ. އެކަތި އަކުރުކަށް ކަރުކާކަށް ބޭނުން ކުރެވޭތީ. މިސާލު:
ގަދަކޮށް ލިޔުމުގެ، ބޮޑުގެ ލިޔުމެއް، ދަތުރު ގޮސް، ހަބޮޑުގެ ތަނަ.

ށ. މިތަނުގެ ބޭނުން. މިސާލު: ދަނޑުވެރިކަމުގެ ގަވާއިދު.

ނ. ހިދުމަތް އަސްލު ބަހުރުވައިން ކުރުން. މިސާލު: ބުރިގެ އަކުރުތައް،
ބަހުރުގެ ހަރު.

ދެވަނަ އަކުރުގެ ބޭނުން ކުރަނީ، އެންނަނިވި މާނަތަކުގައެވެ.

ހ. ފަރާތް ބަހުރުވައިން ބުނުން. މިސާލު: އެހާތަނުން މަސްއޫލުވެރި ބަޔަކު
ދިނުމެވެ.

ށ. ތަކެތި ބަހުރުވައިން ބުނުން. މިސާލު: ދަރިވަރުންގެ ކިޔަވައި ދޭ ވަގުތު.
މިސްކިތުގައި ނަމާދު ކުރުމެވެ.

ނ. އެއްޗެހީގެ ތަރުތީބު އެއްޗެއްގެ މާނަ ދަނަވައިދޭނެ ގޮތުން. މިސާލު:
ފެންގަނޑު ބޮޑުވުމެވެ.

މިދެއަކުރުން ކުރުގެ އަކުރުތަކުގެ ހަރުފަތަށް ބަދަލުކުރުމަށް ނަމަ އެއްގޮތް
ނަމުގެ ފަރާތް އަކުރުގައި، އެގޮތް ލިޔުއްވަން ބަދަލު އަރުވާލެވެ. މިސާލު: ފަސްފަރާގެ،
ފަރާގައި.

މިދެއަސްކަރަކީ ، ވަރަށްގިނަވަރަކަށް އަޅާ ދާނަ، ވިސްނުމަށް ދުރުކަން
ލަދި ، ޖިހާދާއި ޝަހާދަތް ނަސީބުކުރުމަށް ދެއަސްކަރު. ޖިހާދީ: ގަތަލުމީހުން،
ދަޅަކުން މުޖާހިދު ، ވަރުގަދަ ހުރި ބަހާދުރުން ، މުޖުތަހިދު އެކި ފަދަ މީހުން. މިހެން
ބުނަނީ، ގަތުލުގެ މީހުން ، ދަޅަކުންގެ މުޖާހިދު ، ވަރުގަދަކަމަށް ހުރި ބަހާދުރުން ،
މުޖުތަހިދުގައި އެކި ފަދަ މީހުން ، މިހެން ބުނުމުގެ ބަޔަކު ގެއެވެ.

މިވަގުތު ބުނުއްވި ގޮތަށް އަދިއަސްކަރު ވެއްޖެނުނަސް މާނަ ދަނެވުނަމަ ހުރި
އެގެރެވެ. ވެއްޖެ ނުނަކުރުމެވެ. ހާއްސަކޮށް ، ޖަމާޢަތް މިނަގޮ ނިކަންމީހަކަށް ވުރެ
އެއަސްކަރުމީހަކު ވެހުރެނަމެ އެކުލެވޭ ތަރުތީބު ހުރިނަމަ ބެލެވެ. އެތުވުރެ ، މިހެން ދަނޑުވީ އިރު
ދެނި ބާރަކޮށްލެވެ. އެދުވުރެ ގެއްލުނުތަކާ ވިހުރަގައި ދެނިމް ބާރަކައިވަގެވެ. މި ދެ
ޖުމުލަތަކުން ފުރަތަމަ ޖުމުލައިގައި ވާގޮތް މާލިއްޔަތެވެ. އަދި، ވަދެނެ ސަލާމަތް
ވާގުޅި ، އަދަބުވިހިނަމާ އަހުލުގައި ، ދަނޑުނަވަމެވެ. ދިއްލުގެ ގެސްދުރުނުގެ ހަމަ
ޤާނޫނުގައި ، މިއަހަރުގެ ފެއްސާގެ ދަރަނިން ވަރުގަދަ ދުވަހުގައި، ހާއްސަކޮށް އަމީރު
ޖިހާދުވާ މަޖުލިސް މިއްދުރުނުގައެވެ. މިހެން ބަނުމަނު ވަރަދުން ނިޒާމް، ވަދެނެ ސަލާމަތް
ވާގު ، އަދަބުވިހިނަމާ އަހުލު ، ދަނޑުނަވަމެވެ. އިއްޔެ ގެސްދުރުން ހަމައެޤާނޫނު، މިއަހަރު
ފެއްސާ ދަރަނިން ވަރުގަދަ ދުވަހު ، ހާއްސަ އަމީރު ، ޖިހާދުވާ މަޖުލިސް މިއްދުރުނުގައެވެ.

މިދެއަސްކަރު ފަރާތުގެ ބައިވެރިން ހެއްދެވުނީ މިގޮތަށް ހުރުމަށެވެ. އެއީ:
ރަސްކަލުމުގެ ޢިއްޒަތް ، ދީނުގެ ހުރުމަތް ، މިވަގުތު ބަސްބަހައްޓާ. މިވަގުތު ބަސް
ބަހުގައި ރަސްކަލުމު ޢިއްޒަތް ، ދީނުގެ ހުރުމަތް މިހެން ޝަރީޢަތައް ނުހުރެވެ. މިއީ،
އެއްކަލަ ނުވަތަ ދަރައްސަ ، ނުވަތަ ދީނުގެ މައްސަލައާ ރައްދުވަމުން ނުހީ ، ހަމަ
އަހަރެ ސިފަތައް ހަރުން ، ނުވަތަ ހައިހަރު ރައްދުވާ ދަރަނިއް ގެތައިދުވުގައި މިހަރު
އަންނަނި ގޮތެވެ.

ފަޅުގެ ރިޔަފަތްގަނޑު، ކުސީފަތް

ފަޅުގެ ރިޔަފަތްގަނޑު

ދިރީ، ކަނޑުގެ ފަށަލައެއް ނޫނެވެ. ފަޅުގެ އުނދަގޫ ރިޔަފަތްގަނޑެވެ. ރިޔަފަތްގަނޑު، ދިގުމިނުގައި ކަނޑިއޮތް ވަރަށް ބޮޑު ބިންކޮޅު ނުވަތަ ހިލަގަނޑެކެވެ. ފަޅުގެ އެތެރޭގައި ރިޔަފަތްގަނޑު ދިމާކުރަނީ ހުއްޓެވެ. ނަމަވެސް ފަޅުގެ ރިޔަފަތްގަނޑު، ދިމާކުރަނީ ހިއްސާކުރެއެވެ.

ކުސީފަތް، ކުސީފަތާއި

ދިރި ހަރަކާތެއް ކުރާ ބާވަތެއް ނުވެއެވެ. ދިރޭކަނޑުގެ ވެރިޔާ، ކުސީފަތް ދިރެއެވެ. ދިރޭ އެއްގަނޑަކީ، ފަޅުތެރެއިން ބޮޑުވެލިން ގަނޑެއް ފަސްކަނޑަތަކުން ދިރެއެވެ. އަދި ގަނޑަކީ، ފަޅުތެރެއިން ބޮޑުވެލިން ގަނޑު ދުރުގައި ހިއްސާވެއެވެ.

ދިގުމަތީން ފެށިއެއް، ބޮޑެތި ގަނޑުގެ ކުސީފަތް ހުރިހާ ކަމަކުން އެއް އެކުލެވެއެވެ. އެއީ ފަސްކަނޑަތަކުގެ ކުސީފަތް، ދުވަހުގެ ކުސީފަތް ދިމާގެ ގަނޑެވެ. ކުސީފަތް ބަދަލުވެފައިވާ ކުސީފަތެވެ. ކުސީފަތަކީ ނުހުންނެވެ.

އަދިވެސް ހަނދާނުކުރަން ޖެހޭ އެއްކަމަކީ އެބައޮތެވެ. ދުވަހުގެ ބިޔަކަން (އިންޓަރވަލް) ކުސީފަތަށް ނުފެނެވެ. ކުސީފަތް ދިމާވެފައި

އަމިއްލަފުޅަށް ، އިސްލާމްދީނަށް ހުރި ހިތްވަރާއި ވިސްނުން މިބައިތުގައިވެއެވެ.

ބެތު

ބެތުގެ މާނައަކީ ، ހަތަރަކީ ، މިސާލަކަށް ، އެކިގޮތް މިއެވެ. މި މާނައިން ދެވެން ހުރިއިރު ،

- ލާއިލާހަ އިއްލަﷲ ކަލިމަތުއް ޝަހާދަތް ކިޔުމާއި ހަމަ ހަގީގަތުގައި.
- މުޙައްމަދު ރަސޫލުﷲ ގެ ނަބީކަމާއި ރަސޫލުކަމަށް ދެއްކުން އިޤުރާރުވުމެވެ.

ބެތުގެ ހަމައިން ބަޔާން ކުރައްވާ ކަލިމަތުގައި އަދި ބެތު އެކަށީގެންވާގައި ބާރުއަޅައިގެން ގަސްދުކޮށް ނުކުރެވޭ. ކުރަމަކަށް ބާވަތް ގަސްދުކުރެވޭނެ ، ޝަރީޢަތް މިގޮތުން ދެވިދާނެ ކަމަކަށް ޖެހިގެން ދޭނެވެ.

ހ. ލާއިލާހަ އިއްލަﷲ ކަލިމަތުއް ޝަހާދަތް ކިޔުމާއި ހަމަ ހަގީގަތުގައި ކިޔުމަށް ލާއިލާހަ އިއްލަﷲ ކަލިމަތުއް ޝަހާދަތް ކިޔުމާއި ހަމަ ހަގީގަތުގައި ....

ށ. ދެން ، މުޙައްމަދު ރަސޫލުﷲ ގެ ނަބީކަމާއި .... މިއިލާހު ގަސްދުކޮށް ގޮތުން ނުކުރެވޭ. އެހެން ބެތުތަކުގައި ، މުޙައްމަދު ރަސޫލުﷲ ގެ ނަބީކަމާއި ރަސޫލުކަމަށް ދެއްކުން ބަޔާންވެގެން މިހާރުގެ ހަމަ ހުރިއެވެ.

ގަސްދުގެ ގޮތުން ގައިދާ ހުރި އިބާރާތްތަކުގައި ބެތު ބެހެއްޓުމަށް ނުވެއެވެ. ލާއިލާހަ އިއްލަﷲ ކަލިމަތުއް ޝަހާދަތާއި ، މުޙައްމަދު ރަސޫލުﷲ ގެ ނަބީކަމާ ދެމެދު އެކަށީގެންވާ ގޮތަށް ، "ބެތު" މިހެން އެކަށީގެންވާ ގޮތެވެ.

ދިވެހިބަހުގައި ތަރްޖަމާއެކު ސަމުސާ ގެންނަނާ ބުނެއެއް ނޫނެއެވެ.
ބުނެއުޅުނީ ތަރްޖަމާ ސަމުސާތާ ގެންނަނާ ، މިހެންނެވެ. އެހެންކަމުން ހަތަރު
ވާހަކަދަކުން ދެއިބާރާތުގެ ބަހަރުގަނޑު އަދި އެއްބަސްކަން ތިރީގައި ބަޔާން
ކުރެވިފައެވެ.

- ހ. އިނގިރޭސި ސަބްޖެކްޓާއި އޮބްޖެކްޓާ ދެމެދު ކުރުވުން ހަރަކާތްތައް ގައި.
  ށ. އިނގިރޭސި ސަބްޖެކްޓާއި ކުރި ހަރަކާތްތައް ގައި.
- ހ. ޑާސިޓް އަކަށް ބުރުސްޕީޑުބާރަކާ ދެއްކުމުގެ ފާހަގަކުރުގައި.

އެކު އެކީ އެކުގައި އެކީގައި

މިއީ، އެއްމާނައެއް ދޭހަވާ ބަސްތަކެކެވެ. އެކަން ތިރީގައި މިވާ
މިސާލުތަކުން ދޭހަވެއެވެ.

1- ފަރުވާތެރިކަމާއެކު ހިނގާނެވެ.
ފަރުވާތެރިކަމާއެކީ ހިނގާނެވެ.
ފަރުވާތެރިކަމާއެކުގައި ހިނގާނެވެ.
ފަރުވާތެރިކަމާއެކީގައި ހިނގާނެވެ.

2. މިބޭސް ކިރާއެކު ބޮނެވެ.
މިބޭސް ކިރާއެކީ ބޮނެވެ.
މިބޭސް ކިރާއެކުގައި ބޮނެވެ.
މިބޭސް ކިރާއެކީގައި ބޮނެވެ.

3. މިހުންނަކީ އަންނަހާރާއެކު ދާންވެގެންނެވެ.
މިހުންނަކީ އަންނަހާރާ އެކީ ދާންވެގެންނެވެ.
މިހުންނަކީ އަންނަހާރާ އެކުގައި ދާންވެގެންނެވެ.
މިހުންނަކީ އަންނަހާރާ އެކީގައި ދާންވެގެންނެވެ.

މިމިސާލުތަކުގައި ދައްކުވައިދޭ ބަސްތަކަކީ މިބަސްތަކުގައި ބަހުރުވަތަކާއިގުޅޭ ދައްކުވައިދޭ. ދިރިއުޅުމަށް އަންނަހާރާއެކު ދާންވެގެންނަކަން ބަސްތަކަށް ނިސްބަތްވެ. ބަސްތަކަށް، އަންނަހާރާ ދާންވެގެންނެވެ. ނަމަވެސް އަންނަހާރާއެކީ ދާން ދާންވެގެންނެވެ. އަންނަހާރާއެކު ދާއިރު ވާހަކައިގައިވެސް ބޭނުންކުރެވޭ ބަސްތަކަށް ބަސް އެކީ އަންނަހާރާ ދާއިރު ވާހަކައިގައެވެ.

އެދުރި، އެކުރި

އާދަ ދާން އެދުރި - ގުދުރަން އެކުރި. މިދެބަސް ބަހުރުވައިގައި އެކުރި އާއި އެދުރި ބޭނުންކުރެވިފައި އެވަނީ، ތަފާތު މާނަތަކެއް ދެއްކުމަށް ނިސްބަތްވެ. މިހެން އެދީ "ދީ" ބޭނުންކުރެވިފައި ގެންދާ އަދިވެސް ނިސްބަތްވެ. އެދީ "ދީ" އަކަށް ނިސްބަތްވާނެ އަތުގެ ބަލާލަމާ. އެހެންނަމަވެސް ތަފާތުވާނީ، އާދަ ދާން އެދުރިއާ، ގުދުރަން އެކުރިއާ. މިއެވެ.

މަޤާމް އަދާކުރުން، ވަޒީފާ އަދާކުރުން

ވަޒީފާ — މުސާރައަށް ދޭގޮތަށް ކުރަން ކަނޑައެޅިފައިވާ މަސައްކަތެވެ.

ވަޒީފާ އަދާކުރުން — މުސާރައަށް ދޭގޮތަށް ކުރަން ކަނޑައެޅިފައިވާ މަސައްކަތެއް ކުރުން.

މަޤާމް — (1) ޙަޤް. (2) ދަރަޖަ. (3) ވަޒީފާ.

ވަޒީފާއަކީ، މުސާރައަށް ދޭގޮތަށް ކުރަން ކަނޑައެޅިފައިވާ [illegible] ވީމާ، [illegible] ވަޒީފާ އަދާ [illegible] މ. ގ. [illegible] ވަޒީފާ އަދާ [illegible]

މަޤާމަކީ، [illegible] ވަޒީފާ [illegible] މަޤާމް [illegible] ވީމާ، [illegible] އަދާކުރުން، [illegible] އަދާކުރުން، [illegible] ވީމާ، މަޤާމް އަދާކުރުން [illegible]

މަޤާމު [illegible] މަޤާމް [illegible] މަޤާމު [illegible]:

އެކަހަ ފުރަތަމަ ބަޔާންކުރާ ބުނުން ކަމަށް ބުނެވޭ ބަސްތަކާ ބަސްތައް ބުނެވޭ ބަސްތަކެވެ.
އެކަހަ ސިފަ ކިޔައިދޭ ބަސްތަކަށް 40 އަކުރު ބަޔާން ކުރެވެއެވެ.

ޖުމްލަތުގެ ބައި

ބުނުން

މިބަސް ބޭނުންކުރެވިފައި މިވަނީ ކުރުކޮށްކަމެވެ. ޢާއިލީ، ބޭއިލީ މިފަދަ ބަސްތަކެއް ގަސްތަކަށް ވާގޮތުން. ޖުމްލަތުގައި އެކެއް، ދޭއް، ބުނުން މިހެންނެވެ.

ސަބް

މިއީ ޖުމްލަތެއްގެ ބައެއް، ކަމަކުގެ ނަންތަކެވެ. ޝަރުޢީ ގޮތެވެ. ނަމަކަށް ޖުމްލަތަކީ، ސަބް މިހެންނެވެ.

މިބަސްތައް ބައެއް މިސާލަކީ: ފައި، ސައި، ހައި މިއެވެ. މިބަސް އެކަމުކަމަކު ބައެއްގޮތުން ދެކުނުގެ ޖުމްލަތަކީ ސަބަބު ނަގާ ސަބަބު މިހެންނެވެ. ސަބް، މިހެން ޖުމްލަގައި ނަންތައް ނެތެވެ.

އާބަސް އުފެއްދުމާއި، މުރިބަސްތައް ހިފެއްޓުން

ދިވެހި ދިރިއުޅުމުގެ ތަރައްގީގައި ހިމެނިފައިވާ ކަންތައްތަކާއި އަލުން އުފެދުނު ކަންތައްތަކަށް ނަންދިނުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރެވޭ ނުވަތަ ބަސް އުފައްދައިގެން ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތްތައް ތިރީގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވެއެވެ.

ހ· އިނގިރޭސި ބަސް، އަރަބި ބަސް ފަދަ ބޭރު ބަސްތަކުގެ ބަސް ބޭނުން ކުރުމެވެ.
މިސާލަކަށް: ބަޖެޓު، ޓީވީ، ކޮމިޓީ ، މުސައްހަފު، އިޖުތިމާޢު، ސަރުކާރު.

ށ· ދިވެހިބަހުގެ ހަރުއިވުން ނުވަތަ ދިވެހިބަހުގެ އުފައްދައިގެން ބޭނުން ކުރުމެވެ. މިސާލަކަށް: ފޯނު = ވިޔަފާރި ، ޕޯސްޓު = ދުވާރު.

ނ· ދިވެހިބަހުގެ ނަންތައް ދޫކޮށް ބޭރުބަސްތަކުގެ ނަންތައް އެކަށައަޅައިގެން ބޭނުން ކުރުމެވެ.

މިސާލަކަށް: އެއްޗެހި ބަޔާންކުރާ ތަކެތި ހިމެނޭ ގޮތުން ބޭނުންކުރަނީ ދިވެހިބަސް ބަހަށް ގެނެވޭ ބަދަލުތަކެވެ. ނުވަތަ ގެނެސްދެއެވެ. އެގޮތުން ސަޤާފީ ބަދަލުތަކެއް ނިކުމެ. އެއްގޮތަކަށް ބަޔާންކުރާ ބަދަލުތަކާ ބިނާވާގޮތް ބަދަލުވަނީ ބަހުރުވައިން ގޮތެވެ. އެހެންނަމަވެސް ސަޤާފީ ބަދަލުތަކެއް ނިކުމެ. ހަމައެއާއެކު، މާތްވީ އަދި ކާބޯތަކުގެ،

[illegible]
[illegible]

[illegible]

އިނގިރޭސި ބަސް	ދިވެހި ބަސް
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

[illegible]
[illegible]

"[illegible] 3 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]"

ޑިވެހިބަސް ޑިވެހިކުރުން

ޑިވެހިބަހުން ލިޔުއްވުމުގައި މިހާރަކަށް އައިސް އިނގިރޭސި ބަހުގައި
ބަހައްކަހަލަ އިބާރާތްތަކަށް ބޭނުންކުރާ އިބާރާތްތައް ބޭނުންކުރަމުން އަންނަކަން ފެނެއެވެ.
ނަމޫނާއަށް އެއީ ޑިވެހިބަހުގެ ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް ބަދަލު ކުރެވިދާނެއެވެ.
މިސާލަކަށް: "ޕްރޮގްރާމުގައި ބައިވެރިވާ ކުދިންނަށް ފުރުޞަތު އަދި
ގަޑި ބަލައިނުލެވުނީއެވެ."

މިޖުމްލައިގައި ރޯދަ ބަސްތަކެއް ގުޅިފައި ހުރިގޮތާއި އަބަސްތަކާގުޅޭ
ވާހަކަ ފާހަގަކޮށް ދެވޭ. މިއީ ޑިވެހިގޮތެއް ނޫނެވެ. ޑިވެހިބަހުން ލިޔުއްވާ ގޮތަކީ ނަމަ
މިޖުމްލަ ލިޔަންވާނީ:
"ބައިވެރިވާ ކުދިންނަށް ފުރުޞަތު ދޭގަޑި (ނުވަތަ ފުރުޞަތު ދޭގަޑި) ޕްރޮގްރާމް
ގައި ބަލައިނުލެވުނީއެވެ." މިހެންނެވެ.

އަދި އެހެން މިސާލަކެވެ.
"މި ދަރުސްތަކުގައި އަމަލީގޮތުން، ހުނަރު ދަސްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު، ދެވިފައިވޭ
އަދި ފާހަގަކުރެވޭ ބަދަލުތަކެއް ވެސް ގެނެސްފައިވެއެވެ."

މި މިސާލުގައި ޑިވެހިބަހުގެ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވާ ގޮތެއް، ހަމައެކަނި
އެންމެހާ އަކުރުގެ ބޭނުމަށް "އަދި" އިބާރާތްކުރުމުގައި ބޭނުން ކުރެވިފައި ނުވެއެވެ.
އެގޮތް އިބާރާތް ބަލާއިރު ދަރުމަވަންތަ ބަހެއްކަމަށް ވީއިރު އަދަބީ ބަސްތަކާ ގުޅުވާލުން ބޭނުން

ކުރަންޖެހޭ "ގަދު" ބޭނުންކުރުމުގައި ނުލަނބުވެސް ވެއެވެ. ދިވެހިބަހުގެ ހަމަ-
ގަވާއިދާ ޚިލާފުން މިޖުމުލަ އުފެދިފައިވާތީ؛

" އަމަރީކާއާއި މިދަރުމަރުފުގައި މަޤާމުގަދަ އުތުރުބިލާތުން ހަރުހަރާއި
ދެކުނުބިރުގެ ހަރުހަރާއި ގާތުއަތޮޅުގެ ހަރުހަރުން ވަޑައިގެންނެވީއެވެ. "މިސާލު.

އަދިވެސް އިތުރު ދެވިން މިސާލެއް ތިރީގައި މިވަނީއެވެ. ހަރުދަނާކޮށް
ބެލުމުގެ ގައި އޮވެއެވެ.

ހ- ހޯދުމަށްދިޔުން އަށްނަންނުވާނީ ގަނޑުކަނޑާ ފަތާ އަދި ފަތި ގަނޑު
ހިފައިގެންނެވެ. (ހޯދުމަށްދިޔުން އަށްނަންނުވާނީ ގަނޑުކަނޑާ ފަތާއި
ފަތިގަނޑާ ހިފައިގެންނެވެ.)

ށ. އުތުރުއަރުކަޅި ހަނޑުވާ ހަކުރާ ފުށާ އަދި ސައިފަތާވެ.
(އުތުރުއަރުކަޅި ހަނޑުވާއި ހަކުރާއި ފުށާއި ސައިފަތާވެ.)

ނ- ފަރިމަރާ ބޮޑުގޮސް ސަމަބަތުން ބިންގަނޑާއި ފުށް އަދި ޖަހެމުގެއްސަނުރު
ވެއެވެ. (ފަރިމަރާބޮޑުގޮސް ސަމަބަތުން ބިންގަނޑާއި ފުށާއި ޖަހެމު
ގެއްސަނުރު ވެއެވެ.)

ބައެއްބަސް ބޭނުންކުރާ ވުރު

١ - "މިއީން ކޮންމެ އެއްޗެއްގެ ބާރުކަމެއް، ނުލަފާބިސް ބޮޑެއްގައެވެ."

މިޖުމުލައިގައި ބޮޑެއްގައި، ބޭނުންކޮށްފައި އެވަނީ، ހަރުދަނާކޮށް

ނުދާނެވެ. ރަނގަޅު ގޮތަކީ،

"މިއިން ކޮންމެ އެއްޗެއް އޮންނަނީ، ނުލިބުމުގެ ބޭނުމަށް ބަދަލުވެ" މިހެން އޮތުމެވެ.

2. "އުފަލާއި ވަޒަންކުރެވޭ ވިހިގެންވާ ހިނދުމާއި، އަދިވެސް އޭނާ ނިސްބަތްވާ ވަނަތަނުން، ބޮޑު 20 ސަތޭކަ ރާއްޖެތަކުން ހިނދުން."

މިޖުމްލަތަކުގައި ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ދިވެހިބަހުން ރަނގަޅެއް ނުދާނެވެ.

ހ. އެއްގޮތް އެއްކޮށްކަން ނިސްބަތްކޮށްގެން، މިއިބާރާތުގައިވާ ހިނދުން ބޭނުންކުރާނަމަ، ރަނގަޅުގޮތަކީ، އުފަލާއި ވަޒަންކުރެވޭ ވިހިގެންވާ އޮތުމާއި، އަދިވެސް އޭނާ ނިސްބަތްވާ ވަނަތަނުން ބޮޑު 20 ސަތޭކަ ރާއްޖެތަކުން އޮތުން، މިއެވެ.

ށ. އެވަރު އެއްކޮށްކަން ނިސްބަތްކޮށްގެން މިއިބާރާތުގައިވާ ހިނދުން ބޭނުންކުރާނަމަ، ރަނގަޅުގޮތަކީ، އުފަލާއި ވަޒަންކުރެވޭ ވިހިގެންވާ ހުރުމާއި، އަދިވެސް އޭނާ ނިސްބަތްވާ ވަނަތަނުން ބޮޑު 20 ސަތޭކަ ރާއްޖެތަކުން ހުރުން. މިއެވެ. އެއްވެސް ބާވަތެއްގައި މިތަނުން ހުރިހާ ހިނދުން މިބަޔަށް ބޭނުމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

3. "އަންނަ ފުރަތަމަ ދަތި އެބައިނުވެ."

މިޖުމްލައިގައި މިވާ "ގެ" ބޭނުންކުރެވިފައިމިވަނީ ރަނގަޅަކަށް

ނުކުރެވޭ. އެ ޖުމުލަ ރަނގަޅުވާނީ، އެ "ގެ" ކަނޑާލާފައެވެ. "އަހަރެ ފޮތްކިޔުމަށް
އުޅެއްޖެއެވެ." މިހެން ބުނީމައެވެ.

ދިވެހިބަހުގައި ބޭނުންގޮތުގައި، އަނިޔާގޮތުގައި، ގޮނޑުދޮށުގައި، ފުރަތަމަ
ގައި، ސުލޫކުގެ ގޮތުގައި، މިގޮތަށް "ގެ" ލައިގެން ކިޔައެއް ނުކުރެވޭ. ވީމާ،
ރަނގަޅު ގޮތަކީ އެއްގޮތަކާއި "ގެ" ކަނޑާލައި ބޭނުމުގައި، އަނިޔާގައި، ގޮނޑުގައި،
ސުލޫކުގައި، މިގޮތަށް ކިޔުމެވެ.

4 - އެމަނިކުފާނު ވަޑައިގެންނެވީ ސްކޫލަށް ގޮސްގެން.

މިޖުމުލަގައި މިވާ ގޮތަށް ވަޑައިގެންނެވީ ބޭފުޅުންނަށް ކުރެވޭ ބަސް. ވާހަކަ ގޮތުން
ނުކުރެވޭ. ސަލާމަތީ، ބޮޑެތި ބޭފުޅުންނާ ކުޑަ ކުދިންނާ މެދު ބޭނުންކުރާ
އުސޫލާ، ވަޑައިގެންނެވުން މިހެން ނުބުނެވޭ. އެންމެ ރަނގަޅީ ބޮޑެތިބޭފުޅުން
މެދު ބޭފުޅުންނާ، ވަޑައިގެން ފުރައްވައި މިހެން ބުނުމެވެ.

ގ - މިފްރޭޒުގައި މަރުވެގެން ދިޔައީމުން މަރުވިއެވެ.

މިޖުމުލަގައި މަރުވެގެންނޭ ބުނެވޭބަސް ލިޔަން ރަނގަޅީ އެންމެ
މަރުވެގެންވެސް މިގޮތަށެވެ. އެއީ މަރުވިއަރުވާ އަޑޭން ޝަރުވާކަން އެކަމަކު
ގޮތަކަށް މިޖުމުލަ ލިޔުމުގެ މައްޗަކުން ސަމާލުކަން ދޭން ޖެހެއެވެ.

މިސާލަކަށް: މިފްރޭޒުގައި މަރުވެ މިހެނދެ އަރައި އެންމެ މަރުވެގެން
ވެސް ދިޔައީ ވަރަށް ގިނަ ކަމަށެވެ. ނަމަވެސް، މިފްރޭޒުގައި އެންމެ މަރު

ވެގެންވެސް ދިހަހާހުން މަރުވެދާނެކަމަށް ތަރުކާނުލައްވާ. ނުލަބަ، ހިފެހެއްޓީ ވަގި އެންމެމަދުވެގެންވެސް ދިހަހާހުން މަރުވާނެކަމަށް ބުނެއެވެ.

މިޒާނު މިސާލުގައިވެސް ވަކިން މުޅިން ތަފާސްކުރު ބޭނުން ބުނުން ވަކިކަމެވެ. އަދި އެހެން ރަނގަޅުކޮށް ނުހެދިކަހަލަ މިޖުމުލަތަކުން އަނގައެވެ.

6 - "ފުރިހަމައަސާސީތަކެއް ހޯދައިދެވި ބަޔަކުޖެހިގެން ނުވާނެއެވެ."

މިޖުމުލައިގައި ފުއްސާބަޔަކުތަކެއް ބޭނުންކުރެވިފައި އޮތް "ޖައްސާ ތަކެއް" މިއީ ރަނގަޅުބަސް ނޫނެވެ. މިއީ، ވަކިން ދޭހަވޭ، ހުރިހާ ބާޒާރު ވަކި ތަކެއްތަކާ ތަފާސް ބޭނުންކުރެވިދާ ބަހެކެވެ. ފުރިހަމަޖުމުލައަކީ އިދިކޮޅުގަނޑެވެ. ތިރީ، އެޖުމުލަ އެންގެނެވިދާނެ:

"ފުއްސަތަކެއް އިދިކޮޅުވާ ތަކެއް ހޯދައިދެވި ބަޔަކުޖެހިގެން ނުވާނެއެވެ."

7 - "އަހަރެން ހަމަޖެހުނީ، މިދުވަހުގެ ދުވެދުވަހި ހެދުމުން އެއްބަސް-ވުމެއްގައެވެ."

އެއްބަސްވުން އެއީ "ހެދުމެވެ" އެއްޗެއް ނޫނެވެ. "ވަ" އައްޗެއްލާލެވެ. ހެދުމެއް، އެހެނިހެން ބާވަތް ވުޅާރުއެވެ. އަހަރެންނަށް މިޖުމުލައިގެ ރަނގަޅު ގޮތަކީ:

"އަހަރެން ހަމަޖެހުނީ، ދުވަހުގެ ދުވެދުވަހި ވަރަށް އެއްބަސްވުމެއްގައެވެ"

ގޮޅިންނެވެ.” މިއެވެ.

ކުށް އިބާރާތާއި އޭގެ ރަނގަޅު

✗ “އެޤައުމުތަކަށް ވެސް މިކަމުގެ ދަރުމައަށް ޝުކުރުދަންނަވަމެވެ.”

ޝުކުރުދަންނަވަނީ ކޮންމެވެސް އެއްޗަކަށެވެ. ނުވަތަ ކަމަކަށެވެ. އެހެން ކަމުން މި އިބާރާތުގައި މިވާ ގޮތުން އެޤައުމުތަކަށް ޝުކުރުދަންނަވާކަށް ނުވާނެއެވެ. މިގޮތަށް ރަނގަޅުކުރުމަށްޓަކައި އިބާރާތް ބަދަލުކުރަންވާނީ:

✓ އެ ޤައުމުތަކަށް ވެސް މިކަމުގެ ދަރުމައާ ޝުކުރުދަންނަވާން ބޭނުމެވެ.

މިގޮތުންނެވެ. ނުވަތަ “މިކަމުގެ ދަރުމައަށް ވެސް، އެޤައުމުތަކަށް ޝުކުރުދަންނަވަމެވެ.

މިގޮތުންނެވެ.

✗ “ވިޔަފާރިކުރުމުގައި އެފަދަ ޖަލްސާއެއް ބޭއްވުން ބޭނުންތެރިކަމެއް ކަމުގައި އެވެ.”

މިއީ، ބޭނުމަކަށް އަންނަ ޖުމްލައެއް ނޫނެވެ. މިބަހުގެ ޖުމްލައިގައި “ވިޔަފާރިކުރުމުގައި” ބޭނުންކުރެވިފައިވަނީ ގޮތުގައި ، ނުވަތަ ކުރުމުގައި ކަމުގައި ބޭނުންކުރެވިފައިވާތީއެވެ. މިހާ، އެއްގޮތަށް ރަނގަޅުކުރެވޭނީ:

✔ ވިޔަފާރިވެރިކަމުގައި އެފްރިކާގެ ޤައުމުތަކުން ބައިވެރިވީ ބޭނުންތެރިކަމުގެ ކުރިއަށެވެ.

އެއާ ހިލާފަށް "ވިޔަފާރިވެރި" ބަސް ބޭނުންކުރެވޭނީ މިފަދަ ގޮތަކަށް ލިޔުމުގައި

ދެން އަންނަނީ:

ވިޔަފާރިވެރި، އެފްރިކާގެ ޤައުމުތަކުން ބައިވެރިވީ ބޭނުންތެރިކަމުގެ ކުރިއަށެވެ.

✘ "އިތުރުގައި މިފަދަ އަދި އެނގޭބާވަތް މައުލޫމާތު ، ސަބަބުތަކަކީ ހަމަގައި ލިބިގެންދާ މުހިއްމު ނުކުތާތަކެއް މައުލޫމާތެވެ."

މިފަދަ މިސާލު ، ލިޔުމަށް އެއްވެސް ތަރުތީބެއް ގެނެސްދޭން ނޫނެވެ. އަސްލުގައި މިފަދަ ލިޔުމުގެ ފުރިހަމަ މާނަ ދޭހަކޮށްދޭން ބަދަލުކުރެވެން ބޭނުންވެއެވެ. އެއީ "ސަބަބުތަކަކީ ހަމަގައި ލިބިގެންދާ މުހިއްމު ނުކުތާތައް" މިއިބާރާތް ގެނައުމަށް މާނަ ދޭހަކުރެވެނީ. އަސްލުގައި މިފަދަ ލިޔުމުގެ ބަދަލުގައި ލިޔުން:

✔ އިތުރުގައި މިފަދަ އަދި އެނގޭބާވަތް މައުލޫމާތު، ހަމަގައި ލިބިގެންދާ މުހިއްމު ސަބަބުތަކަކީ ނުކުތާތައް މައުލޫމާތެވެ.

✘ "އިތުރުން ތަރައްޤީއާ ހިންގުމުގެ ކަމާބެހޭ ކަމެވެ."

މިސާލުގައި ބަދަލުގައި ނުވެއެވެ. ތަރައްޤީއާ ހިންގުމުގެ ކަމާ ބެހޭ

ޖުމުލައެއް ނިމުނީއެވެ. ދެން ބޭނުންކުރެވުނު އެއްޗިހި "ދާ" މިގޮތަށް ގުޅުވައިލުމުން
ބަސްބަހަށް. މިސާލަކަށް: ހިނގައްޖެ، ވެއްޖެއްޖެ. މިއޮތް. މިވަރު ބަސްބަސް
ހިނގައިދާނެ، ވެއްޖެދާނެ މިއިން ގޮތަކަށް ކިޔައިދެނެއެވެ. މިފަދައިން ދުވަހުގެ
އާދަކަށް ބަދަލުވުން ތިއްބެވި ތިޔަބާރުމަތީ ހިނގައިދާ "ދާ" މިގޮތަށް، ކަމުގެ ނިމުމުން
އެއް ބަސްކަމެވެ. އެހެންކަމުން މިއިބާރާތުގެ ބަހަކީ ގޮތެއް:

✓ އިތުރަށް ތުރާކުރާތީއެވެ ހިނގާފައި ކަމަށްޓަކައެވެ.

✗ "އެދި ވާހަކަދެކޮ ނުވިޔަ ޖަމާކުރެވުނު ދެކޮޅަށް ލިބުމުން ވަކިކޮށްލުމަށް ގެނެސް
އަތުވެ ދިވެހިއާދަ ކަމުގެ ބޭނުންކުރަނީ ގެންނަގޮތަށް ވަކިކޮށްލުމަށް ދެކޮޅަށް"

މިޖުމުލައިގެ ބަހުރު ނުވަތަ އެއްބަސް ބަހަގެއް ނުކުރެވޭ. މިޖުމުލައި
ގައި ހިމެނޭ އެއް ނަމްބަރުގެ ކަމަށް އަތުވެ ބޭނުންކުރުމަށް ވަކިވާނީ، މިބަސް
އެހެން ލިބެންދެވޭ. އެހެންކަމުން މިޖުމުލައިގެ ބަހަކީ ގޮތެއް:

✓ އެދި، އާއްމު ބަހަށް ދިވެހިންގެ ބޭނުންކުރަނީ ގެންނަގޮތަށް، ނަމަވެސް
ދިވެހިންގެ ވަކިކޮށްލައިގެ ވާހަކަދެކޮ ނުވިޔަ ޖަމާކުރެވުނު ދެކޮޅަށް ގެނެސް
އަތުވެ ލިބިއްޖެއެވެ.

✗ "އެހެންނަމަވެސް ވަކި ނިޔާކަތަށް ގެނެވޭ."

މިއީ ބަހުގެ އިބާރާތް ނުނެވޭ. މިއިބާރާތް ބަހުގެ ކުރުކޮށްލަ

މިސާލަކީ:

✓ އެކަންތައްތަކެއް ދިރާސާކުރެވޭނެ ގޮތްތަކެއް.

✗ "މަތީގައިވާ ބަޔާން ގަނޑުވަރުބަދަލުކުރާ ތަރުތީބުގައި އެކުލެވިގެންވާ ތަފާސްހިސާބު ތައްޔާރުކުރެވޭނެ ގޮތް ބަޔާންކޮށްފައި ވެއެވެ."

މިބާބުގައި ދެއްކިފައި، މަތީގައިވާ ބަޔާންތަކުގައި އެކު ތަފާސް ހިސާބު ފަހަރެއް. ނަމަވެސް މިބާބުގެ މުރާދަކީ، އެކުލެވިގެންވާ ތަފާސް ހިސާބު ތައްޔާރުކުރާނެ ގޮތް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތެވެ. އެހެންނަމަވެސް މިޖުމުލަ ރަނގަޅުވާނީ:

✓ އެކުލެވިގެންވާ ތަފާސްހިސާބު ތައްޔާރުކުރެވޭނެ ގޮތް މަތީގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވެއެވެ.

✗ "މިމަސައްކަތް އާބާދީ ކުރެވިދާނެ."

މިމަސައްކަތް އާބާދީއެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ. މިމަސައްކަތް ބިނާކުރެވިދާނެ. އާބާދީ ކުރެވޭނީ ރަށެއްގައެވެ. މިހާ، ޖުމުލަ ރަނގަޅުވާނީ:

✓ މިމަސައްކަތް ބިނާކުރެވިދާނެ.

X “މީގެ އެއް ހަފްތާ ކުރިން އަނގަވާލީ އައީހެވެ.”

މިޖެހުމާއިގައި މިވާ އައީހެވެ، މިއީ މިފަދަ ގޮންޖެހުމެއް ކިޔައިދޭ ގޮތެއް ނޫނެވެ. އޭނާ ގާތުގައި ކުރިން ބުނީމަ އައީހެވެ. މިހެން ބުނުމަކީ ނުބައެވެ.

✓ މިޖެހުމަކީ ހަރަކާތް ކުރުމުގެ ނުރައްކާ ގެނެސްދޭ: މީގެ އެއް ހަފްތާ ކުރިން އޭނާ އަންގައިދެއެވެ. ނަމަވެސް މީގެ އެއް ހަފްތާ ކުރިން އަނގަވާލީ އައިސްފައެވެ.

X “3 ދުވަސް ހަފްތާގައި ހަރުކަތްތެރިވުން 30 މިނިޓު ހަރަކާތްކުރުން ފުދޭ.”

ދުވާލަކުގައި ހަރަކާތްކޮށް 3 ދުވަސް ހަފްތާއަކު މިނިޓު ކުރުން ފުދޭ. ހާލަތު އެނގޭ، ނިޔަލަށް މިނިޓު ހަމަ ފުދެއެވެ. ހަރަކާތް ކުރުމަށް ވަގުތު މިނިޓު ފުދެއެވެ. އެކަމުގެ ހަރަކާތް މިނިޓު ފުދެއެވެ. ދިރި، އެކި މިޖެހުމާގެ ހަރަކާތް ގޮތެއް:

✓ ދުވަހުގެ ބޮޑު ބައިގައި އެކަމަށް ހަރަކާތް ކުރުމަށް 30 މިނިޓު ހަރަކާތް ކުރުމުގެ ބޭނުން ހާސިލުވެއެވެ. ނަމަވެސް ދުވަހުގެ ބޮޑު ބައިގައި އެކަމަށް ހަރަކާތް ކުރުމަށް 30 މިނިޓު ހަރަކާތް ކުރުން ބޭނުންވެއެވެ.

X “ވަކި ގަޑިއިރު އެއްގަޑިއިރު ފަހުން، ޖިސްމާނީ ގޮތުން ހަރަކާތްތެރިވާ ކުދިންނާއި ބޮޑެތި މީހުންނަށް ޖިސްމާނީ ގޮތުން ހަރަކާތްތެރިވުމަށް ވަގުތު ފަދައިން ދިރިއުޅުމުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ހަމަޖެހިފައިވާނެއެވެ.”

މިޖުމުލަތުގައި ވަކި ގޮތަކާއިދާ ބަޔާންކޮށް މިބަސް ބޭނުންކުރެވިފައިވާތީ ރަނގަޅަކަށް ނުހެދޭ. ރަނގަޅުވާނީ، ވަކި ގޮތަކާއިދާ ބަޔާންކޮށްދެއްވީ މިހެން އެކުލެވޭ. އަދި ޖުމުލަތުގެ އޮނިގަނޑުވެސް މުޅިން ރަނގަޅަކަށް ނުހެދޭ. އެއީ، "ތަރުތީބު ބަދަލުކުރަން ބޭނުންވާ ސިފަ ދަންނަވަން" މިހެން އެކުލެވޭ ލަފްޒު އެވެ. ތިރީގައި، އެ ޖުމުލަތުގެ ރަނގަޅު ގޮތެވެ:

✓ ވަކި ގޮތަކާއިދާ ބަޔާންކޮށް ދެއްވީ ދެމުމުގައި ތަރުތީބު ބަދަލުކުރަން ބޭނުންވާ ސިފަ ތަރުތީބުގައި އެ ގޮތަކާއިދާ ހިފާފައި ތަރުތީބު ބަދަލުކުރުމަށް ޖެހޭނެ ފަހަރެއްގައި އޭގެ ގޮތަކާއިދާ ވިދާޅުވާ އަދުލުވެރިކަމާ ހަމަޖެހިގެން ކަމަށެވެ.

✗ "އަދިވެސް އެމަސް ދިރާސާކޮށް ނުވެއެވެ."

މި މިސާލުގައި "ދިރާސާކޮށް" މިބަސް މިގޮތަށް ބޭނުންކުރުމަކީ ރަނގަޅަކަށް ނުހެދޭ. މިމަސްއަލާ ދިރާސާކުރެވިފައެއް ނުވެއެވެ. ތިރީގައި، އެ ޖުމުލަތުގެ ރަނގަޅު ގޮތެވެ:

✓ އަދިވެސް އެމަސް ދިރާސާކުރެވިފައެއް ނުވެއެވެ.

✗ "އެކަމަކު ހިތާމަހުރިގޮތުން ތަރުތީބުވެއްޖެ ނުވިއްޔެވެ."

ހިތާމަހުރިގޮތުން މިބަސް ބޭނުންކުރެވިފައި ނުވެއެވެ. މިހެން ބުނުމުގެ

ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރޭ "ބޮޑިގާޑަށްވުން" މިހެންނެވެ. މިފާ އެ ރިޕޯޓް
މިއަދުވާނީ:

✓ އެމަރުން ބޮޑިގާޑަށްވުން ތަނަވަސްކޮށްދެއްވުން ނުކުރިބަހެވެ.

✗ "އާދަމަ މީހުން ތިބޭނީ، އަބަދުވެސް މިފަދަ ކަމެއްގައި ބޮޑުބިރުއެވެ."

ކަމެއްގައި ބޮޑުބިރުވެތިކަން މިހެން ކިޔަނީ އެއްނޫނެވެ. ބޭނުމަކީ
ގޮތަކީ، ކަމަކާ ބޮޑުބިރުވެތިކަން، މިއެވެ. އެހެންކަމުން އެޤުދުރަތް ރަނގަޅު
ވާނީ، ތިލަފަގައި މިފާ ގޮތަކަށް ލިޔުމުންނެވެ.

✓ އާދަމަ މީހުން ތިބޭނީ އަބަދުވެސް މިފަދަކަންކަމާ ބޮޑުބިރުއެވެ.

✗ "ދިރިއުޅޭ ގޮތަކަށްވަނީ ދިރުން ދުވަހެވެ."

މިއީ ރަނގަޅު ރިޕޯޓްތެއް ނުކުރެވެ. ދިރިއުޅޭ ގޮތަކަށް ދިރުމަކީ ދުވަހެއް
ނޫނެވެ. ގޮތަކަށް ދިރުން ދުވަހެވެ.

✓ މިފާ ސިފަކުރުމުގެ ޖުމުލަތަކުން ރަނގަޅުވާނީ "ދިރިއުޅޭ ގޮތަކަށް މި
ދުވަހު އެވެ." މިއެވެ.

✗ "މިބަލި ފެތުރެނީ، ނަޖިސް ބޭނުންކުރާ ފަދަ އުސޫލުތަކުންނެވެ."

މިޖުމްލަ ތަރުތީބު ކުރެވިފައި ބަސްތަކުގެ މާނައަށް ، އެހެރަވެއެވެ. ނަޖިސް ބޭނުންކުރާ ފަދަ އުސޫލުތަކުން ނޫނެވެ. ބޭނުންކުރާ ފަދަ ނަޖިހާ އުސޫ-ލުތަކުންނެވެ. މިހާ، ބަރަބަރުގަވާއިދު:

✓ މިބަލި ފެތުރެނީ، ބޭނުންކުރާ ފަދަ، ނަޖިހާ އުސޫލުތަކުންނެވެ.

✗ ވަގުތުގެ ގަޑީގައި، އެތަށް ދަރިވަރުން ފުރިހަމަ ތަމްރީނު ދޭން ފަށައިފިއެވެ. މިސާލު: އިސްލާމް ދީނުގައި ހަރާމްކޮށްފައިވާ ތަފާތު ފަދަ ތަރުތީބު ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ދަރިވަރުން ބައްލަވާ ކަމަކަށެވެ. މިސާލަކަށް:

1. "އަހަރެން! މިހިރަ ޙަރާމްވީ އިސްލާމްގެ އިރު ފުރިހަމަ ތަމްރީނު ދޭން ފަށައިފި"

2. ދަރިވަރު ފުރިހަމަ ތަމްރީނު ދޭން ފަށައިފި، ފަރުވާ ދޭން ފަށައިފިއެވެ. މިހެން.

ދަރިވަރު ހިނގައިދާ ފުރިހަމަ ވަގުތު ބޭނުންކުރަން ތަމްރީނު ދެވުނުގައި

ބޭނުންތަކުން ވިސްނައިލީ، އެގޮތަށް ދަރިވަރު އެތަށް ދަރިވަރުން ފުރިހަމަ ތަމްރީނު ދޭން

ކުރެއްވި ނޫނެވެ. ފުރިހަމަ ހިނގާ ކުރުމަށެވެ.

✗ "ފެންވަރު އުފެއްދުމަށް ހީވާ ބަދަލު ބަލާނެ ހިނގައިދިޔައީ."

މިބަޔާނުގައި ފެންވަރު، އުފެއްދުމަށް މުދަލުގެ އަގުތަކުން އިތުރު ބަދަލުތަކެއް، ދަރިވަރުން ވަސީލަތް ފަރާތުން ވިދާ އަހަރު ބަލާނެ. ނަފާގެ އުފެއްދުމަށް ފެންވަރު ހިމެނޭ މިމަސައްކަތް ބަލާ

ކޮންޓެކްސްޓުން އަޅުއަޅާލަންވެސް ސިޔާދަންވެސް ފަސޭހައެވެ. މިހެންނަމަވެސް
މިއިބާރާތް މިދިގުމަށް ކަނޑައެޅިގެން ކިޔުމަކަށް ނުވެއެވެ.

✔ ހ. އުމުރާއި ފެންވަރާ ގުޅިގެން ތަފާތު ކުދިންނަށް ސިއްރުވައިދިނުމަށް ބޭނުން.
ށ. ފެންވަރާއި އުމުރާ ގުޅިގެން ތަފާތު ކުދިންނަށް ސިއްރުވައިދިނުމަށް ބޭނުން.

✘ އަހްމަދަކު މުދާ ނުހޯދޭނެއެވެ.
✘ އެކަމާ އާދާ ނުބައިނުއެވެ.

މިދެޖުމުލައިގައިވެސް މުޅިއަކު ނަމެއް، ނަމޫނާވެއެވެ. ނަމެއް، ނަމޫ
ފެނުން ދާއިރު ޙާލަތުގެމައްޗައި އާދަ ކުރިމަތީ އަންނަ ބަހަކުން ޙާލަތު ފާހަގަ
ބަދަލު އާދެއެވެ. މިސާލަކަށް: މުޅިއަކު، އެކަމަކާ، އާއްޔާއި. މިހެންނެވެ.

ވީމާ، އެދެޖުމުލަ ރަނގަޅުވާނީ، މިގޮތަށް ބާރުނުކުރެވިގެންނެވެ.

✔ އަހްމަދަކަށް <u>މުޅިއަކު</u> ނުހޯދޭނެއެވެ.
✔ <u>އެކަމަކާ</u> އާ<u>އްޔާއި</u> ނުބައިނުއެވެ.

އަދިވެސް ދިވެހިބަސްމިސާލުން ތިރީގައި ދީފައިވާނެވެ.
ކުޑަވެސް <u>އެކުއްޖާ</u> ނޫނެވެ.
އެހަރުކާ <u>ވަރުކަށް</u> ނުވެވޭނެއެވެ.
އެކަމަކާ މުޅި <u>އަޅާލުމެއް</u> ނޫނެވެ.

✗ މިއުފެދީ، މާޒީއަށް ހަދަންވެގެންނެވެ.

މާޒީއަށް ހަދަން މިދީ އާދަވެގެން ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތަށް ނޫނެވެ.
ސިފަތައް އުފެދި، މާޒީ ޖަހާނެވެ. އިނގިރޭސިބަހުގައި ދަރަޖަ ފަދައިން ބަދަލުވާނަމަ، ހަދާނެވެ.
މިސާލު، މިޒީ މުހަމައިގެ ބަހަނޑު ގޮތަކީ:

✓ މިއުފެދީ މާޒީއަށް ޖަހަންވެގެންނެވެ.

ޕޯޗުގީޒިބަހުން އަރަބީބަހަށް ބަދަލުވެގެން އާއްމުގޮތުގައި ބޭނުން
ކުރެވޭ، ޖަހުން މިބަހެވެ. މިސާލު: އަނބުރާ ބަހުން، ސަނދޮއްކާ ބަހުން.

ޢިލްމީބަސްތަކުގެ ތެރެއިން ބޭނުންކުރެވޭ ބަހުގެ "ބަހުގެ."
މިސާލު: ފޮލިބަހުން، ބޯކިބާ ބަހުން.

މިބާވަތުގެ އިނގިރޭސި ބަސްތައް ތެރެއިން ބޭނުންކުރެވޭ ބަހުގެ
"ހަދަންވެ." މިސާލު: ހަދަންވެގެން، ހަދަން
ވަނީ ހަދަން.

މިބާވަތުގެ ބަހެއް މިސާލު ދީފައި މިވަނީއެވެ.

	އިނގިރޭސިއަށް	
މިއުފެދީ،	ޢަރަބިއަށް	ހަދަންވެގެންނެވެ.
	ޕޯޗުގީޒިއަށް	

މިއުޅެނީ، ގޯނިއެއް / މޭޒެއް / އަލަމާރިއެއް ޖަހަންވެގެންނެވެ.

✗ "މިކަމަށްއާދޭ އެންމެހާ އަދަބެއް، އުމުރަށް ޖަވާބުދާރުވާނެއެވެ."

މިއިބާރާތް ފެށިފައިވަނީ، މިކަމަށްއާދޭ އެންމެހާ އަދަބެއް، މިގޮތަށެވެ. އެހެންކަމުން އެއާ ވިދިގެން ޖަވާބުދާރުވާނެއެވެ، އޮތުމުން ނަހަމަވެއެވެ. ސުވާލުއެވެ. އެންމެހާ، ޖަވާބުދާރުވުމެވެ. މިހެންނެވެ. ވީމާ، މި އިބާރާތުގެ ނަހަމަކަން ފިލުވައިލެވޭނީ މިގޮތަށެވެ.

✓ މިކަމަށްއާދޭ އެންމެހާ އަދަބެއް، އުމުރަށް ޖަވާބުދާރުވުމެވެ.

✗ "ފައިބައިގެންދިޔަ ގައުމަށް ދަރަނި، ނުވަތަ ގައުމަށް ދަށްވާފަދަ..."

މިދެއިބާރާތުގައި މިވާ ގައުމަށް އެއީ ބައްނަދުވާގޮތުން ނަހަމަގޮތް ބަލާއިރު ނުނިމެއެވެ. އެއީ، ވަކިކޮށް ހުއްޓުން ބަޔާނެވެ. މިބައްނަދުގައި ބަލާއިރު ބަޔާނުވާގޮތުން އެއްގޮތް ފެނެއެވެ. އަދިހުރިހާ ކަމެއްގައި ހަމަވާ ދޮގު ސިފަކުރެވޭ ވަޒަނެވެ. އެކަމަކު ދިޔައިރު ކަނޑުގެ ބުނުމުގައި ސިފައެއްގައި އެކަނިކަމެވެ. ސިފަކުރެވޭ ގައުމަށް ގެބައިދާގައި ބަޔާނުވާ ބައިންތަކެއްގެ ބަޔާނެވެ. ސިފަކުރެވޭ ސިފަކުރުމުގެ ފަރާތުގައި، ކަމެއް ނުކުރާނެ ގޮތެވެ.

އަޅަންޖެހޭ އެއްދެއިބާރާތްގެ ނަހަމަކަން ފިލުވާގޮތަކީ:

✓ ފައިބައިގެންދިޔަ ޔޫސުފުގެ ދަރިކަލުން ސަބަބުން، ނަބިއްޔާ ޔަޢުޤޫބު ބޮޑުވި-
ހާލުވި .... ދިޔައީ.

✗ "އެބޭފުޅުންނަށް އެނގިވަޑައިގަތުމަށް ކަމަކު އެނގިވަޑައިގަތުމަށް އެބޭފުޅުންނަށް
ތުހުމަތު ދައްކަވާ ގޮތަށް މިހެން ހުރީއެވެ."

މިޖުމްލަ އިބާރާތް ކުރެވިފައިވަނީ، އެންމެ ގާތް ބަސްތަކައިނުލައެވެ.
ނަމަވެސް، ތުހުމަތު ދައްކަވާ ގޮތަށް ބުނުމަށް އެބޭފުޅުންނަށް ބޭނުން
ނުވެއެވެ. ގޮތަކީ، މިކަމުގެ ކުރާ ފަރާތްތަކެވެ. މިހެން ހުރީއެބޭފުޅުންނަށް ފަރާތްތަކެވެ.
މިފަދަގައި، ތުހުމަތު ދައްކަވާ ގޮތަށް ބޭނުންކުރެވޭ ބަސްތަކަށް ނުވާނެއެވެ.
އެހެން ގޮތަކަށް އެބަ ފަރާތް އެހެންގޮތަކުން ބަދަލުވެގެން ދިޔައީއެވެ. މި
ޖުމްލަ އެންމެ ގާތް ބަސްތަކުގެ ގޮތުގައި، ތުހުމަތު ދައްކަވާ ގޮތަށް
އޮތުމެވެ. ނަމަވެސް، މިއީ ބަސް ތަރުތީބު ނުވާނެއެވެ. މިސާލު، އެޖުމްލައިގެ ބަސްތަކުގެ
ގޮތަކީ:

✓ އެބޭފުޅުންނަށް އެނގިވަޑައިގަތުމަށް ވަޑައިގަތުމަށް އެނގިވަޑައިގަތުމަށް ވެސް
އެބޭފުޅުންނަށް ވަރަށް ކުރިއަށް ފަސޭހަކަމާއި ވަޑައިގަތުމަށް ގޮތަކަށް ހަމަޖެއްސި އެވެ.

✗ "ދަރުބާރުގެ އެގޮ ވަރަށް ބޮޑު ކުރެއްވެ."

ދަރުބާރުގެ، އެއީ ބަސްތަކުގެ ތަރުތީބު ނުވާނެއެވެ. މިފަދަ އިބާރާތްތަކުން

ރަނގަޅީ ، ބަލާބެލުމަށް ، ނުވަތަ ފެންނަފެނުމަށް ، މި ބަސްބަހެވެ.
އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުގެ ރަނގަޅުވާގޮތަކީ:

✓ ބަލާބެލުމަށް އެގޮތަކަށް ބޭނުންވެއެވެ. ފެންނަފެނުމަށް އެގޮތަކަށް ބޭނުންވެއެވެ.

✗ "ރަސްދޫއިން މިތަނާއި ދަރިން ހުސްވަމުންނެވެ."

ބަހުގެ ފަހަތުން "އިން" ގެންނަންޖެހޭ ހަމަތަން ބަލާއިރު ، މިފަދަ ތަންތަނުގައި "އިން" އެކުލަވާ ރަނގަޅެއް ނޫނެވެ. އާދޫ ، ރަސްދޫ ފަދަ ބަސްބަހާ "އިން" ގުޅާއިރު ، "އިން" ގެ އަކުރު ކަނޑާލަންޖެހެއެވެ. މިސާލު ، ރަނގަޅު ގޮތަކީ:

✓ ރަސްދޫން މިތަނާއި ދަރިން ހުސްވަމުންނެވެ.

✗ ދުރުން ހިވާނީ ، ދެންފެނުނީ އަޅުގަނޑު ގޭސްދޮރާނުންނެވެ.

އަޅުގަނޑު ގޭސްދޮރާނުން ، އަޅުގަނޑު ގޭސްފަރާތުން މިއީ ނުބައި ބަސްބަހެވެ. ރަނގަޅު ގޮތަކީ ، އަޅުގަނޑު ހިނގައިދާނުން އެވެ. އެހެންނަމަވެސް މިފަދަ ރަނގަޅުކޮށް އޮންނައިރު އޮންނާނީ:

✓ ދުރުން ހިވާނީ ، ހަމަ ދެންފެނުނީ އަޅުގަނޑު ހިނގައިދާނުންނެވެ.

✗ ޖަޒީރާ ދަށުން އޮށްވާ...

✓ ޖަޒީރާ ދަށުން އޮއްވާ...

މިސްކިތްތަކާ ދުވަސްތަކުގެ ނިމުމާއެކުގައި ހުރުފުވެރިވާ ސުކުނަށް ބަހާއިރު، ތަނުގައި ވެސް މިސާލުތަކުގައި ސުކުނުހުރުފުވެރިވާ ގޮތުގެ. އޭއްވާ އަދި ގަބޫލުކުރެވޭ "އޮށްވާ" އާ ޚިލާފުގެ ހުރުފުތަކެއް ނުވެއެވެ. "އޮއް" އެއީ ސުކުނުގެ ބަދަލުގައި ދިޔުމުން ބައިވެރިވާ ވ. އެއްގައި ދިރިއުޅ ... ށ. ސުކުނުތަ. މިއީ ބަހުގެ ގަވާއިދުން ބަދަލުވެ ... ބަހުގައި ...

މިސާލަކަށް: ފުރަތަ، މިބަހުގެ ނިމުމަކަށް ... ށ. ސުކުނުތަ. ... މިއީ އ. ސުކުނުގެ ... ސުކުނު ... މިހެން، "ފުރަތަ" މިބަހުގެ ސުކުނު އޮތުމުގައި ... ޖަހާއިރު ... ވ. ގެއްވ.

ދިގު ބައެއް މިސާލު:

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

✗ "[illegible]..."

މި ޖުމުލައިން ދޭހަވަނީ، މާލެއާއި މާލެއާ ކައިރީގައިވާ ރިސޯޓެއް
ގައި މީނާ އުޅޭ ކަމަށެވެ. ދެތާނގައިވެސް އުޅޭ ކަމަށެވެ. ނަމަވެސް ޖުމުލައިގެ
މުރާދަކީ، ދެތަނުން ކޮންމެވެސް އެއްތަނެއްގައި އުޅޭކަމަށް ބުނެދިނުމެވެ. އެހެންކަމުން ޖުމުލަ-
ގައި ބަދަލު އުޅޭ އެއްތަން ދަނެގެން ދޭހަވާނީ، ތިރީގައި މިވާ ގޮތަށް ބަދަލުކޮށްފިނަމައެވެ.

✔ މީނާ މާލޭގައި، ނުވަތަ މާލެއާ ކައިރީ ރިސޯޓެއްގައި އުޅޭނަމަ...

✘ "3 ނޮވެމްބަރ 1988 ވަނަދުވަހު ހިނގި ހަނގާމައެއް."

މިގޮތަށް އިބާރާތް ކުރުމުން، ދުވަހާ ދިމާވާގޮތް މިވަނީ 1988 އަށެވެ.
ދިވެހި ދިރުމަށް ހުރަސްއެޅި، ހަނގާމައެއް ދިމާވި ދުވަހެވެ. އެ ހަދަހާ
ބަޔާނެއް ލިޔެފައި ވާނީ، ޖެހިން ބަރަދަވާނެ ހަމައެކަނި ތަކުރާރުކުރުމެއް. މިއިބާރާތް
ބަރަދަވެފައި ވަނީ މާގިނަ ބަސް ބޭނުންކުރުމުންނެވެ.

✔ 1988 ގެ ނޮވެމްބަރު 3 ވަނަދުވަހު ހިނގި ހަނގާމައެއް.

✘ "މީނާ އެއްޗެއް ގެއްލިފައިވިއެވެ."

ދިވެހިބަހުގެ ކަމަށް ނުވާތީ މަސްދަރަށް ގެނެސް ބަދަލު ކުރެވޭ
ބޭނުންގައި އަސާސީ ވެފައި ކަމަށް ނުވާނަމަ ދޭހަކުރުމުގައި ދިމާވާ ދަތިތައް ގެނެސް
ބަދަލު ކުރެވޭނެއެވެ.

މިސާލުތައް: އިރީރުން - ބާރުދުން
އަލާމުން - ބާއްވުން

މިހަމައިން ބަލާއިރު "ގެއްލުން" މި މަސްދަރު ކުރުވުމުގެ ބޭނުން ބަދަލުވެގެން ދާއިރު ބާރުން ކަށް އުޅޭނީ "ނަގައިލުން" މިބަހެވެ. ވީމާ، އެޖުމުލައިގެ ރަނގަޅު ގޮތަކީ:

✓ މިނާ އުޅޭ ނަގައިލައިފިއެވެ.

✗ "މިވުރުން އިންސާނުން ބައިވުން ކުރުނުމާ ހަލާކުވެ ގެއްލުންތަކާ ދިމާ ވެއްޖެއެވެ."

މިބަހާއި ކުރާއިރު ވިސްނަންޖެހޭ އެއްޗަކީ ދެއްކުމަ އެއް ކަމެކޭ، ބޭނުދުން އޮޅޭ އެއްކަމެއް ބޭނުދުން ބާރުންގާ ބަދަލަށް ސާފުވާނެގޮތެއް ބަލާތީ ކުރުމެވެ. ދުރުން ބަހެއް ހަމައެކޭ އެއްގޮތަށް އެ މިބަލާތީއެއް ރަނގަޅުވެ. މިނުންނަ ވާޖަ ، ބޭނުދުން އުޅޭއެއްކަމެއް ވަސީލަތްތަކުން ދެކެވޭ މަތުގެ ނަގާވާއެވެ. އަދި ވަރަށް ގިނަ ފަހަރު ބާރާއެއްކަމެއް އާރޯޅޭ ވިސް ގެދިލިހުރި ވާނެއެވެ. މި މިބަލާތަކަށް ބާރާއެއްކަމެއް ވަސީލަތްތަކުގެ ވިސްނުން އަދި ބަހާރުކުރާއިރު ފިޔަ ގޮތެއް ކަޑައެޅޭ. އެއީ:

✓ މިވުރުން އިންސާނުން ބައިވުން ކުރުނުމާ ހަލާކުވެ ގެއްލުންތަކާ ދިމާ ވެއްޖެއެވެ. އެހެން ގޮތަކުން މިހި ބާރުތަކާ ފުރާ ނުކުރެވޭ.

"މިދަންނަވާ ފަރާތްތަކަށް ހެދުމަށް ބޭނުންވާ މައުލޫމާތު ސާފުކުރުމަށްފަހު މިމަސައްކަތް ދިރާސާކުރެއްވުން އެދެމެވެ."

މިއިބާރާތުގައި މިވަނީ، ބަހުގެ ދަރަޖަ ތަފާތު ވަކިނުކުރެވިފައެވެ. އަދި ދިވެހިން އާދަވެގެން ބޭނުންކުރަމުން އަންނަގޮތާ ހިލާފަށް ބަސްތަކެއް ބޭނުން ކުރެވިފައެވެ. ފަރާތްތަކަށްގެ ބަދަލުގައި ހެދުން ގެންދިއުމާ ދޭތެރޭ މިފަދަ ތަނެއްގައެވެ. މިތަނުގައި، "ހަދަން" މިބަސް ބޭނުންކުރާ ތަނުގައި ނުހުރެވޭ. އެއީ ޖަހަން ނުވަތަ ޖެއްސަން ބޭނުންވާ ތަނެއްގައެވެ. އަހަރެމެން އެތަނުގައި ގެންގުޅޭ ހަދަން ބޭނުންވުމަ ބޭނުންގެން ނަމަވެސް ނުދެނެއެވެ.

ދެން މިދަންނަވާ ތަނުގައި، ބަސް އިސްތިޢުމާލުކުރުމުގައި، އެންމެ މާބޮޑު ބަހުން ވާހަކަދައްކާ ގޮތެވެ. މިސާ، އިބާރާތުގެ ނިމުމުގައި މިމަސައްކަތް ދިރާސާކޮށްދެއްވުން ހަމަގޮތުގައި ނޫނެވެ. ބޭނުންކުރަން ވާނީ، މިމަސައްކަތް ފަހުގައި ދެއްވުން، މިފަދަ ނުވެ. އަހަރެމެން އިބާރާތުގެ ބަދަލުގައި ބަލާލަމާ:

މިދަންނަވާ ފަރާތްތަކަށް ޖެއްސަން ބޭނުންވާތީ، މިކަމަށް ބޭނުންވާ މައުލޫމާތު ސާފުކުރުމަށްފަހު މިމަސައްކަތް ވަގުތުން ދިރާސާކޮށްދެއްވުން އެދެމެވެ.

"އަހަރުމެންގެ ތަރައްޤީ ކުރުމާއި ގުޅޭ ބޭނުންތަކާ ބެހޭގޮތުން އެކިފަހަރު ބަހުސްވެ."

ޤާނޫނުގެ އިބާރާތްތަކުން އެއިސްތިޢުމާލު ކުރަނީ ގިނަބަހަކަށް ކަމަށް

ރީތިމަކީ އެކަނީގެންވާ ކަމެކެވެ. ނަމަވެސް ބަޔަކީ ޖަމާޢީ އެއްނޫނެވެ. ކޮންމެ މީހަކީ، އެންމެ މީހެކެވެ. އެހެންކަމުން އެޖުމުލަ ރަނގަޅުވާނީ، ތިރީގައި މިވާ ގޮތަށް ލިޔެގެންނެވެ.

✓ އަހަރުމެންގެ ޖަމާޢަތުން ކޮންމެމީހަކުވެސް ސިނާޢަތްތައް ބޮޑުގައި އެދިވަޑައިގަންނަވާ މީހެކެވެ.

✗ “ދައުލަތް ހިންގުމުގެ ނިޒާމުގައި، ކޮންމެ އަފްރާދެއްގެ ވާޖިބެކެވެ.”

މިއީވެސް އިސްތިޢުމާލު ޖުމުލައާ ގުޅޭގޮތުން އެކަށައަޅާފައި ވަކިވާ ޖުމުލައެކެވެ. މިޖުމުލައިގައި އޮތް އެންމެބޮޑު ކުށަކީ، އަފްރާދެއްގެ އާ ޖިހާތުގައި އޮތުމެވެ. އަފްރާދަކީ، ވަކިފަރާތް މިބަހުގެ ޖިންސްގެ އެއްބަހެވެ. އެއީ، އަފްރާދު ބަހުވަޗަނެވެ. މިބާވަތުގެ ބަސްބަސް ދިވެހިބަހުން ޖިންސްކޮށް ލިޔޭނީ، ވަކިވަކިން، ބައިބައިން، މީހުންމީހުން، މިގޮތަށެވެ. މިޖުމުލަ ފެނިފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، މިއީ، އެބަސް ދިވެހިބަހުގެ ގަވާއިދާ ޖުމުލައިގެ ހަމަތަކާ ނުފެތޭނެއެވެ. އެއީ ޖުމުލައިގައި ކޮންމެ މިބަސް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތާއެވެ. ކޮންމެ މިބަހާގުޅިގެން އަންނަނީ އެކަކުގެ ނަމެވެ. ކޮންމެ މީހަކު، ކޮންމެ އެއްޗެއް، ކޮންމެ ބަޔަކު މިފަދައިން ނެވެ. އެހެންކަމުން އެޖުމުލައިގެ ރަނގަޅު ގޮތަކީ:

✓ ދައުލަތް ހިންގުމުގެ ނިޒާމުގައި، ދައުލަތުގެ ކޮންމެ ވަކިފަރާތެއްގެ ދައުރެއް އޮތް ވާޖިބެކެވެ.

✗ "ޖޯޝަން ހިދިކިޔާގެއްޗަކީ، ކާމިޔާބުކުރެވުނު ނުކުމެއެވެ."

މިބާވަތުގައި ގޮތުގައި ބުނާއިރު، ރަނގަޅީ ދެކޮޅަށް ނުކުތެވެ. މިފަދަ ދާއިރާއެއްގައި ބޭނުންކުރުމަށް ދަތިތަކެއް ވެއެވެ. [illegible]

[illegible]

✓ ޖޯޝަން ހިދިކިޔާގެ ނިމިގެން ކާމިޔާބުކުރެވުނު ނުކުމެއެވެ.

✗ "މިއުޅެނީ އެގެއަން ދާންނޫ"

މިއީ، ރަނގަޅު ބަހުގެ ނިޔަތެވެ. ދާން، މިބަސް ނޫ [illegible]

[illegible]

✓ ސ. މިއުޅެނީ، އެގެއަން ދާންވެގެންނެވެ.
ށ. މިއުޅެނީ، އެގެއަން ދާން ހަމަޖެހިގެންނެވެ.
ނ. މިއުޅެނީ، އެގެއަން ދާށެވެ.

މިތިން ގޮތަށް ބަލާއިރު މަތީގައި އެވާ ޖުމުލައާ އެންމެ ގުޅޭ ޖުމުލައަކީ
ނ: ގައި އެވާ ޖުމުލައެވެ.

X "މީހާރަކު ބަނޑުކަނދުފުށް ނުތިބެއެވެ."

މިޖުމުލައިގައި، ކަނދުފުށް ބޭނުންކުރެވިފައި އޮތީ، ނުބައިކޮށެވެ.
ކަނދު އާއްމު ނަމަކަށް ވާއިރު ބަދަލުވެގެން ދިޔަޔަސް ކަނދުފަށް މިގޮތަށެވެ. ދަރަނިވެ
ތިމާގެ، މުސްކުޅިވުން ފަދަ ކަންތައްތަކުން ބޭނުންކުރަން ގެންގުޅޭ މަރުތޮށި އާއްމު
ނަމަކަށް ވާއިރު ބަދަލުވެގެން ދިޔަޔަސް މަރުތޮށި މިގޮތަށެވެ. މަރުތޮށިކަނދުފުށް ކިޔާ
ގޮތަކަށް ނުކިޔެވެ. ވީމާ، މިޖުމުލަ ރަނގަޅުކުރެވޭނީ، މިހެން ލިޔެގެންނެވެ.

✓ "މީހާރަކު ބަނޑުކަދުފުށް ނުތިބެއެވެ."

X މިތާނގެ ވަގަރުގައިން ދިޔަފާރުކަށްލެވިގެން ރަނގަނޑުވަހުއެވެ.

ރަނގަޅު ޖާގާ ފާރުމުދު ކިޔައިއުޅެނީ އެވޭނިވަރުގެ ފާރުބަރުއެއް، މިވޭނި
ވަރުގެ ފާރުއެވް ރަނގަނޑުވެއެވެ. ނުވަތަ މިވޭނިއިސްމިނުގެ ދިޔަފާރު ނުވަތަ ގޮފާއް ރަނގަނޑުވެއެވެ.
ފާރުކަށްލެވި، ހަލަގަނޑު ގައި ކުރިއުޅުމަށް ، ނުވަތަ ހަރާކަތްވުމަށް ހެނދުނު ކުރީގަތަކަށް ކިޔެވެ.
އެހެނަމުން އެޖުމުލަ ރަނގަޅުކުރެވޭނީ މިހެން ގޮތަކަށް ބޭނުންކުރުމުންނެވެ.

ހ. އެވޭނިދީ ސާބަކުން މިވޭނިދީ ސާބަކަން މިތަކްފުންޑުގެ ދިޔަ ފާރުއް

ރާނަން ފެށުނީއެވެ.

ސ: އެތެރި ރަސާތަކަތުން މިތެރި ރަސާތަކަށް މިދަނޑުދިގު ފާރުބަރިއްޔާ
ނަގައިގެ ގުދުރަތް ރާނަންފެށުނީއެވެ.

X "މިއީ، އެމެރިކާއިން ސިފާ ކުރެއްވުމުން ގެންދަވާ ކަމެކެވެ."

އިބާރާތުގެ ބުނުމަކީ ބަޔާނެއް ދޭހަވާނީ، މިއީ އެމެރިކާއިން ސިފާ
ކުރެއްވުމަކީ (އިޝާރާތް ކުރެއްވުމެއް) ގެންދަވާ ކަމެއް ކަމެވެ. ނަމަވެސް
ބުނަން އުޅުނީ އިތުރު ކަމަކަށް ފެންނަނީ މިއީ ހަމަ އެމެރިކާއިން ކުރެއްވުމެއްގެންދަވާ
ކަމެއް ކަމުގައެވެ. އެހެން ދެކޮޅަށް ވުމަށްޓަކައި ގެންނަނަ ފަދަ ބަދަލަކީ ބަސްތަކުގެ
ތަރުތީބު ބަދަލުކުރުމެވެ. އެގޮތަށް:

✓ މިއީ، ސިފާ އެމެރިކާއިން ކުރެއްވުމެއް ގެންދަވާ ކަމެކެވެ.

މިޖުމަލަ އެންމެ ރަނގަޅުވާނީ، މިއީ ހުދު އެމެރިކާއިން ކުރެއްވުމެއް
ގެންދަވާ ކަމެކެވެ. މިހެން ލިޔުމުންނެވެ.

X "މިދުވަހު ބާރު އިންސާނުންގެ ރޮނގުތަކަށް ޝުއޫރު ފަހަރު ބާރު
ގަދަވެއެވެ."

މިދުވަހުގައި ޝުއޫރު ފަހަރު ބާރުގަދައީ ބަސްވިފައިވާ ބަހުރު

ރަނގަޅެއް ނޫނެވެ. އޭގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކޮށްދެވޭ ރަނގަޅުބަހެއް އެބަ
އޮތެވެ. ބޭރަށާއި ގުޅުއްވަން ބޭރުގަދައެވެ. މިއެވެ. އެހެންކަމުން އުޅުމުގައިވާ
ރަނގަޅު ގޮތަކީ:

✓ މިދުވަހު ދިޔަ ސަފަރުގެ ތަފުސީލު ބޭރަށާއި ގުޅުއްވަން ބޭރުގަދައެވެ.

✗ "މިކަން ހިނގަމުން 17 އަހަރު ނުވީއެވެ."

މިޢުމުރުގައި، 17 އަހަރު ނުވީއޭ ބުނުމުން އޭގެ މާނައަކީ ކުޑައިރު
ބަލާފައި އެބަޖެހެއެވެ. ނުވުމުން މިބަހުގެ މާނައަށް ސީދާގޮތުން ގޮތް
ގެނެސްވެ.

އުމުރުން، އަތޮޅުން، ތިލަފުށިން، ދުރުކުރުން، ފަރާ ދުރުން
އޮއްސުމަށް ވަރަށް ހުވަދޫން، އަވަސްކޮށް އުޅުމާކުރުން ދުރުކުރުން.

މިހާ، "މިހާރުވަސް" މިބަހާމެދުގައި މިއިން މާނައެއް ގައި
ނުވެވެ. މިފަދަ ތަންތާނގައި ބޭނުންކުރަންވާނީ، ހަމަވީއެވެ. މިހާ،
އުޅުމުގައިވާ ރަނގަޅުގޮތަކީ:

✓ މިކަން ހިނގަމުން 17 އަހަރު ހަމަވީއެވެ. ނުވަތަ 17 އަހަރުދުވަސްވީއެވެ.

އުމަރުފުޅުން ގެންދިޔުމުގެ ފަހުން ކުރެވޭ ނުނިމިގެ ޚިދުމަތްތަކާއި، މިބަސް

ނަގާނީ ދުވާލަކު ދެފަހަރަށް، ބޭނުންވަރަކަށް ބޭނުންތެރިކަމުގައި އެވާ ނުގެމުގެ ބާރުބަހައްގެ ތަރުޖަމާކުރާށެވެ. އެގޮތުގެމަށް ބަހަނަގެން ނުވާނެ.

✗ "އިސްލާމް ނަމާދު އިމާމުކޮށް އުޅުއްވީ..."

މިއިބާރާތް އަސްލުގައި ލިޔެފައިވާ ގޮތް ރަނގަޅެއް ނޫނެވެ. އެއީ، އިސްލާމް، އިމާމުވެ، މިހެން އެއްމަނާކޮށްފައި ބޭނުންކުރެވޭ ދިވެހި ބަހުގައި ވާނީ އެވެ. މިއިބާރާތް ރަނގަޅުވާނީ މިއިން ގޮތަކަށް ބޭނުން ކުރުމުންނެވެ.

✓ ހ. އިސްލާމް ނަމާދު ކުރެއްވުން އުޅުއްވީ...

ށ. އިމާމުވެ ނަމާދު ކުރެއްވުން އުޅުއްވީ...

ނ. އިސްލާމް ދީނުގެ އިމާމުވެ ނަމާދު ކުރެއްވުން އުޅުއްވީ...

މިފަދަ ގޮތަކަށް ލިޔުމުން އާދަޔާ ޚިލާފު މާނައެއް ލިބޭ ގޮތަށް ޖުމްލަ ލިޔުން ރަނގަޅެވެ. މިއިބާރާތް ބޭނުންކުރެވޭ ހަމަ ތަރުތީބުން އަސްލުގައި ދިވެހި ބަހުގައި ބޭނުންކުރާ ގޮތަށް ބަދަލުކޮށް ލިޔުން ބޭނުން ކުރާށެވެ.

✗ "ތަރުގެ ދަރުމަވަންތަ ރަސްގެފާނު ފޮނުއްވި..."

މިއީ ތާރީޚީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަސްގެފާނު ތާރީޚުގައި މިބާރާތް ބޭނުން ކޮށް

ޖުމްލައިގައި އުފެދޭ މަގުމަތީ ދުއްވަނީއެވެ. މަގުމައްޗަށް ބޭނުމުން އެބަސް
ކިޔަވައިދެވޭ އެވެ.

✔ މިސާލަކަށް: ކާރު މަގުމަތީ ހަޅުވާލާފައި އޮންނާނަމަ ހަޅުއިނަ
ނުބައިކޮށްލުމުން އެދެވޭ. އެހެންގޮތަކުން ދިއްބާރާތް ބޭނުން ކުރާނަމަ، ދުނިޔެ
އަބަސްބަސް ބޭނުން ކުރަން ޖެހޭ ގޮތްގޮތަށް ކާރު މަގުމަތީ ހަޅުކުރުމުން ވާހަކަ
ނުބައި ކާރުމަގުމަތި ހަޅުވާލާފައި އޮންނާތީ ބަހައްޓާނެ. މިއީ.

ކާރުގެ ދުވުން، ކާރުގެ މަގުމަތީ، ދުވަން ޖެހޭއިރު ބޮޑުވާ
ބަދަލުގައި މިބަސް ބޭނުން ކުރެވޭ އުފެދޭ، ކާރު ދުވުން، ކާރުމަގުމަތީ ދުވަނީއެވެ.

ކޮންމެ ގޮތެއް ގައިބޭސް މަގުމަތީ، މަގުތަކު ގަމަތީ، ދުވަގަމަތީ،
އަރިގަމަތީ، ގޮނޑިގަމަތީ، މިގޮތަށް ނަހަމަ ބޭނުން ކުރުމަކީ ގަވާއިދާ ޚިލާފު
ކަންތަކެވެ.

✗ "އެކުއްޖާ ބަނޑުހައިވެގެން ބަނޑުން ރޮއިރޮއި ކުޅެމުންދިޔައީ."

އާދަމުގެ ދަރިންނާމެދު، ބަނޑުހައިވުން، އެއްބަނޑުހައިވުން،
ސިފަތަކެއް ހަމަގައިމު ނޫނެވެ.

ދަރިކަލުންނަށް ވިއްސާރަވެގެ ހަރުގަތުމާއި ގައިބަނޑުހައިވުންގެ ވާހަކަ
އެވެ. ގޮތްގޮތަށް ދެއްކިދާނެ ބޮޑުގެ، ދަރަނިވުމުގެ ދަށުގައި ބަނޑުހައިވުމާއި

ތުއިރުކޮށް ބުނާއިރު ބަސްބުނުން ބާއްވާލާދިނީބަލާށޭ ބުނާފަދައިން، އެބޭފުޅަކީ ބަސްބުނުން ޖާގައިދިނީބަލާށޭ، އެތަނަކީ ބަސްބުނުން ޖާގައިދިނީބަލާށޭ ބުނެ އުޅެއެވެ. އެއާ ހިލާފަށް، އާދައިގެ ދަރިވަރުނާގެ ބުނެއުޅެނީ ހަމައެކަނި ބުނުމެއް އެއްމެން ބާއްވުމެވެ. ބަސްބުނުން ބާއްވުމެވެ. ވީމާ، އެޖުމުލައިގެ ރަނގަޅު ގޮތަކީ:

✓ އެކުއްޖާ <u>ބަސްބުނުން ބާއްވައިގެން</u> ބަސްބުނުން ތާރީޚުން ކަމަށްވެއެވެ.

✗ އެކަމަށްދިރިއުޅުން <u>މަނާކުރުން</u> ނުކުރެވޭ.

 މިއިބާރާތުގައި <u>މަނާކުރުން</u> ބޭނުންކުރެވިފައިވަނީ ކުށްގޮތަކަށެވެ. ރަނގަޅުގައި އެބަހަކީ، <u>މަނާ</u> މިއެވެ. ބަސް އަދިއްސުވައިވަނީ، ހިނގާފަ ބަހުން މަނައި، މިބަހުންނެވެ. ދިވެހިބަސްތިރީގާ، މަނާ، މިގޮތަށް ބަދަލުވިއެވެ. އެހެން ކަމުން މިފަދަ ބަސްބަހުގެ ފަހަތަށްކުން <u>ނުން</u> މިބަހެއް އިތުރުއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

އުސޫލުއްގެ ގޮތުން ބާރުބަސްބަހުން ހެދިފައިހުންނަ ބަސްބަހުގެ ފަހަތަށް <u>ނުން</u> އިތުރުކުރުމުގެ ގޮތުން ނުވެއެވެ. <u>ރޫޅު - ރޫޅުއްވުން</u>، <u>މަޑު - މަޑުވުން</u> މިފަދަ ގޮތްގޮތުން ބެއްލުމަކީ އަދި ޙާއްސަކީ ފާހަގަކޮށްލެވޭ. މިހެން، އޭރު <u>ރޫޅުވުން</u>، <u>މަޑުވުން</u> މިގޮތަށް ބޭނުންކުރަނީވެ ބަސްބަހެވެ.

އެހެންކަމުން، މަނާ، މިބަސް ނަގާފައިވާ ބޭނުންކުރަންވީނީ:

✓ <u>މަނާކުރުންނެވެ</u>، މިހެންހުއްޓުންނެވެ. <u>މަނާކުރުންނެވެ</u>، މިހެންނެވެ.

✗ "ފޮނުވާފައިވާ އެސްޓިމޭޓުގައި ހިމަނާފައިވާ ނިސްބަތް ބޮޑުކުރުމަށް އެދިފައި
ވާތީވެ ބަޔަކަށް ބޮޑުކަމަށް ފެނިއްޖެ. އެ އެސްޓިމޭޓުގައި ބާކީކޮށްފައެވެ."

މިޖުމުލަ އަދުއްލުވިފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު ގަސްތަކީ ކުރިފައިވާ މުރާދަ
މިޖުމުލައިން ދޭހަވާ މާނަ ވަރަށްބޮޑު ތަފާތު ވާހަކަ ފެނެއެވެ. އެއީ އިބާރާތް
ކުރުމުގައި ބަސްތައް ތަރުތީބު ކުރިފައިވާ ގޮތް ރަނގަޅުނުވުމުން ނުބައެވެ.
އެޖުމުލަ ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އަދުއްލުވުމުން މާނަ ސާފުވެއެވެ.

✓ މަސައްކަތް ހިނގާނީ އޭރުވެސް ފޮނުވާފައިވާ އެސްޓިމޭޓުގައި ބޮޑު
ކަމަށް ފެނިއްޖެ. އެ އެސްޓިމޭޓުގައި ބާކީކޮށްފައެވެ.

މިޖުމުލައިގެ އިސްލާމްދީނު · މިބަސް ބަދަލުކުރުމުގެ މާނައަކީ
ނުވެއެވެ. އެބަސް ރަނގަޅު ދިވެހިބަހުން އެބައޮވެ. އަތްތިލުޖަހާ ބަސްތަކެވެ.
މިބަސްތައް ކުރިއަށް އެބަސް ގިނަގުނަ ބަސްތަކުން ތަރުތީބުކޮށް ޖުމުލަ އެބައޮވެ
އެގޮތުން ޖުމުލައިގެ ބަސްތައް އެބައޮތް ސާފުވާ ކަމަށެވެ. އެކަން ކަމުން
އެޖުމުލަ ތިރީގައި މިގޮތަށް ބަދަލުކޮށްގެން މާނަ ސާފުވާނެކަން ފެނެއެވެ.

✓ މަސައްކަތް ހިނގާނީ އޭރުވެސް ބޮޑު ކަމަށް ފެނިއްޖެ ފޮނުވާފައިވާ
އެސްޓިމޭޓު ހިސާބުކޮށް ބާކީކޮށްފައެވެ.

✗ "ކައިރިވެސް ބަނދަރު އެތަނުގެ ބޮޑުއެއް ނުހިނގާ ނަމަ ބުނެއެވެ."
✗ "ދަރަނި ޖަމާ ބަނދަރު އެތަނުގެ ނުހިނގާ ދިޔައީ ކަމަށް ބުނެއެވެ."

މިދަރުސްތަކުގައި މިވާ ވަކި މިއީ އާއްމުދިރިއުޅުމުގައި ބޭނުންކުރާ ހިނދެއް
ގޮތަކަށް ބޭނުންކުރެވިދާނެ ބަސްތަކެވެ.

ވ. ގަޑިތަކުގައި ވަކި މިބަސްގެ ބާވަތަކަށް އަންނަނިވި:

(1) ގަވާއިދު އަށްޖަހާ.

(2) ބައްޕަ ގޭގައި އަދި ކުދިންނާއި.

(3) މިނިޓާ ޖަހަވާލުގެ ސުވާލަށް އަޑުއެހުން ސިޓީކާރުކާރާ ޖަހަވާލުގެ ނިޔަލަށް.

(4) އަންނަ ކުލަވަރު ހިސާބުގެ ކަތީގައި އަންނަ ފުރޭ.

(5) ގޮތުން ކިޔުމުގެ ނުވަތަ ގުދުކިޔުމުގެ ގޮތުގާ ދިރުވާ.

(6) އެއްކޮށް ހިސާބުގެ ތަރުތީބުން ކަންތައްތަށް އެއްކޮށް އަހަރެންގެ އެއްގޮތަށް ކަރުދާސް ތަރާރުގެ.

(7) އެހެން ކަމެއް

(8) މިއަހަރުގެ ފިހާރުގައި ބައްޕާން ގެންގުޅޭ ތަރުކީބު ހަދައިދެއި އަންނަ ވަރު.

މިއިން އެއްވެސް ބާވަތެއް އެދުރުމުދަރިގައި ބޭނުން ކުރެވިދާނޭ ވަކި - މިބަސްގެ ގޮތުގެ މުޅި ނަމެވެ. ބޭނުން ކުރެވިދާނޭ "އަވަހު" މިބަސްގެ ބަދަލުގައި އާއްމު ދިރިއުޅުމުގައި ބޭނުންކުރާ އެހެނިހެން، ކުރަން، ނުވަތަ ކަރަ މިދަބަހެވެ. މިސާ، އެދުރުމުދަރިގެ ތަކުރާރުކުރާ ގޮތަކީ:

✔ ކުއްޔަށް ސުންގަޑިއާ ބަލިވާ އެއީ ކަންގަނޑުފުށުގައި ނުނިކުމެ ދެކޮޅު ނުހަދައިދެވެ.

✔ ދަންވަރު ބަލިވާ އެއީ ގެކޮޅުގައި ނުނިކުމެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ނުހަދައިދެވެ.

ފައި - ބޭނުންކުރެވިފައިވާ އިބާރާ މިސާލުތަކެއް :

1 - ފައިމަތިހަރަން ފައިގަޑުވެއް ނުހުރޭނެއެވެ. (ފައި - ތިލަފަތު ވާހަކައިގައި)

2 - ފައިއިރުއް ފައިވަހުކޮށްލައިފި ހާހަން ނުވާނެއެވެ. (ފައި - ކަސްރަތުގެފައިވާ)

3 - ނޫޅޭމު ފައި މަގުގައި ނުހެއެވެ. (ފައި - އަށް)

✗ "ގެއަށް ވަދުނީމާ..."

✗ "ބަލިވެ އިނދުނީމާ..."

މަތީގައި ، ދަށުގައި ބުނެވިގެން ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ވަދުނީމާ ، އިނދުނީމާ ، މިއީ ބަހުރުވަގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ބަސްބަހެއް ނޫނެވެ. މި ބަދަލުން ކުރުވުމުން ދެބަސް ، ފާހަގަކޮށް ނިމުނުހަމަ ބަސްތަކުގެ މިސާލެއް ، ވަދެ، ވަދެއްޖެ ، އިނދެ ، އިނދެއްޖެ މިބަސްތަކުން ފާހަގަވާ ލިޔުމުގެ ބޭނުން ކުރެވިދާނެއެވެ. ނަމަވެސް ދެބަސްހުރި ބަސްތަކަކުން ބަދަލުވާ ބަޔާނެއް ބޭނުމަށް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

މިސާލުތަކަށް:

ވޭތުވެދިޔަކަން	ވާނުވާކަން	ނިމިނުނިމުނުކަން	ނަހީވުން
ވަންނަނީ	ވަންނާނުން	ވަން	ވަދެފައިސް
އިންނަނީ	އިންނާނުން	އިން	އިދެފައިސް

މިކަން މިހެން އޮތުމާއެކު ، މިދެ ލަފުޒުކުރަނީ ވަދެވުނު، އިނުނު ކަމަށް ވާތީ ، ނަމަވެސްމުގެ ކަމެއް ހިނގައިފިނަމަ ހިނގާނެކަމެއްގެ ގޮތުގައި އެބަސްބަސް ބޭނުންކޮށް އުޅެއެވެ ، ވަދެވީމާ، އިނީމާ މިހެންނެވެ. ވަދެވުނީމާ ، އިނުނީމާ މިހެންނެއް ނޫނެވެ. ވީމާ، އޭގެ ޢަމަލުކުރަންވީ ގޮތަކީ:

✔ ގެއަށް ވަދެވީމާ…

✔ ބަރުވެ އިނީމާ…

✘ "މިނިސްޓަރާއެކު ވަޑައިގަތުމުން…"

މިނިސްޓަރުންނަކީ ، އެންމެމަތީ ވެރިކަމުގެ ފެންވަރުގައިވާ ބޭފުޅުން ކަމަށްވާއިރު ، އެއިން އެއްވެސް ބޭފުޅަކާއެކު މިބައިން ބޭނުމެއް ނުކުރާތީ އާދެ. އޭގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރަނީ ، އަރިހުގައި މިބައިން. އެހެންކަމުން މިގޮ ޢަމަލުކުރަންވީ ގޮތަކީ:

✔ މިނިސްޓަރުގެ އަރިހުގައި ވަޑައިގަތުމުން…

✘ "ދިރާސާ ސަބަބަކާހުރި ބޮޑު އޮފީހުގެ ހަމަޖެހިފައިވާ ބަރުދަށު ކަމެއް ބަދަލުވެ އަލުން ޖައްސަވާ…"

މިއިބާރާތް އެކުލެވިފައި ހުރިގޮތާ ގުޅޭ ޢަމަލުކުރެވޭނެ ނޫނެވެ. ސަބަބަކީ،

ދިމާވާ ސަބަބަކާހުރެ ބޯޑު އޮތޯރިޓީން ހަމަޖެހިފައިވާ މިގޮތަށް ޔުނިޓްސް ދިމާވާތީ
އެވެ. އަދި ބޯޑު އޮތޯރިޓީން ހަމަޖެހިފައިވާ ބަސްދަރަކާތް ކަންދިމާވާގޮތުން، މި
ގޮތަށް އެއިބާރާތް ބަދަލުކޮށްލެވޭނެ ސަރަހައްދު ނަމޫނާއަކީ. މިގޮތުގެ ގޮތަށް
އިބާރާތް ކުރަނީ އަސާސީ ބަދަލުކުރައްވާ:

✓ ބޯޑު އޮތޯރިޓީން ހަމަޖެހިފައިވާ ބަސްދަރަޖާ ބަދަލުކުރަން ޖެހިއްޖެ ނަމަ......

މިގޮތަށް އެކުލަވައިލުމުން އިބާރާތް ކުރުވައި ސާފުވެގެން ހިނގައްޖެ އެވެ.
އަންނަގޮތަކީ:

✓ ބޯޑު އޮތޯރިޓީން ހަމަޖެހިފައިވާ ބަސްދަރަޖާއިއަށް އެހެން ބަސްދަރަޖާއަކަށް ބޯޑު
ބަދަލުކުރަން ޖެހިއްޖެ ނަމަ... މިގޮތަށް.

✗ "އުޅަނދު ހިންގަނީ 12 ނަންބަރު ޖަހައިފައިހުރި އެއްޗެއް."

މިޖުމަލަ ކިޔައިދިނުމުގައި ރަނގަޅުކަމަށް ނުފެނެއެވެ. މިގޮތަށް އޮތުމަ
ދެނީ، 12 ނަންބަރު ޖަހައިފައި މަގުމި، އުޅަނދު ހިންގައިގެންނެވެ. ނަމަވެސް
މާނައަކީ، ތިރީގައި 12 ނަންބަރު ޖަހައިފައި ހުރިވާހަކަ ބުނުމެވެ. އެހެންކަމުން
މިޖުމަލަ ބަދަލުކޮށްލެވޭނީ:

12 ނަންބަރު ޖަހައިފައި އުޅަނދު ހިންގައިގެން 1 އެއް. މިގޮތަށެވެ.

ވިސްނާލަން ފަސޭހަހަކަން އަދި ދެލިން މިސާލެއް ދިނުމަކީ.

- ✗ "ފަޅުގައި ނުދަރަވާދުހުރަވަޔި އަތޮޅު 2 ދުވަހު."
- ✗ "ސަސްކުޅުގައި ބަރުދަރަވާދުހުރަވަޔި އަތޮޅު 3 ބޯޓި."

މިއިން ކޮންމެ ޖުމުލައެއްގައިވެސް އެކުވެރިން ބަދަލުކޮށްލަފާނެ ޖެހޭނެ. ނުދޭނަމަ ފުރަތަމަ ޖުމުލައިގެ މުޅާދަހަކޮށްލާނީ ފަޅުގައި ނުދަރަވާދުހުރަވަތް. ދެވަނަ ޖުމުލައިގެ މުޅާދަހަކޮށްލާނީ ސަސްކުޅުގައި ބަރުދަރަވާދުހުރަވަތް. މިދެޖުމުލަ ބަހައްޓަންވީ އެގޮތަށް ލާއިރު އޮންނާނީ:

- ✓ ނުދަރަވާދުހުރަވަޔި ފަޅުގައި އަތޮޅު ދުވަހު.
- ✓ ބަރުދަރަވާދުހުރަވަޔި ސަސްކުޅުގައި އަތޮޅު ތިންބޯޓި. މިހެންނެވެ.

އެހެންކަމުން އިސްތިއުމާލު ޖުމުލައިގެ ބަހައްޓާގޮތަކީ:

- ✓ 12 ނަކަތްބަރު ޖަހައިގައި އެހަރު ހިނގައިގައި ހުރި އަތްތޮޅު. މިހެން އޮތުމެވެ.

- ✗ "މިޒާނުގެ ސަރުމަޔާގައި ދުއްވާ އެއްވެސް އެއްސަތާ ޖާނު ކަރުދާހީ މަނާކުރެވޭ."

މި އިބާރާތުގެ މަޤްސަދަކީ، އެޒާނުގެ ސަރުމަޔާގައި ދުއްވާ އެއްވެސް އެއްސަތާއެއް ޖާނު ކަރުދާހީ ނުވަތަ ހުރިހާ ބައްޔެއް މަނާވާނެ ބަނދުކުރެވުން ނުކުރުން، އެޒާނުގެ ސަރުމަޔާގައި

ޕާލިމެންޓުން ނުވަތަ ހުކުމާއި ބެހޭގޮތުން މަޝްވަރާކަށް ބޮޑުވެވެ. އެހެންކަމުން،
މިޖުމުލަ ލިޔެފައިވާގޮތަށްވުރެ، ރަނގަޅުގޮތަކަށް ލިޔެވިދާނެއެވެ. ރަނގަޅު ގޮތަކީ މިއެވެ.

✓ ދައުލަތާ އެއްބާރުލުމާއެކު މިގޮތަށް ކަނޑައެޅިގެން ހުކުމާއި ބެހޭގޮތުން މަސައް
ކުރެވުނެވެ.

✗ "މިމަހުގެ 24 ވަނަ ދުވަހުން ދައުލަތުގެ ހިދުމަތާ ވާސިލްވުމަށް ކުރުމަށްފަހު ކުރެވުނު
ވާހަކަ ދެއްކެވިއެވެ."

މިޖުމުލައިގައި ކުރުމަށްފަހު ކުރެވުނު ކަމެއް ނުވަތަ ބޭނުން ކުރެވުނު ކަމެއް
ބަޔާނެއް މިވަނީ، ހަމައެކަނި އެމަހުގެ 24 ވަނަ ދުވަހުން ދައުލަތުގެ ހިދުމަތުގައި ވާސިލް
ވުމެވެ. އެގޮތުން ދައުލަތުގެ ހިދުމަތާ ވާސިލްވުމެއް ނުވެއެވެ. ކަމަކަށް މިއީ
އެޖުމުލައިގެ މާނައެއް ނޫނެވެ. އެޖުމުލައިގެ ރަނގަޅު ގޮތަކީ މިއެވެ.

✓ ދައުލަތުގެ ވާސިލްވުމަށް، މިމަހުގެ 24 ވަނަ ދުވަހުން ބާޒާރުގެ ކުރުމަށްފަހު ވާހަކަ
ދެއްކެވިއެވެ.

✗ "ކަނޑައެޅި ހަމަޖެހުނު މިނިސްޓްރީއާއި ބިދޭސީންގެ ޖަމާއަތް ދެކެވުނު ވާހަކަ-
ވެއްޖެއެވެ."

މިޖުމުލަ އެކުލަވާލެވިފައިވާ ގޮތުން ބަޔަކު އަޅާއެއްޗެއް މިވަނީ ވަކިން

ބޭނުން އާދަވެއްވެ. މިގައި ރަނގަޅީ، މިދެގޮތުން ގޮތަކަށް ބުނުމެވެ.

✓ ކަނޑުފަތި ހަތަރުކާޑީގެ ވެރިން، މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިޝަރީޒްގެ ފަރާތުން ދޫކުރަން ފެށުއްވީއެވެ. އެގޮތަށް، މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިޝަރީޒުން، ކަނޑުފަތި ހަތަރުކާޑީގެ ވެރިން ދޫކުރަން ފެށުއްވިއެވެ.

✗ "ޗުވާން އަނގާނެކުއްޖެއް ބަޔޯބާސް އަރުވާ ފުރާވަރުވާ ކަރުދާ، ލިޓް ރޯޒް ސިފައިން ދެއްވާ އެއްޗިއްސަށް ދަރަޖަ ކުރަނީކޮށް ޖަމާސަރި ގޮސްވާދަވިއެވެ."

މިޖުމްލަ އެކުލަވާލާފައި އޮތްގޮތުން ބަޔާންކުރެވޭ ... އަދި ... ޗުވާން ވަރަށް އަނބުރާދޭށެވެ. މިއީ ޗުމްލައެއް ހިމަނަން ރަނގަޅު ގޮތަކަށް ބުނެވިފަ. ޗުމްލައިގައި ބަޔާންކޮށް އެއްކަލަ ދަރަޖަ ލިޔުމަކީ ... ބަޔަށް ރޮނގު ޖުމްލަ ރަނގަޅުގޮތަށް ބަލާލެވުނުމެވެ.

✓ ލިޓްރޯޒް ސިފައިންގެ ދެއްވާ އެއްޗިއްސަކީ ދަރަޖަ ކުރަނީ ވަރަށް ބަޔޯބާސް އަރުވާ ފުރާވަރުގެ ކަރުދާ އަދި އަނގާނެކުއްޖެއް އެކަލަ އެއްކަމެއްގައި ޗަމާސަރި ގޮސްވާދަވިއެވެ.

✗ "ހުސްފިޔަލަ ބޭރުކަރަ ހުސްފިޔަލަ ފަރާވަރުގަނޑުފަތިން ގިނަބައިމީހުން ނުވެ."

މިޖުމްލައިން ދަރަވަ ގޮތްގަތި ހުސްފިޔަލަ ބޭރުކަރުގެ ބަނޑުދަ

ހޮސްޕިޓަލަށް ވަޑައިގަތުމުގައި ދިޔުން ޑޮކްޓަރުންދެއްވި. ނަމަވެސް ދިޔަ ބޮޑުވަޒީރުގެ
ދަތުރުފުޅު ފަސްކުރެވުނެވެ. ބޮޑުވަޒީރުގެ ބަލިމަޑުވުމެއް ނުވޭ:

✓ ހޮސްޕިޓަލަށް ބޮޑުވަޒީރު ވަޑައިގަތުމުން ހޮސްޕިޓަލުގެ ދިޔުން ދިޔަ
ވަޑުވުނެވެ.

✗ " މާލޭ ދިއްގަރަދޫ ސަރުކާރު ޕަބްލިކް ސްކޫލުން ކަރަންޓް ބޮޑުވަޒީރު ފާހަގަކޮށް
ސިފައިންގެ އަދާކުރެއްވި ޙަރަކާތްތަކާއި ޚިދުމަތްތަކަށް ޝުކުރުވެރިކަން ފާޅުކުރުމަށް
ބާއްވާ ޖަލްސާ ހުޅުވާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދިޔުން ވެ."

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަދަލުވުމެއް ބޮޑުވަޒީރު، ބަޔާންކުރެވުނު ޢިބާރާތް މަ-
ޖިލީހެއްގައި ސަރުކާރު ވެރިކަމެވެ. ބޮޑުވަޒީރު އެދުނު އެއްސަރުކާރަކީ ކަރަންޓް
ބޮޑުވަޒީރު ސިފައިންގެ އަދާކުރެއްވި ޙަރަކާތްތަކާއި ޚިދުމަތްތަކަށް ކަމެއް
ބާއްވާ؟ އަހަރެމެން ސަރުކާރު ބާއްވާ ޖަލްސާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކުރިން ބާއްވާ؟
ކަރަންޓް ދިޔުން ބާއްވާ. ނަމަވެސް އެހެން ބާއްވާ؟ ދިޔުން އެއްވެސް
ސަރުކާރަކުން ބޮޑުވަޒީރުން ބަޔާންކޮށްފައެއް ނުވެއެވެ.

އެ ބޮޑުވަޒީރުން މާލެއަށް ދާދިޔަ ސަރުކާރު ކޮށް އެއްބަސްވުމުން ދިވެހިން
ބަލައިގަނެފައިވެއެވެ.

✓ ކަރަންޓް ބޮޑުވަޒީރު ސަރުކާރުގެ ސަރުކާރުން ސިފައިންގެ އަދާކުރެއްވި މާލޭ
ދިއްގަރަދޫ ޙަރަކާތްތަކާއި ޚިދުމަތްތަކަށް ބޮޑުވަޒީރު ފާހަގަކޮށް ދިޔުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ

ކުރާ މީހުން، ހަމަގައިމުވެސް ބިރުވެރިވާން ވާނެއެވެ.

އެޖުމުލަ މިގޮތަށް ބަދަލުކޮށްލެވިދާނެ މިއީ އެތިރިތަކުގެ ވަރުބަދަލު ހަމަށް ގައިމުއް ނުވެއެވެ. މިގޮތަށް ބަދުލުކޮށްފާނަމަ އިބާރާތް ފަހަރެއްގެން ބަދަލުވެ ފާގަތް އިބާރާތް ނިޔަލުމާނަމަ، ޖުމުލައިގައި ބަދަލު އާދޭއްސަވާއިރުވެސް ޢަމަލުކުރަ އަޑިވާނެއެވެ.

✗ "ވާރުވާ ދަރުވާލާ ސިޔާސީ ބަދަލުތަކާ ބެހޭ ކަރުދާހު ނުވަތަ މަޤުޞަދު ސަރުކާރުގައި ދާމިހާކަށް ވަދެވޭނެއެވެ."

މިޖުމުލަ އެކުލަވާލާފައިވާ ގޮތުން، ޖުމުލައިގެ ބާރުގެން ދެވޭ ގަސްދު ކުރުވެފައިވާ ގޮތް ތަފާތު ގޮތަކަށެވެ. މިޖުމުލައިގެ ބަދަލުގެ ގޮތަކީ:

✓ ސިޔާސީ ބަދަލުތަކާ ބެހޭ، ވާރުވާ ދަރުވާލާ ކަރުދާހު ނުވަތަ މަޤުޞަދު ސަރުކާރުގައި ދާމިހާކަށް ވަދެވޭނެއެވެ.

✗ "މިދުވަހު 3 ގައިވެސް ހަމަ ސިޔާސީ ދުވަހު އިންތިޚާބުގެ ކަންކަމުގައި ޝާމިލުވާން ފެށިގެން ނިޒާމް ތަކުގެ ރަނގަޅު ދުވަހަށް ތަކުރާރު ކޮށް އެކަށައަޅާ ޙާލަތު ހަމައިވާނެ ވާނެއެވެ."

މިޖުމުލަ އަމިއްލައިގެ ގޮތެއްގައި ބަދަލުގެ ނުކުރެ. ގޮތުން

މުދިއްސާރާތުގެ ކަންތައްތަކުން ދިޔުމުގެ މުޤަދިމާތަކުން ބަޔާންކޮށްލާ އަމުރުތަކަށް ނުވިޔަފާ. މިއިން މަނާކޮށް ދޫކޮށްލުމުގެ ސަބަބަކީ މިޤާނޫނުތަކުން އަންނަނިވި ގޮތަށް ބަދަލުކޮށް ގެންނާނީއެވެ.

✓ މިދަނޑު 3 ގައި އިސްލާމީ އަސާސީ ބިނާކުރުމުގެ ފަރާތްތަކުގެ ބަލައިގަތުމަށް ކުރުމުން ދިރިއުޅުމުގައި، އެކަނބަލުންގެ ސިޔާސީ ދިރުމަށް ގައިގައި ހުރުމުގެ ދެކޮޅު ޖެހުމަށް އޮތީ މިއާލާ ފިޔަވައެވެ.

✗ "މިދޯނިޔަށް މަސައްކަތެއް ނުކުރެވުނު."

މަސައްކަތް ކުރުން : މިބަހުގެ މާނައަކީ ބަދަލުކުރުމަށް ބަރާބަރު ކަމަށް ވިދާޅުވީއެވެ،

(1) ނަރުދާމާއެއް ކަނޑައެޅުން ނުވަތަ ހަރަކާތް ބަލައިގަތުން.

(2) އަމަލު ކުރުން.

(3) އާއިލީ ދިރިއުޅުމުގައި ކުރުން. މިމާނައެވެ.

އެހެންކަމުން، މިދޯނިޔަށް މަސައްކަތެއް ނުކުރެވުނު ބަހުގައި، ދިވެހި ބަހުގެ ތަރުތީބާއި ގުޅުމުގައި، މިދޯނިޔަށް ހަރަކާތްތަކުގައި މިގޮތަށް. ދޯނި މަދުން ހަރަކާތްތަކެއް، ދޯނިތަކުގައި ހިންގުމަށް ބައެއް ކަމުގެ ބަހެއް ނުވާނެ، މިދޯނިޔަށް ބަލަހައްޓާނެ ނުކުރެވުނު ؛ މިދޯނިޔަށް ބަދަލު ނުކުރެވުނު ؛ ނުވަތަ މިދޯނިޔަށް ދޯނި ނުކުރެވުނު ؛ މިބަސްތަކުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރެވޭނެ. އެހެންނަމަވެސް ކުރެވުނު ސަބަބަކީ ބަޔާނު :

✓ މިޔޮ ފޮތުގައި ހަވާލާދީފައި. މިސާލު: އެއީ، ހަވާލާދީފައި ހުރި އެއްޗެއް
ހަވަރިގެންނެތި، އެއިން ހަވާލު ބޭނުމެއް ނުކުރެވިގެން ނުވާނެ ކަމެއް ފަހެ
ދެނެގަތުމެވެ.

✗ "ތިޔާ އަޅުގަނޑުމެން މިހެނެއް ނުބުނެވޭ."

މިއީ، ބަހުރުވާގެ ޤަވާއިދަށް ބަލާއިރު ފުރިހަމަ ބަހެއް ނޫނެވެ.
އަޅުގަނޑުމެން، މިއީ ޖަމާ ބަހުގެ ޖަމާއެއް ނޫނެވެ. ބަހުރުވާގެ ޤަވާއިދުގައި، އަޅުގަނޑަ
އެވެ. މިބާވަތުގެ ޖަމާއަކީ، އަޅުގަނޑާ އެވެ. ޖަމާއަކީ:

1. ތިޔަބަ
2. ތިބާ

(މިއީ ދެއްކެވުމުގައި ބޭނުންކުރާ އެކަކަށް ނުވަތަ ދަރަޖައިން ކުރި އެއް
ގޮތަށް ހިތާމަލާދުން ބޭނުންކުރެވެއެވެ.)

3. މިޔޮޅުމަން
4. އަޅުގަނޑުމެން . މިއެވެ.

މިބަޔާ ޖަމާއަކީ ފިސްބޭނުމެއް، މިއިއްތިބާރާ ގުޅުމަކާ ފިޔަވައި
3 ވަނަ ޖަމާއެވެ. ދެން 4 ވަނަ ޖަމާއެވެ. ތިޔާ މިގޮތަށްއަޅުން މިހެންހެން
ނުބުނެވޭ. ވީމާ، މިބުނުއްވައިގެ ބަހުރުވާގޮތަށް:

✓ ތިޔާ އަޅުގަނޑާ / އަޅުގަނޑާ މިހެންހެން ނުބުނެވޭ. މާނައަކީ، ތިޔާ
މިގޮތުގައިވާން ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހެންހެން ނުބުނެވޭ.

✗ "އެދުރުގެ ގޮވާލަމުއިން ނިކުމެލަމުން."

މިއީ ހަމަ ބޭނުންކުރެވޭ ތަރުތީބުން ނުކުރެވޭ. މިފަދަ ތަންތާނގައި ބޭނުން ކުރަން އޮންނަނީ ހިސާބު މިބަސް. އެދުރުގެ ގޮވާލިސާބުން އެދުރުގެ ނިކުމެލިސާބަށް މިގޮތަށް. އެހެންކަމުން އޭގެމާނަ ތަފާތުވާނީ މިގޮތަށް.

✓ އެދުރުގެ ގޮވާލިސާބުން އެދުރުގެ ނިކުމެލިސާބަށެވެ.

ހަމަ ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތް އަބަދުވެ.

އާދައިގެ ހަމައިން ސުވާލެއްގެ ހަމައަށް. މިފަދައިގައި ދަހަމަ ވެސް ބޭނުންކުރެވިދާނެ ހިސާބެއް މާނައިގައެވެ. ދެވަނަތަނުގެ ހަމައިން އެވަނަތަނުގެ ހަމައަށް، މިގޮތަށް ބޭނުންކުރުމަށް ފެށުނުހަމައިން ނިމުނުހަމައަށް، މިހާހަމައަށް ، މިއީ ކަނޑައެޅޭ ގޮތުގެ ބޭނުމެވެ.

✗ "އޭގެ މުދަލައި ލާރިތަކުގެ ފައިދާގެން ކުރިއަށް ދިއުމެވެ."

މިއީ ކުރެވޭ ގޮތެވެ. ތަފާތު ގޮތެއް ، އޭގެ މުދަލައި ލާރިތަކުގެ ނަފާ، އާމްދަނީ، ނަފާ ހަމަގެން ކުރިއަށް ދިއުމެވެ، މިހެން ބުނުމެވެ. ނަފާ ބަލާށެވެ.

އޭގެ މުދަލައި ލާރިތަކުގެ ނަފާހާސިލުވުމެވެ. ލާރިތަކުގެ އާމްދަނީލިބުމެވެ. ނަފާ

ހުސްނަޒާރީއެވެ. ދުއްވަމުންދާނަމަ، ދުވެދުވެ ހުސްނަޒާރީއެވެ. ނުދުއްވާ ނަމަ،
އާސްނަޒާރީއެވެ. މިސާލު، އެޖުމުލަތަކުގެ ނަހަމަގޮތް ގޮތަކީ:

✔ އާދައިގެ ވުދުރަގައި ތޮށްކޮޅު (ތޮށްކޮޅު) އާވެގެން ނެތިރިހަރުދުވެ.
✔ އާދައިގެ ވުދުރަގައި ތޮށްކޮޅު (ތޮށްކޮޅު) ހުރިގެން ނެތިރިހަރުދުވެ.

ތޮށްކޮޅު ދުވެދުވެހެރި، ތޮށްކޮޅު މަގުކަނޑުވައިގައި އޮތީ؛ އެއީ ތޮށްކޮޅު އޮތީ؛
މިހިރީ ހައްތާވެސް ބޭނުންކުރެވޭ ގޮތްގޮތެވެ. އެއްވެސް ހާލަތުގައި ތޮށްކޮޅު
ދިރިއުޅޭ ނުބެނުވުންއެވެ. ތޮށްކޮޅުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރަން ޖަހާފައި ހުރީ ތޮށްކޮޅު
މިބަހެވެ. އެއީ، އެބަސް މިހާރު ދިވެހިބަހަށް ވަދެގެން ގޮސްފައިވާ ބަހެކެވެ.

✘ "މިބޭނުން ގޮވުމުގެ ސަބަބުން އޮޕަރޭޝަނަށް މަތިވެއްޖެއެވެ. ބާރުވެރިގޮތްގައި
މަތިވިމުންގެ އަދަދު ދިރިހުންވެއްޖެއްސެ ގިނަވެއްޖެއެވެ."

މިޖުމުލަގައިވާ، "އޮޕަރޭޝަނަށް" މިއީ ދިވެހިބަހަށް ވަދެފައިވާ ގޮތްތައް
ގޮތެއް ނުވެއެވެ. މިހެން، ސިފަކުރެއްވުން، އޮޕަރޭޝަނަށް، މިހެންނެވެ. އަދި
"ބާރުވެރިގޮތުގައި" މިއުޅޭ ސިފަތަކުން ނުވާގޮތުން ބަހުރުވަގެ ގޮތެއް ނުވެއެވެ. ބަހުރުވަ
ގޮތަކީ، ބާރުވެރިގޮތުގައި، މިއެވެ. ދަށުގޮތުގައި، ހުރުސްގޮތުގައި، ބާރުގޮތުގައި،
މިބަސްބަހެއް، ދަށުވެ، ހުރުސްވެ، ބާރުވެ، މިފަދަ ގޮތްތައް ބޭނުންކުރެވެނީ ނުވާތީ
އެވެ. އެއީ، ތަފާތުވެއްވެ، ވަތް، ވަދެ ބަސްބަހެއް ހުއްޓުންނެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ބާރުވާން،
ބާރުވެރިގޮތުގައި، މިބަސްބަސް ބުރަނެގެވި، ބާރުވެ، ބާރުގޮތުގައި، މިހެންނެވެ.
މިސާލު، އެޖުމުލަތަކުގެ ނަހަމަގޮތް ގޮތަކީ:

✓ މިބޮޑުގޮތުގެ ސަބަބުން އެތެރެބަދަލު މަރުވުމެއްވެއެވެ. ބޭރުގެތެރައި
މަރުވި މީހުގެ އަދަދު ތިރީހާސް ފަރުމަށް ކުރުވެސް ގިނަވެއްޖެއެވެ.

މިކަން ސަފުހާތަކުގެ ގޮތުން އަދި އިތުރު ދައުރުން މިސާލެއް
ދިއްވާނަމެވެ. ހިނގަން އުގެނުން ހިނގާކަށް މިހެން ހެދެވެ. ސުރުކަން އުގެނުން
ސުރުވުމަށް މިހެން ހެދެވެ. ބަލަން އުގެނުން ބެލުމަށް މިހެން ހެދެވެ. ދިއުމަން އުގެނުން
ދިއުމަށް މިހެން ހެދެވެ.

ބޯދުން ޝަރުތުންދާ ބަހެއް ޝަރުތަކާއި
އޭގެ ޖަވާބުތަކެވެ

ތިރީގައި މިވަނީ، ބޯދުން ޝަރުތުގެ ބަހެއް ޝަރުތަކާއި އޭގެ ޖަވާބުތަކު
ގެންވެ.

ޖަވާބުތަކެވެ	ޝަރުތު
އަހަރެން ވެއްޖެ އެއްގަ	އަހަރެން ވެއްޖެ އެއްގަމުން
މަންމަ ގާތުގައި ބޮޑުން	މަންމަ ކައިރިއަށް ބޮޑުން
ވަރަށް ވެގެން	މިއުސްތާޒު ވެގެން
އަހަރެން ބޮޑުކައިރިއުން	އަހަރެން ބޮޑުކައިރި އިރުވެސްން

ކުށްގޮތް	ރަނގަޅުގޮތް
ޝަރުޢުގައި ބައްޕި ބަހައްޖެހެނުވޭގެން	ޝަރުޢުގައި ބައްޕި ޖެހެންވާގެން
އޮޑިޔާގައި ހުންގާނު ހަރުކޮށްލިއްވެ.	އޮޑިޔާގައި ހުންގާނު އަޅައިލިއްވެ.
އޫނާ އަހައިސި	އޫނާ އަހުވެއްޖެ
ބާދުރު ގޮއްސި	ބާދުރު ހިނގައްޖެ
ބާރަޖަހަން ފިޔާ ދެމުނުޖެ	ބާރަޖަހަން ހުޅު ދެމުނުޖެ
ބޮނޑިއެޅުމުން ހިނގައިދާނަން	ބޮނޑިއެޅޭ ހިނގައިދާނަން
އަތްދިލުއްޓު ނޭވަ އަޅައިގަނޭ	އަތްދިލުއްޓު ވަޒަރުހުގަނޭ.

ބަހުރު ބަސްބަހުގެ ފޮތް

ފުޒާހަތު - ނ: ބަހުރަކުރުވުން ކަލިމަ އޮޅިގެން ނުވާތަ ކަލިމާ ނުރަކުރިގެން އެކަށް ފާލަކުރުމުގެ ގޮތްތަށް ނުކުމުގަނޑަށް ނުކުމުގެތޮށް.

ގަބުރު - ނ: މައްޔިތާ (މަރުވެފައިވާމީހާ)

ހަވާލާ - ނ: މަސައްކަތްކުރާބައިކަށް ސަލާމާއް ކުރުމުގެ ޒިންމާ، މަސައްކަތް ހުއްޓާލާ ހުއްޓުން.

ތާރީޚުން - މ. (1) އެއްކަމެއް އައްކަމެއްގެ ތާރީޚުގައި ދަނީވުން.

(2) މަޤާމު: ކަމެއް ކުރުވުން ދަނީވުން.

ނަޒަރު: މިބަސް ބޭނުންކުރަނީ އެމުރުގައި ބާރުނުކުރަން ރައްކަލައި ތާރީޚުގެ. ތާރީޚުއަރުވާ ނުކުތާ.

އަވަދި ކިޔުން — ފ. ކިޔުމުގައިވާ ނަހަވީގެ ގަވާއިދުތަކަށް ބަލާގެން ކިޔުން.

އަވަދި ބުނުން — ފ. އެކަތި އަނބުރާލާ ނިޝާނުގެ ހަރަކާތް ބުނުން.

އަމަލީ ކިޔުން — ފ. ތަޖްވީދުގެ ގަވާއިދުތައް (ދިރާސާގެ ދުވަސްތަކުގައި ވަކި ގަވާއިދުތަކެއް ހަރަކާތްތަކުން ފާހަގަކުރުން)

ބަންދުފުން — ފ. (1) މުސްލިމުންގެ ދީނީ ހުކުމްތައް ގޮތްތަކެއްގައި ނިންމުން ކިޔުމުގެ ދިފާއުން. (2) މަޝްވަރާކުރުން.

ބުރުމާ — ނ. (1) ބައްޕަ އާދަކުރާ ރަށުތަކެއް ދެކިފައި. (2) އަމިއްލަ ދުނިޔޭގައި ހާއްބަ ވިސްނުމެއް ބަލައިގެން ތަކުރާރު.

ބަރިހާރު — ނ. (1) އަބުރުދޭނުން. (2) އަހުރާ ކުރާކަމާ.

(3) އަދަބުވެރި.

މަޖާދިނާ — ނ. ކަމަކަށް މަޝްވަރާދިނުމާ.

މަޖާދަރު — ނ. (1) އެކުވެރިކަމާއި ގުޅުމާ. (2) ސަރުކާރުދިނާ.

ދުރުވުން — ފ. (1) ފަރާތްތަކާ އެއްގޮތަށް އެއްބަސްވެ ފުރިހަމަކުރުން ރަނގަޅު ކަމެއް ހަދާ. (2) ކިޔަވާ ދެރުން.

ބިރުން — ފ. (1) އޮޅުވާލައިގެން ބަހުރުވަ މިލްކުވެރިކަން ފުރިހަމަ ކުރުމުގެ ބާރު ދިނުމާ އެއްބަސްވެ ދެރުން. (2) އެކަމީ އަނބުރާ ދެރުން.

އަމްރުބިލް މަޢުރޫފް — ނ. (1) އަމްރުކުރުން ހުށަހެޅުން، ހަމަ އެކަމަކަށް ނަސޭހަތް ދިނުން. (2) ހެޔޮ މަޢުރޫފް.

އަމުރު މަޢުރޫފް — ނ. އަމުރުކުރުމާ ބެހޭ މަޢުރޫފް. މިސާލު: ވަގުތު ހުރުން، ދަރިވަރުން ޖަމާވުން ހާޒިރުވުން.

ދަރުމަ — ނ. މަރުދަރުމަ ވެރިކަމާ ގުޅޭ ދަރުބާރު.

ވިއްސާރަ – ނ. (1) ވައިގެ ތިރީގައި ވިލާވަރުގެ ތެރެއިން ފައިބާ ފެންފޮދު ވެހުން. (2) ވަރަށް ގިނަ އަދަދަކަށް. (3) ވިލާވަރު ވިއްސާރަވުމު. (4) މިސާލު: އަހަރުގެ ތެރޭގައި އުތުރުގެ ކަނޑުގެ ބަނޑުން ދެކުނުގެ ވިއްސާރަ ވެހެއެވެ.

ވާރޭގަނޑު } – ނ. ވާރޭވެހުން ވަރުގަދަވުން.
ސިރިގަނޑު }

ބައިބައިކުރުން – ކ. ބައިތަކަކަށް ވަކިކުރުން.

ބައިބަހަށް އެޅުން – ކ. ބަހަށް ނުވާގޮތަށް ބައިތަކަށް ހުރިހާ ކުރުން.

މިންކުރުން – ކ. (1) ނަމާ، އަދަދާ ވަރު އެއްކޮށްކުރުން ނުވަތަ އަކުރުތަކެއް ގެންގުޅުން އެއްކޮށް ރޭވުމަށް މިންވަރު ބަލައިލުން. (2) ކިބައިގެ އެއްކޮށް ބޮޑު މިންތަކު މެދު އެކިތަކުން ބަލައިލުން. (3) ގެއްލުމާ ނުވަތަ ތަނުގެ ބޮޑު މިން ބެލުން.

މިންއެޅުން – ކ. މިންގަނޑުއަށް ބަރާބަރު ކުރުމުން އެއްކޮށް ނުވަތަ ތަނެއްގައި ހުރިވަރު ބެލުން.

ރިޕޯޓު – ނނ. (1) އެއްކޮށްގައި ހުށަހެޅޭ ލިޔުމެއް ތައްޔާރުކުރެވޭ ލިޔުމެއް. (2) ޚަބަރު ދިނުން. (3) ބަޔާނެއް. (4) ޖަވާބު އަރުވާ ހުށަހެޅުން.

ރިޕޯޓްދިނުން – ކ. (1) ޚަބަރު ދިނުން ކަށަވަރުކޮށް ބެލުން. (2) ކަމެއްގެ އެކިކަންކަން ބަޔާންކުރުން. (3) ސުވާލަކަށް ޖަވާބު ދިނުން ނުވަތަ ކަމެއްގެ ހާލަތު އެކިހިސާބުތަކުން ލިޔުމުން ދެނެގަތުން.

އަންދާޒާ ހިސާބު – ނ. (1) ގާތްގަނޑަކަށް ބަލާ ހިސާބު. (2) ތަފާތު ކަމެއްގެ ހިސާބު (އެސްޓިމޭޓް)

އަޅުދަށުން ސިފަކުރުން – ފ. މީހަކު އެއްޗެއް ސިފަކުރުން، އެމީހާއާއެކުގައި އެމީހާގެ
އަޅުކޮށް ދަޅުން އެސިފަތަކަށް ސިފަކުރުން.

ސިފަ ނުވާގޮތަ ސިފައިގައި ނުވާ ސިފަކުރުން – ފ. މީހަކު އެއްޗެއް ސިފައިގައި ނުހުރިހާ، އެމީހާ
އެސިފަތަކުން އެއްޗެއް ސިފަކުރުން.

ފެންނަ ބާރުތެރުން – ފ. ވިޔާ ހަރުވަރުގައި ބަޔަކު ފެންނަރަށަށް ފެންނަކަން ފެނުން
ނުވާގޮތަ ހުދުގޮތުން ފެނުން.

ހަނިއްލަ – ނ. ދިމާވާނެގޮތެއް ހުރިވަރަށްތަކުގެ ތަނަށެއް ދިމާވުން.

ޙަނިފާ – ނ. (1) ބައިނެއްސާ ފަރާތެއް. (2) ނިޔާމާ އިދިލާފު.

ބަރަފުން – ފ. ކަންތައްތަކެއް ހުސްދުރު ހުދުގޮތުން ބަލުން.

ބަރުފުން – ފ. (1) ވަޒަނަ އިތުބަރުފުން. (2) ބަރުދަރަނަ އިތުބަރުފުން.
(3) ބަރަގެރިފުން. (4) ކަމަކަށްތަފާތުވަރަށް މަސައްކަތް
ކުރަފުން.

ބަރައުހުރުން – ފ. ހުސްދުރު ހުދުހުރުން.

ބަރި – ނ. މީއެއްގެ ފަހަރެއްގެ އަތައިގައިގެން އެކި ހިސާބުފަރާތެއް.
މީގެ ހުރިހާކަމަކާ ބެހި ފަހަރަތްތަކައި އެކި އެއްޗެއްތަކުތް.

ބަނިމާނު – ނ. ބަރާމަކަތް ޖިނުސްގެ އެއަނގަބަރު އިސްސާނުއްގެ
ސަބަބުން ތައްޔަރު ބަސްމަބަޒު ހަދާފައިވޭ.

މިހިފަހާ – ނ. އަތުވެއްޖެކަމުން ސަރަޙައްދެއްގައި މިހާ (މިހިފަހުމިހާ)

މިހިފަށް – ނމ. (1) އަތުވެއްޖެކަމުންނެވޭ. (2) ހުރަސްހުރި.
(3) ބަހުރުމުންނެވޭ. (4) ފާރޫގީ އަރިސްޓޮކްރެޓިކް ގޮތަކަށް
ތިބިގެންވާ. (5) މުއާމަލާތްތަކުގައި އެއްވެސް ހުރަހެއް
ނެތި.

މިހިފަށްކަން – ނމނ. (1) އަތުވެއްޖެކަމުންނެވޭ. (2) އަމިއްލަކަން.

(3) ބަންދުއް ނެތްކަން. (4) ފާނޫސް އަދި ސިލްކާ
ބައްޕަތީން ލިޔެވޭނެ ކަން. (5) މުއާމަލާތްކުރުމުގައި
އެއްވެސް ހުރަހެއް ނެތްކަން.

ވިލާވަރު — ނ. ތަކަރުއްޔާގެ ނުވަތަ މަސްހުނިއްގެ ނުވަތަ ކަދުއްގެ
ފާހަގަ ކުރެވޭވަރު ބައިވަރު (ފާސް)

ދުވާރު — ނ. މަގުގެ ދުވަރުގެ އަރިމަތީގައި ހިނގާން އޮންނަ ތަން
(ހާޒަންޖް)

ދަންވަރު — ނ. (1) އެއްކަލަ ބޭރުގެ ތާރީޚް ބާއްވާ ޖަލްސާތަކަކުން
ޖަލްސާ އެއް. (2) ސަރުކާރުގެ ހިނގުމުން ދާއިރާތަކުގެ ބާއްވާ
ޖަލްސާ ބައްދަލުވުމެއް. (3) ދުވާލަކު ހިސާބުކުރާ ހިސާބުން
އަންނަނި ގަޑިތަކެއް. (4) ވޭތުވެދިޔަ ދުވަސްތަކުގެ ބަދަލުގައި
ޖަހާ ގަޑިތައް.

ގޮއި — ނ. (1) ގޮތެއްގެ އިތުރުން ސަރުކާރަށް ނަގަންޖެހޭ
(2) ތަރުތީބުގައި އަންނަ ވަރުވާނެ ބޭނުން.

ފާރުއަޅަ — ނ. ދިރުމަށް ޖީހުން އިންޖީނު ވަސީލަތް ގެނެވިފައި ސަރުކާރު
ނަގަންވާ ބައި.

އިނގާ — ނ. ކަލަކަށް އަނގޮޓިކަން ބަރާބަރު ގޮސްކުރެވޭން ބޭނުން
އެޅޭ ބައެއް. މިސާލު: އެކާ ދުރަށް ފާން ދޮށީ އިނގާ!

އާނގާ — ނ. (1) ދުވަސް. (2) އަތުގަނޑު.

ކަރިވަތް — ނ. (1) ބަނޑު އަތަށް ވީމާ އެއްޗެހީގެ ދަރިއުފުލުމުގެ ބާވަތް
ހިމާޔަތް ކުރުމަށް ކަރިވަތްގެ ޙައްޤުތައް. (2) އޮތޯރިޓީ
އެއްވެއް އާދެއްގެ ތަރުހީބު ކަރިގެ ޚަރަދު ވެސް (ފިޔަވަތް)

ވެރިވަރު — ނ. އަތޮޅުގެ.

އަތޮޅުގެ — ނ. ބަޑުޖެ ބައްދަލުވާތަން ދުއްތޮ ގަނޑުގެތެރެ ދެއަތޮޅުގެ މިނިވަނު
ތަޅުގެ ކުދި ބޮޑު ޖަހާފަ އެގޮތަށް.

ބަޑުޖެ — ނ. ދުއްތޮޅުން އަލިފާގެ ގަނޑުގެ ތެރެއަށް ނުވަތަ ތަނެއްގައި ތަޅަތަޅާ
ގައި ބައްދަލުވުން.

ފަރާތް — ނ. (1) ސިލަ. މިސާލު: އެނގޭގެ ފަރާތުން (އެނގޭގެ ސިލައިން)
(2) ފުށް. މިސާލު: މަސްދުގެ ފަރާތް ބޮޑުބޮޑު (މަސްފުށުގެ
ބޮޑުބޮޑު) (3) ގަނޑުގެ އެއްފަރާތް ، ގަނޑުގެ މިފަރާތް.
(4) ބައި. މިސާލު: އަތޮޅުގެ އެތުރާފަރާތުން ދަތުރު
ކުރާނެވެ. (އެތުރާބައިން ދަތުރުކުރާނެވެ. (5) ފަޅި.
މިސާލު: ޖަހާސާއަޑުތަކުގެ ދިރިސްދުވަހު ، ހިތުގެ
ފަށްފަރާތުގެއަށް. (ވަށްފަޅިގައެވެ.) (6) މީހުންނާއި
ކުރަމު ޖަމާއަތްތަކަށް ތަމްސީލުކުރުމަށް ގެނެވޭ ބާރުގެ
ކުރިމަތި ބައެއް. މިސާލު: މިބައިން އެއް ފަރާތްތަކުގެ.

ފަޔަށް — ނ. (1) އުފަންވުން. (2) ބަރުބަރުން. (3) ކުރިބަޖެ ގައި
ބާރުކޮށްކުރާ އެއްޗެ. (4) ވެމި ހަމައެކަނި.

ފަޔަށްވެރިން — ނ. (1) އެތެރެގެ ތަރުތީބުވެރިން. (2) މަޤާމުގެ ހަރުވެރިކަމާ
ގެތެގައި ހަމަޖެހިފައިވާ މީހުން.

ބަރަށް — ނ. (1) މީހަކަށް ދިމާކުރާ ވަޒީފާ ދަނޑު. (2) ޖަޒާ.

އަޖުފާސްނިވި — ނ. ތަނެއްތަކުގައި އަޖުފާން ބަލާއިރު ނަމަ ، ވަގުތުން އެއަޖުފާން
ނިވާވެދާން ބޭނުންކުރާ ފެނި. މިއަށް ކުރުނަނި، އަޖުފާން
ނިވާފަށް ކުރިކުރާ އަލާފައެވެ. މިކުރުނަނި ތަނެއްނަށް
ގެނުދެވިގެންނެވެ.

ފިއްސު — ނ. އުފަކަރު ފުރަނަކައިތަން.

ފުރާފު - ނ. ޗިޔާ ޗިލުން

ހުރަބީބު - ނ. ކަމަށް ޖެއްސުމަށް ނުކުމެވާ ސަރުކާރުގެ ޢަލާމާތް ފޮނުވައި ފުރިހަމަވެފައިވާ ބުރުމުން، ނުވަތަ އިންސާނާގެ ގައިގައި ހުރި ބުއިމެއް ނުހިނގާ ގޮތަށް ދިނުމުން ލިބޭ ފައިދާ ބޭނުންކުރުމުގައި، އަދި ރަމަޟާން މަހު ހުރި ގައިގެ ކަސްރަތު. މިފަދަ ހުރަބީބުގައި އިންސާނާ ނުހިނގާ ގޮތްތައް. (ގުޅިފައިވާ)

ބަސްތިރިކޮށްދުން - ފ. ވާހަކަދެއްކުމުގައި ހަރުއްޗާ ހުރިގޮތަށް އެހެން އާއިލާ ހުރުން. (އިސްތިޢާރާ)